

Butlletí del Consell General

Núm. 64/2014

Casa de la Vall, 10 de setembre del 2014

SUMARI

2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.2 Proposicions de llei

Publicació del criteri del Govern relatiu a la
**Proposició de llei de sostenibilitat de les finances
públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal.**

pàg. 2

3- PROCEDIMENTS ESPECIALS

3.2.2 Proposicions de llei qualificada

Publicació de l'informe de la Ponència i l'informe de
la Comissió Legislativa d'Interior en relació a la
Proposició de llei qualificada de partits polítics.

pàg. 19

2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.2 Proposicions de llei

Edicte

El síndic general, d'acord amb les previsions de l'article 90 del Reglament del Consell General,

Disposa

Publicar el criteri del Govern relatiu a la **Proposició de llei de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal**.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 10 de setembre del 2014

Vicenç Mateu Zamora

Síndic General

Criteri del Govern en relació amb la Proposició de llei de la sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal

El Govern ha examinat la Proposició de llei de la sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal, presentada pel Sr. Ladislau Baró Solà, president del Grup Parlamentari Demòcrata, i publicada al *Butlletí del Consell General* número 48/2014, del 16 de juny del 2014. De conformitat amb el que disposa l'article 103.2 del Reglament del Consell General, el Govern manifesta el seu criteri d'acord amb les següents:

Consideracions

1. De l'àmbit d'aplicació (article 2)

L'exposició de motius de la Proposició de llei de la sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal permet pensar que l'àmbit d'aplicació de la Proposició de llei abasta totes les institucions i els organismes del sector públic. Es transcriuen a continuació els paràgrafs que il·lustren aquesta afirmació –el text subratllat és nostre–:

[...]. "Aquests dos grans objectius impulsen la present Llei, que estableix un marc general i permanent que ha de regir l'acció en matèria financera i econòmica de tots els poders públics andorrans, incloses les entitats parapúbliques i de dret públic vinculades a l'Administració general i als comuns, així com les societats públiques participades per les administracions, per tal d'assegurar la sostenibilitat financera en el futur".

Però de seguida s'acaba centrant essencialment en l'Administració general, els comuns, els organismes que en depenen i les entitats parapúbliques o de dret públic.

"[...] totes les administracions, organismes i entitats que s'inclouen en el seu àmbit d'aplicació".

"Els objectius concrets de la Llei fan referència al deute, a la despesa permesa de l'Administració general, a l'endeutament dels comuns, a les despeses públiques [...]".

La terminologia emprada en l'articulat de la Proposició de llei és molt variada però no permet interpretar que institucions com el Consell General i els seus òrgans dependents, el Tribunal Constitucional o el Consell Superior de la Justícia, estiguin encabits en l'àmbit d'aplicació de la norma. De fet, l'apartat 1 de l'article 10 de la Proposició de llei fa referència a les "administracions públiques". D'acord amb la definició continguda a l'article 13 del Codi de l'Administració, constitueix l'Administració pública el Consell Executiu (Govern) i els òrgans posats sota la seva direcció, els comuns i els òrgans dependents; així com els organismes autònoms o entitats parapúbliques. Per aquest motiu, entenem que la referència a les "administracions públiques" deixa al marge el Consell General i les entitats dependents i les altres institucions que exerceixen els poders públics diferents de l'executiu.

Amb la finalitat de mantenir i complir els objectius¹ de la Proposició de llei, que, tal com diu l'exposició de motius, "defineixen conjuntament el concepte de sostenibilitat financera, d'estabilitat pressupostària i fiscal de l'Estat", el Govern opina que és necessari tenir en compte les consideracions que s'han exposat sobre l'àmbit d'aplicació de la norma i, per tant, preveure que les limitacions que fixa la norma també siguin aplicables als poders públics diferents de l'executiu.

2. Del control d'eficàcia i d'oportunitat econòmica (article 8)

L'article 8 de la Proposició de llei de referència preveu que la Intervenció General ha de remetre anualment al Consell General un informe global sobre l'exercici del control d'oportunitat econòmica i del control d'eficàcia que hagin realitzat sobre les

¹ "Els objectius concrets de la Llei fan referència al deute, a la despesa permesa de l'Administració general, a l'endeutament dels comuns, a les despeses públiques, a la limitació del pes de la tributació directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general i a la limitació del creixement de la despesa pública corrent o de funcionament que, en definitiva, defineixen conjuntament el concepte de sostenibilitat financera, d'estabilitat pressupostària i fiscal de l'Estat."

administracions, els organismes i les entitats subjectes al seu control.

D'acord amb la Llei general de les finances públiques, la Intervenció General, a banda de ser el centre director de la comptabilitat administrativa del Govern i d'assumir les funcions d'estudi, d'informe i d'assessorament que d'acord amb l'ordenament jurídic li siguin encomanades, és l'òrgan titular dels controls de legalitat, d'oportunitat econòmica i financera de l'Administració de l'Estat (Govern i entitats dependents), i en l'exercici de les seves funcions gaudeix de plena autonomia.

Des de l'any 2012 el Govern, a proposta de la Intervenció General, estableix reglamentàriament un programa anual de control pressupostari que determina les entitats parapúbliques o de dret públic, les societats públiques participades per l'Administració general amb incidència sobre les finances públiques i les entitats privades que reben subvencions, préstecs, avals i altres ajuts a càrrec del pressupost general, que estiguin subjectes al control pressupostari, així com la modalitat i l'abast de control a la qual estiguin subjectes. Aquest Reglament s'estableix d'acord amb una modificació de la Llei general de les finances públiques que s'instrumentalitza mitjançant la inclusió d'una disposició addicional a la Llei del pressupost anual.

Aquesta modificació legislativa ha permès donar cobertura legal al sistema de fiscalització utilitzat per la Intervenció General que està organitzat tenint en compte els mitjans i els recursos de què disposa, i també reduir la duplicitat de control financer a les entitats de dret públic, les societats públiques i les entitats privades subvencionades, de manera que l'àmbit d'actuació d'aquest control es limita a un cert nombre d'entitats que el Govern determina cada any mitjançant decret. En aquest punt escau fer un incís en la necessitat de dimensionar els recursos necessaris per a l'exercici tant del control intern, titularitat de la Intervenció General, com del control extern, titularitat del Tribunal de Comptes, d'acord amb uns criteris que garanteixin el control dels fons públics i que alhora siguin eficients en el sentit que permetin aprofitar sinergies i evitin duplicitats i encavalcaments en l'exercici de les tasques de control d'ambdós òrgans.

El programa de control pressupostari que el Govern aprova cada any implementa un sistema de fiscalització de requisits bàsics o, el que és el mateix, de fiscalització limitada prèvia. Aquesta fiscalització comprèn, d'una banda: la verificació rigorosa dels aspectes de legalitat que són comuns a tots els expedients i també dels addicionals per a cada tipus d'expedient, la transcendència dels quals fa que s'hagin de comprovar prèviament; d'altra banda, el

control financer mitjançant procediments d'auditoria; i finalment, el control d'oportunitat econòmica escaient arran de les propostes de despesa.

Aquest sistema de fiscalització és compatible amb una rigorosa verificació dels aspectes de legalitat dels expedients respectius, al mateix temps que amb una resposta eficient, àgil i garantista per part de la Intervenció General als òrgans de contractació o gestors de l'Administració.

Cal tenir present que la fiscalització no pot ser exhaustiva perquè podria burocratitzar en excés el procediment d'execució del pressupost i anar en contra dels principis d'eficiència i eficàcia i de bona gestió de l'Administració. També és important incidir en el fet que el control previ no ha de suposar la translació de la responsabilitat pròpia de les unitats gestores a l'interventor, i ha de ser suficientment àgil, eficient i garantista per adaptar-se a les exigències que té la gestió pública moderna.

Pel que respecta als aspectes qualitatius, la Intervenció ha fet un intens treball de control en matèria de regularitat comptable i financera, i de legalitat des de la seva creació, l'any 1983. Aquests informes de regularitat s'han anat reforçant i ampliant, sobretot els darrers anys, amb informació puntual referida a la qualitat de la gestió pública o, el que és el mateix, a l'eficiència i a l'eficàcia en la gestió dels fons públics.

És una realitat que les exigències de la gestió pública són cada vegada més grans i que l'avaluació integral i permanent de la gestió pública ha passat de ser solament una exigència legal a convertir-se en una necessitat econòmica ineludible. La ciutadania vol conèixer quin és l'origen dels fons públics, com es concreta la seva disposició per part de l'Administració pública, de quina manera s'articula la seva utilització per a l'assoliment dels objectius perseguits i finalment com es controla tot el procés des del principi.

El Govern és conscient que ja no n'hi ha prou de garantir una adequada vigilància de la legalitat i de la regularitat comptable, sinó que també cal avançar cap a noves fites en matèria de control operatiu (eficàcia, eficiència i economia).

Val a dir que actualment existeixen les limitacions següents, que impedeixen reforçar i millorar la qualitat de l'auditoria operativa:

- D'una banda, el fet que hi ha una falta de tradició en general i de procediments normalitzats, tant a Andorra com a escala internacional, que tot i que s'ha començat a corregir encara representa un pes important;

- I, de l'altra, el model de pressupost actual no permet disposar i presentar informació sobre els costos dels serveis, cosa que limita el seguiment i l'avaluació dels resultats en relació amb els objectius pressupostats, atesa la consegüent carència d'indicadors d'eficiència (mesurada amb la ràtio: productes o serveis prestats/costos) o eficàcia en costos (mesurada per la ràtio: resultats intermedis o finals /costos).

Una de les vies per enfortir el control operatiu de la Intervenció General és la modernització pressupostària, en sentit ampli, tenint en compte els pronunciaments internacionals. Les noves regles fiscals i l'èmfasi per l'eficiència en el sector públic que preveu la Proposició de Llei de la sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal constitueixen línies d'avançament cap a la modernització pressupostària. És necessari completar aquestes línies amb una reforma del model d'elaboració i liquidació dels pressupostos de l'Administració pública amb l'objectiu que suposi un avenç en el càlcul dels costos dels serveis, que faciliti la presa de decisions en proporcionar informació sobre els serveis i els objectius assolits, i que estigui més orientat a mesurar i fer responsables les entitats públiques dels objectius i la manera com han estat assolits.

Aquesta reforma del model d'elaboració i liquidació dels pressupostos forma part del projecte d'homogeneïtzació de les bases comptables de l'Administració de l'Estat que el Govern va iniciar el mes de juliol d'enguany i que està previst que es pugui implementar en un termini de dos anys, cosa que ha de contribuir de manera decisiva en la qualitat del control operatiu (eficiència i eficàcia).

Mentrestant, cal ser conscients de la limitació exposada en relació amb la carència d'indicadors d'eficiència o eficàcia en costos quant a l'exercici d'aquest control operatiu. En aquest sentit, serà necessari establir mitjançant reglament, i dins del marc del programa de control pressupostari, procediments normalitzats que tinguin en compte aquesta limitació per a la fiscalització de l'eficàcia i de l'oportunitat econòmica en la gestió dels fons públics.

En conclusió, és important tenir present que per poder implementar l'exercici del control d'oportunitat econòmica i del control d'eficàcia que determina l'article 8 de la Proposició de Llei, cal regular mitjançant els decrets corresponents l'abast i els procediments normalitzats escaients. En cas contrari, a manca d'aquesta regulació complementària, l'exercici d'aquest control en tot el seu abast esdevé difícilment implementable amb els

mitjans disponibles actualment i atenent les limitacions exposades als paràgrafs anteriors.

3. Del marc pressupostari (article 11)

L'article 11 de la Proposició de Llei determina que el Govern i els comuns han de presentar al Consell General i al Consell de Comú, respectivament, per a la seva aprovació, un marc pressupostari general pel temps del seu mandat. El marc pressupostari general de l'Estat i dels comuns consistirà en una projecció pressupostària pels anys de mandat en què s'emmarcaran els pressupostos anuals de la legislatura.

L'establiment d'un marc pressupostari d'acord amb els requisits de la norma que es proposa es configura com el document clau que suporta el programa de govern d'un mandat legislatiu que al seu torn és fruit dels objectius estratègics per al mandat.

Aquest marc pressupostari quantifica els objectius operatius o a curt termini que es defineixen en els pressupostos anuals i que són cabdals per assolir els objectius estratègics –d'una durada equivalent a la durada del mandat legislatiu–.

En resum, el marc pressupostari que defineix la Proposició de Llei estableix la manera com s'instrumentalitza el model de pressupostació per objectius o orientat als resultats, el qual és vital en les administracions públiques modernes.

Consegüentment, i com no pot ser d'una altra manera, el Govern comparteix plenament aquest model de pressupostació. Val a dir, però, que cal ser conscients que l'establiment d'un marc pressupostari en els termes que fixa l'article 15 de la Proposició de Llei obliga a una millora de la planificació i a una reordenació de prioritats tenint en compte la limitació del volum de despesa al qual obliga la mateixa Proposició de Llei.

En aquest sentit, el Govern fa avinent que, atesos els objectius de sostenibilitat financera, d'estabilitat pressupostària i fiscal establerts en la Proposició de Llei, caldrà reforçar la implementació del sistema de pressupost anomenat "de base zero", que suposa partir de zero en l'elaboració del pressupost, amb la finalitat de prioritzar despeses, cosa que voldrà dir, per a la totalitat dels capítols de despesa, deixar de fer projectes que fins a la data d'avui es consideraven de naturalesa segura.

En definitiva, el Govern fa palès que el marc pressupostari que determina la Proposició de Llei i que correspon a una administració pública moderna obliga a reflexionar sobre el model de pressupost actual que sustenta l'activitat econòmica i financera del sector públic d'Andorra i el model que cal projectar per assolir els objectius que fixa la mateixa Proposició de Llei.

D'altra banda però, caldria clarificar les funcions que la Proposició de llei atribueix al Tribunal de Comptes en relació al marc pressupostari. A l'apartat 5, s'encarrega al Tribunal de Comptes que publiqui anualment els "objectius" de sostenibilitat financera, d'estabilitat pressupostària i fiscal, per tal de què l'Administració general i els comuns els tinguin en compte en l'elaboració i seguiment del seu marc pressupostari. Així mateix, l'apartat 6 recull la necessitat de què el Tribunal de Comptes emeti un informe vinculant sobre el marc pressupostari aprovat pel Govern i pels comuns. Aquests dos elements, la paraula "objectius" i el fet de què l'informe del Tribunal de Comptes sigui vinculant, podrien suposar que el Tribunal de Comptes exercís competències de naturalesa executiva, a l'estar supeditat el Govern i els comuns a les disposicions del Tribunal de Comptes en matèria de regulació pressupostària i financera.

4. Del producte interior brut (article 12, article 15 i article 16)

La Proposició de llei de la sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal determina que la base de càlcul dels límits d'endeutament i de la despesa pública permesa s'indexin en relació amb el producte interior brut nominal (PIB).

El producte interior brut es defineix com un indicador de caire econòmic que mesura el volum de béns i serveis produïts per les unitats residents d'una economia durant un període de temps determinat.

Aquest indicador macroeconòmic pot ser aproximat per tres vies diferents, ja sigui per la via dels ingressos, la via de la despesa o la via de la producció.

D'ençà de l'any 2002 el Departament d'Estadística efectua l'estimació del PIB per la via de la producció. Tradicionalment, empesos per la necessitat de calcular-lo i atesa la no-disponibilitat suficient de dades, es va procedir a l'estimació mitjançant mètodes indirectes.

Aquests mètodes relacionaven l'evolució del PIB amb altres variables correlacionades amb aquest darrer i dades procedents d'Eurostat. Actualment, la major disponibilitat de les dades i la seva fiabilitat permeten fer un càlcul cada cop més directe a partir de variables més objectives. Aquest procés es veu reforçat amb l'ús, com a marc referencial i normatiu, del Sistema europeu de comptes (SEC-2010) i es preveu que es pugui consolidar l'any 2017.

La convivència actual entre els dos mètodes fa que la metodologia de càlcul estigui subjecta a canvis metodològics, els quals obliguen a revisar les sèries temporals del PIB, cosa que incideix en canvis de

magnitud; aquest fet condiona molt sensiblement els límits d'endeutament i de despesa màxima permesa.

Per evitar, doncs, que les variacions provocades per canvis metodològics i no pas per canvis d'índole econòmica condicionin i limitin l'aplicació i la viabilitat de la norma, el Govern considera que cal introduir en la Proposició de llei una regla correctora que tingui en compte i prevegi aquests efectes esdevinguts sobre el càlcul del PIB. Per tant, que actuï en conseqüència, flexibilitzant tanmateix els nivells d'endeutament i de despesa màxima permesa.

5. De la limitació de l'endeutament (article 12)

L'article 12.5 de la Proposició de llei determina que el deute de l'Administració general no podrà superar el quaranta per cent del producte interior brut (PIB) expressat en termes nominals.

L'endeutament de l'Administració general en la data de tancament de l'exercici 2013 va ser de 868 milions d'euros, cosa que representa un percentatge estimat del 34,60% en relació amb el PIB expressat en termes nominals. El Govern fa palès que per calcular aquesta ràtio, pren la dada del PIB de l'exercici 2012, de 2.508 milions d'euros, que és la darrera dada oficial que correspon a la sèrie temporal oficial que els autors d'aquesta Proposició de llei consideren en l'exposició de motius a l'hora de determinar la ràtio d'endeutament respecte del PIB.

En aquest punt, és important fer l'incís següent:

En el moment d'elaborar aquest criteri, el Govern disposa de la dada oficial del PIB per a l'exercici 2013 i aquest fet obliga a revisar la sèrie temporal del PIB que es va oficialitzar per al 2012, d'acord amb el que s'ha exposat a l'apartat anterior d'aquest criteri sobre la metodologia de càlcul del PIB.

- Un cop actualitzada la sèrie temporal del PIB d'acord amb la metodologia de càlcul del PIB per a l'exercici 2013, obtenim una ràtio d'endeutament de l'exercici 2013 respecte al PIB oficial del 2013 del 35,5% (868 milions d'euros / 2.447 milions d'euros).

- Per tant, això il·lustra perfectament el criteri del Govern en relació amb el que s'ha exposat a l'apartat anterior sobre com "el càlcul del PIB està subjecte a canvis metodològics que obliguen a revisar les sèries temporals del PIB, cosa que repercuteix en canvis de magnitud, i com aquest fet incideix en el límit d'endeutament i el condiona".

Fet aquest incís, i partint de la base que l'endeutament de l'Administració general el 31 de desembre del 2013 és del 35,5% del PIB expressat en termes nominals, i prenent la dada oficial del 2013 (868 milions d'euros/2.447 milions d'euros), el Govern també posa de manifest les consideracions següents:

- En la data d'elaboració d'aquest criteri, el Govern no ha formalitzat la totalitat de l'endeutament que li autoritza la Llei del pressupost per a l'exercici 2014, quantificat en 74,8 milions d'euros, 40,2 milions dels quals són per finançar el dèficit previst en l'exercici 2014, i 34,6 milions per fer front a eventuais contingències en relació amb els préstecs preferents garantits pel Govern d'acord amb la normativa vigent.

- En la data de tancament del primer trimestre del 2014, el Govern no havia exhaurit la totalitat del crèdit autoritzat en exercicis anteriors que va instrumentalitzar en pòlisses de crèdit sindicat, per un import de 44 milions.

- Per tant el Govern disposa d'una capacitat d'endeutament per fer front a compromisos contrets i pendents de liquidar, i també per fer front a eventuais contingències en relació amb els préstecs preferents garantits pel mateix Govern d'acord amb la normativa vigent, que es xifren, aproximadament, en 119 milions d'euros.

Així doncs, si el Govern exhaurís el límit d'endeutament que li autoritza la Llei del pressupost del 2014, situaria la ràtio d'endeutament en un 40,3% del PIB (985 milions d'euros/2.447 milions d'euros), de manera que s'assoliria el límit màxim que determina la Proposició de Llei. (Vegeu l'annex núm. 1.)

En conclusió, conceptualment el Govern està d'acord amb la limitació del deute del Principat, però posa de manifest que a l'hora de fixar el sostre de l'endeutament de l'Administració general escau tenir presents les consideracions exposades perquè el límit s'adapti al moment en què es vol aplicar la norma i s'eviti un desajust entre l'import actual de l'endeutament i la capacitat d'endeutament prevista per a l'exercici 2014. Ans al contrari, serà necessari aprovar, a partir del primer any d'aplicació de la norma i durant el primer mandat legislatiu, pressupostos equilibrats de dèficit zero que obligaran a ajustar el pressupost de despesa, de manera que caldrà renunciar a projectes vigents perquè no hi haurà marge de nou endeutament.

6. Del deute públic. Emissió de deute públic (article 13)

L'article 13.1 de la Proposició de Llei diu que l'emissió de deute públic per part del Govern s'ha de fer per llei.

L'article 52 de la Llei general de les finances públiques, del 19 de desembre del 1996 (LGFP), determina que les emissions de deute públic, de la mateixa manera que la resta d'operacions d'endeutament, han de ser autoritzades pel Consell General en el moment d'aprovar la Llei anual del

pressupost general o les lleis de crèdit extraordinari o de suplement de crèdit. També, que el Consell General determina el règim i el límit màxim de les modalitats d'endeutament per a l'exercici i el Govern en gestiona les característiques concretes.

Entenem que l'article 13.1 de la Proposició de Llei pretén reforçar o reafirmar el que estableix l'article 52 de l'LGFP quant al fet que l'emissió de deute públic com a modalitat d'endeutament continua havent-se d'autoritzar per llei i que el Govern n'ha de continuar gestionant les característiques concretes, que s'aproven per Decret.

El Govern considera que escau complementar la redacció de l'article 13.1 de la Proposició de Llei d'acord amb el que estableix l'article 52 de l'LGFP esmentat, perquè el text actual pot portar a interpretar que les característiques de l'emissió de deute també s'hagin d'aprovar per llei i, per tant, aquest fet contradiria el que determina l'LGFP, a banda que operativament seria inviable perquè, entre altres motius, i per posar un exemple, el calendari d'emissió de deute públic que es determina per decret del Govern i que fixa les dates de presentació de les sol·licituds i de subscripció de l'emissió seria difícilment compatible amb les dates de tramitació que requereixen els projectes de llei.

7. Del pressupost extraordinari per causes excepcionals (article 14)

L'article 14.2 de la Proposició de Llei determina que el pressupost extraordinari per causes excepcionals pot tenir caràcter plurianual amb el límit màxim de 6 anys. El Govern considera que escau modificar l'article 29 de la Llei general de les finances públiques i incloure-hi aquesta excepció, atès que les despeses plurianuals es poden estendre durant un màxim de cinc anys.

Aquest article també esmenta les causes excepcionals que poden portar a aprovar un pressupost d'aquesta naturalesa: "[...] si es produeixen catàstrofes naturals, emergències greus i esdeveniments o situacions excepcionals, inclosos de caràcter econòmic [...]". Pel que fa als esdeveniments o les situacions excepcionals de caràcter econòmic, el Govern opina que caldria tenir en compte l'escenari que s'il·lustra en l'apartat 12, "Del control dels interventors i supervisió del Tribunal de Comptes (article 23)", sobre les conseqüències d'una retenció temporal dels pagaments.

8. De la despesa màxima permessa (article 15)

L'article 15 de la Proposició de Llei determina la despesa màxima permessa d'acord amb la fórmula que introdueix el mateix article. A l'annex núm. 2 d'aquest document es detalla el càlcul de la despesa

màxima permesa dels darrers deu anys d'acord amb les dades històriques de cadascuna de les variables de la fórmula, així com la previsió del valor de la despesa màxima permesa d'acord amb un pressupost hipotètic per a l'exercici 2015 que reproduïx el pressupost aprovat per a l'exercici 2014.

Primerament, de l'anàlisi de la fórmula en si, el Govern entén que tal com està expressada la dita fórmula, la variable dels ingressos pressupostats que multiplica el coeficient tendencial de sostenibilitat inclou els actius i els passius financers de l'estat d'ingressos, considerant que aquesta variable no especifica el contrari. En aquest sentit, el Govern fa avinent que el fet de considerar els actius i els passius financers en la fórmula distorsiona el valor de la despesa màxima permesa resultant, tal com es constata en els càlculs efectuats. Per aquest motiu, el Govern conclou que escau no considerar la variació d'actius i passius financers en el càlcul de la despesa màxima permesa.

Igualment, el Govern vol matisar que entén que els ingressos pressupostats es refereixen tant a ingressos corrents com a ingressos de capital, atès que en un escenari hipotètic de rebre transferències de capital d'organismes o realització de vendes de béns patrimonials, l'impacte d'aquests ingressos afectaria substancialment en el càlcul de despesa. El Govern considera que escau incloure aquest aclariment o matís en el text de l'article 15 de manera que l'articulat especifiqui que els ingressos pressupostats de l'exercici es refereixen als ingressos corrents i també als ingressos de capital.

També, és important incidir en el fet que el Govern entén que la despesa màxima permesa a la qual es refereix l'article 15 de la Proposició de llei comprèn, d'acord amb l'article 18.2 de la Llei general de les finances públiques: les despeses corrents, que al seu torn inclouen les de personal, el consum de béns corrents i de serveis, els interessos i altres costos financers, i les transferències corrents; les despeses de capital i la variació d'actius i passius financers.

És important tenir present l'efecte de considerar els interessos i altres costos financers a l'hora de determinar la despesa màxima permesa, pel fet que les despeses financeres estan condicionades pel tipus d'interès, el valor del qual no depèn totalment del Govern ni de cap altre poder públic del Principat. En concret, com és ben sabut, el tipus d'interès es fixa d'acord amb les dos variables següents: a un índex de referència que és l'Euríbor i que publica periòdicament el Banc Central Europeu; i a un diferencial que és la quantitat que se suma al valor de l'índex de referència i reflecteix el risc de l'operació d'endeutament. Per tant, com que les despeses financeres estan condicionades pel tipus d'interès, un

augment de l'índex de referència podria suposar un augment dels crèdits de despeses del capítol 3 que caldria sufragar d'altres crèdits de despeses corrents o de despeses de capital, de manera que l'Administració no podria fer front a les despeses corrents que en garantissin el funcionament adequat ni a la inversió que en aquell moment podria ser l'òptima.

Consegüentment, en una conjuntura de tipus d'interès a l'alça, en la qual caldria preveure més crèdits de despeses financeres per finançar el cost del deute, cal ser conscients que seria necessari un esforç addicional de prioritització a l'hora de pressupostar tant les despeses corrents com les de capital. (Vegeu l'annex núm. 3.)

Pel que fa a les despeses d'actius i passius financers, el Govern opina que no s'haurien d'incloure en el càlcul de la despesa màxima pels motius que s'han explicat més amunt.

En segon lloc, i pel que fa a la manera com es comporta la fórmula, es constata que efectivament el coeficient tendencial de sostenibilitat denota que per sota d'1 l'economia creix i per sobre d'1 l'economia es contrau; aquest fet es dona perquè el denominador del PIB de l'any anterior és més gran que la mitjana dels tres anys anteriors, i igual passa en sentit contrari.

El valor resultant de multiplicar aquest coeficient pels ingressos pressupostats de l'any n , que és la despesa màxima permesa sense afegir-hi el saldo positiu equivalent a l'1 per cent (1%) del producte interior brut expressat en termes nominals de l'exercici immediatament anterior, es comporta en línia amb les teories econòmiques expansives i contractives. És a dir, en una conjuntura econòmica favorable, aquesta primera part de la fórmula –el coeficient tendencial de sostenibilitat multiplicat pels ingressos pressupostats de l'any n – obliga a contraure l'estat de despeses amb l'objectiu d'acumular romanents destinats a finançar eventuais dèficits de pressupostos en períodes en què la conjuntura econòmica es contrau.

L'efecte de l'aplicació de la primera part de la fórmula en el pressupost de despesa del primer any d'implementació de la norma obliga a traslladar en el pressupost per a l'exercici 2015 unes restriccions duríssimes que obliguen a prioritzar entre projectes que tot i que contribueixen a l'economia del benestar, no es poden assumir en la seva totalitat, atesos els recursos limitats per finançar-los.² Per

² En concret, suposa aprovar un pressupost de despesa, sense actius i passius financers i amb despeses financeres, de 364 milions d'euros si es considera que els ingressos pressupostats de l'any n es refereixen als ingressos previstos per al 2015, que a l'annex núm. 2 es xifren en 364 milions d'euros.

aquest motiu, el Govern està d'acord amb la mesura suavitzadora que introdueix la segona part de la fórmula i que consisteix a afegir al valor resultant de multiplicar el coeficient tendencial de sostenibilitat pels ingressos pressupostats de l'any n , el saldo positiu equivalent a l'1 per cent (1%) del producte interior brut expressat en termes nominals de l'exercici immediatament anterior. Aquesta mesura permet suavitzar la restricció de la despesa perquè fa que es pugui pressupostar més despesa en una conjuntura favorable i sempre amb la limitació del sostre que imposa l'article 12 de la mateixa Proposició de llei en relació amb l'endeutament, que obliga a aprovar pressupostos equilibrats els propers anys.

Finalment, és important que l'article 15 de la Proposició de llei concreti a quin exercici es refereix la fórmula quan diu "any n "; el Govern entén que el text fa referència a l'exercici objecte de l'elaboració del pressupost.

Consegüentment, tenint en compte el que s'ha exposat als paràgrafs anteriors, el Govern està d'acord amb la regulació de la despesa màxima permesa que determina l'article 15 de la Proposició de llei.

Per acabar, d'acord amb la consideració núm. 1 d'aquest criteri del Govern, escau precisar en aquest article de la Proposició de llei que els pressupostos de les entitats altres que l'Administració general i els comuns han d'estar condicionats a la limitació de la despesa màxima del pressupost de l'Administració general i dels comuns, d'acord amb les directrius d'elaboració dels avantprojectes de pressupost respectius.

9. De la Regla de la despesa corrent o de funcionament (article 16)

L'article 16 de la Proposició de llei diu que la taxa de variació (interanual) de la despesa corrent en concepte de personal, de béns corrents i serveis, i de transferències corrents, pressupostada per l'Administració general i pels comuns, respectivament, no podrà superar la taxa de variació (interanual) de referència, en aquest cas la del producte interior brut nacional, amb l'excepció que introdueix l'apartat número dos de l'article, i que fixa una taxa de variació de les despeses corrents no superior a zero en cas que aquesta taxa de referència sigui negativa.

D'acord amb les dades històriques de les variables que intervenen en aquesta regla, que són la taxa de variació de la despesa corrent esmentada i la taxa de variació de referència (PIB), el Govern constata el següent: d'una banda, que en el període d'anys de bonança, que va del 2000 al 2006, les despeses en

termes nominals van créixer a una taxa semblant al creixement del PIB nominal; i de l'altra, que en el període d'anys posteriors, del 2007 al 2013, en què es van registrar taxes de creixement negatives del PIB nominal, les taxes de creixement de les despeses corrents es van situar per sobre de les de referència. (Vegeu les dades a l'annex núm. 3.)

Per tant, aquestes dades posen de manifest que hi ha hagut un creixement tendencial històric de les despeses corrents malgrat que ens trobéssim en cicles econòmics decreixents i malgrat les accions de contenció de la despesa que el Govern va començar a implementar l'any 2008. Això il·lustra el fet que el pes de les despeses corrents, sense les despeses financeres, en relació amb el PIB, ha anat augmentat quan, segons l'opinió del Govern, hauria d'haver experimentat la mateixa evolució que el PIB.

Val a dir que a la pràctica, la pressupostació de la variació d'una part de les despeses corrents esmentades s'indexa amb caràcter general a la variació interanual dels preus de consum, atès que els contractes de despeses segures indexen els preus en aquesta variable.

Teòricament i amb caràcter general, ambdós variables (referència del creixement del PIB i variació interanual de l'IPC) es comporten igual, atès que el PIB nominal incorpora juntament amb la producció real l'augment o la disminució de preus, i atès que el PIB nominal mesura la producció de béns i serveis a preus corrents. No obstant això, a l'annex núm. 4 es constata que el període d'anys que va del 2008 al 2013 la variació interanual de l'índex de preus de consum es va situar per damunt de la taxa de referència del creixement del PIB. En aquest sentit, cal ser conscients que en cas que es repetís una situació igual a la del període d'anys esmentats, seria necessari un esforç addicional de prioritització a l'hora de pressupostar aquestes despeses.

El Govern entén que aquesta regla de la despesa corrent o de funcionament obliga a mantenir com a mínim per a l'exercici 2015 el mateix volum de despeses corrents, sense incloure les despeses financeres, del pressupost inicial aprovat per a l'exercici 2014 (268 milions d'euros), considerant que la dada oficial de la taxa de referència del creixement del PIB de l'exercici 2013 expressat en termes nominals és negativa (-0,1%) i considerant que es pren com a període de referència el darrer pressupost aprovat, que és el de l'exercici 2014. Aquesta limitació de les despeses corrents pot suposar més despesa de capital, sense perjudici que la limitació de la despesa màxima i de l'endeutament exigeixin un ajust de l'estat de despeses per assolir l'equilibri pressupostari.

En aquest punt, cal matisar que és important que l'article 16 de la Proposició de llei concreti la base de càlcul o el període de referència de les variables que intervenen en aquesta regla per tal d'evitar els eventuals desajustos entre les xifres de la darrera liquidació de comptes aprovada pel Govern, les xifres que es projecten de la liquidació del pressupost en curs i les xifres que es preveuen en la fase d'elaboració de l'avantprojecte de pressupost.

En aquest sentit, el Govern considera adequat prendre com a base de càlcul de la variació de la despesa corrent els imports de les despeses corrents de les liquidacions de comptes aprovades pel Govern corresponents a un període que podria anar d'entre tres i cinc anys. Igualment, pel que fa a la base de càlcul de la taxa de referència del PIB, caldria considerar la mitjana dels valors del PIB expressat en termes nominals dels exercicis que es consideren per al càlcul de la variació de la despesa corrent.

Val a dir que en aquest moment el Govern està elaborant l'Avantprojecte de pressupost per a l'exercici 2015 i que ha de tenir en compte els compromisos en concepte de prestacions de jubilació dels funcionaris i l'augment del dèficit de la malaltia general fruit de la darrera modificació de la Llei de la CASS. D'acord amb la regla que es regula en l'article 16, aquestes noves obligacions normatives, que formarien part de les despeses corrents, s'haurien de sufragar amb la reducció de crèdits de la mateixa naturalesa.

També, pel que fa al segon paràgraf de l'article 16 de la Proposició de llei, el Govern considera escaient precisar si la limitació que determina la regla de la despesa corrent és per a cadascun, i de manera separada, dels capítols afectats per la mesura, o si cal entendre la restricció de manera global, pel conjunt de les despeses corrents afectades.

El Govern reitera que cal ser conscients de la dificultat de posar en pràctica la regla de la despesa corrent tenint en compte que els ingressos encara no s'han acabat d'assentar o consolidar i que pel que fa a les despeses, és necessari preveure a partir del pressupost per a l'exercici 2015 crèdits addicionals per fer front a les obligacions que s'han esmentat, a bastament, en els paràgrafs anteriors.

Per acabar, d'acord amb la consideració núm. 1 d'aquest criteri del Govern, també escau precisar en l'article 16 de la Proposició de llei que els pressupostos de les entitats altres que l'Administració general i els comuns han de poder estar condicionats per la Regla de la despesa corrent o de funcionament, d'acord amb les directrius d'elaboració dels avantprojectes de pressupost respectius.

10. Pel que fa a la taxa de compensació (article 19)

L'article 16.3 diu que el Govern i els comuns hauran de dotar un compte de compensació equivalent al 0,10% del total de les seves despeses, respectivament. També diu, textualment, que en cas que l'import del compte de compensació "superi el zero coma cinc per cent (0,5%) del producte interior brut (PIB), i si no existeix cap pressupost extraordinari viu, el Consell General, a proposta del Govern i dels comuns, podrà decidir aplicar-ne la part excedent a la reducció del deute públic o a projectes d'inversió".

El Govern fa palès que les projeccions de l'estat de despeses i d'ingressos de l'Administració general posen de manifest que els crèdits destinats al compte de compensació no podran suposar crèdits addicionals en l'estat de despeses i que s'hauran de sufragar altres crèdits, perquè les limitacions en la despesa màxima permesa i en l'endeutament obliguen a fer un exercici d'ajust de la despesa per encabir aquest nou concepte, que es quantificaria en 398 milers d'euros si es pren com a base de càlcul el pressupost de despesa del Govern per a l'exercici 2014.

D'altra banda, de la redacció de l'articulat queda ben entès que les despeses a les quals es refereix inclouen els actius i els passius financers, tenint en compte que no s'especifica el contrari. En aquest sentit, el Govern opina que la reflexió sobre la no-inclusió de la variació d'actius i passius que s'ha fet en l'apartat "De la despesa màxima permesa (article 15)" també és vàlida en aquest apartat. És a dir, la base de càlcul de la dotació destinada al compte de compensació no ha de considerar els actius ni els passius financers de l'estat de despeses; ans al contrari, l'import d'aquesta dotació podria ser molt dispar d'un any a l'altre i no seguiria cap lògica. Cal tenir en compte que l'import de passius financers de l'estat de despesa està condicionat al volum d'operacions financeres de refinançament, que al seu torn depèn dels venciments dels deutes corresponents.

Finalment, el Govern considera convenient matisar si l'aplicació de l'excedent es farà sota criteris que tinguin en compte el percentatge de contribució de les parts implicades o si, al contrari, els fons de compensació tenen caràcter solidari i s'aplicaran independentment dels percentatges de contribució d'aquestes parts.

11. De la limitació del pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general (article 20)

L'article 20 de la Proposició de llei estableix un mecanisme que limita el pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de

l'Administració general, i el fixa en el quaranta per cent de la ràtio del “total d'impostos directes dividit entre el total d'impostos directes més els impostos indirectes excloent el capítol d'impostos especials i el capítol de tràfic exterior de l'Administració general”.

Abans de tot el Govern vol manifestar que comparteix el plantejament que l'estabilitat pressupostària no es pot aconseguir únicament amb l'augment sistemàtic i indiscriminat dels impostos, i que convé limitar d'alguna manera la pressió fiscal que suporten els ciutadans.

La pressió fiscal entesa com la part de la riquesa d'una economia que és recaptada per l'Administració pública i que es calcula com el quocient de la suma d'impostos (directes i indirectes) més cotitzacions socials respecte al producte interior brut, és de difícil aplicació a Andorra a causa de les característiques especials que presenta la població que suporta finalment els impostos, on el nombre de persones residents és molt inferior al nombre de visitants.

L'exposició de motius de la Proposició de Llei es limita a definir aquesta reducció del pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general, i la considera un dels principis bàsics que han de regir la gestió dels recursos financers per part de totes les administracions públiques. El Govern interpreta que amb aquest mecanisme, diferent del concepte de pressió fiscal, el que pretén la Proposició de Llei és limitar la pressió fiscal que suporten els residents perquè el pes del manteniment de les despeses de l'Estat recaigui principalment en els més de 8 milions de persones que ens visiten anualment.

Si observem la sèrie calculada que figura en l'annex 5, es pot apreciar que el pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes menys els impostos especials i el tràfic exterior de l'Administració general, se situaria en l'exercici 2014 en un 29,13%. Cal tenir en compte que per a l'exercici 2015 es preveu la implantació de la nova figura impositiva de l'impost sobre la renda de les persones físiques, per la qual es preveu una recaptació de 10 milions d'euros, tal com figura en la memòria econòmica del Projecte de Llei – descomptant els ingressos de les rendes de les activitats econòmiques que actualment tributen per l'impost de la renda de les activitats econòmiques i que passaran a integrar la base de tributació de l'IRPF-. Aquest fet podria suposar que la ràtio se situés en el 33,15%, a menys del 7% del límit fixat a la Proposició de Llei.

A més a més, cal tenir en compte que mentre que les figures impositives indirectes estan molt consolidades –inclús l'impost general indirecte, perquè és l'hereu del model impositiu anterior–, la imposició directa es

troba en procés d'implantació. L'impost sobre la renda dels no-residents fiscals va entrar en vigor l'any 2011; l'impost sobre societats i l'impost sobre la renda de les activitats econòmiques, l'any 2012; i tal com s'ha dit anteriorment, l'any 2015 entrarà en vigor l'impost sobre la renda de les persones físiques. Per tant, el marge de millora en l'eficiència recaptatòria de l'Administració general pel que fa a la imposició directa encara és important, motiu pel qual un marge del 7% podria ser insuficient.

Així doncs, si fruit de la implantació de la nova figura impositiva de l'impost sobre la renda de les persones físiques, així com de l'eficàcia recaptatòria de l'Administració general pel que fa als impostos directes, s'arriba al límit del 40% fixat per la Proposició de Llei, qualsevol augment de la imposició directa haurà d'anar acompanyat necessàriament d'un augment de la imposició indirecta.

Finalment també caldria modificar la redacció de l'article, perquè en l'articulat es parla del capítol de tràfic exterior, quan en la classificació econòmica de l'Administració general aquest epígraf s'encabeix en un concepte i no en un capítol. De la mateixa manera s'hauria de modificar l'expressió “capítol d'impostos especials”, perquè aquest nom correspon a un concepte.

Per concloure aquest punt, tal com s'ha dit al principi, el Govern comparteix el plantejament que convé limitar d'alguna manera la pressió fiscal que suporten els ciutadans, i atès que l'aplicació *stricto sensu* del criteri de la pressió fiscal no és el més adequat perquè no té en compte el que aporten els visitants a les finances públiques, considera que la ràtio proposada a l'article 20 de la Proposició de Llei pot ser un bon mecanisme per limitar la pressió fiscal dels residents. Ara bé, tal com s'ha apuntat, hauria de preveure un marge de creixement de la imposició directa suficient que permeti la introducció de la figura impositiva de l'impost sobre la renda de les persones físiques, així com un cert creixement fruit de la millora en l'eficiència recaptatòria de l'Administració general.

12. Del control dels interventors i supervisió del Tribunal de Comptes (article 22)

L'article 22.b) de la Proposició de Llei determina el procediment que s'ha de seguir en els supòsits d'incompliment i de risc d'incompliment, respectivament, de les obligacions dels articles 12 i 15 en matèria de deute, despesa permesa i de dèficit públic del Govern i dels comuns, i sobre la seva conformitat al marc pressupostari.

Per tant, el Govern entén que la vocació d'aquest article de la Proposició de Llei és introduir mecanismes de gestió pressupostària que anticipin el

risc d'incompliment i que forcin mesures per a la seva correcció. I també, regular el protocol d'actuació en cas que les mesures correctives que s'hagin anticipat no s'assoleixin i que, per tant, es doni una situació d'incompliment.

D'una banda, d'acord amb l'ordre d'atribucions que invoca la Proposició de llei i que s'ha exposat al paràgraf anterior, el Govern considera que és necessari introduir en l'article 22.b) un supòsit addicional que reguli el procediment que ha de seguir el Govern o els comuns, segons correspongui, en cas que l'interventor general o els interventors comunals detectin un risc d'incompliment en l'execució del pressupost de l'Administració general o dels comuns, respectivament. Aquest supòsit, que es podria inserir entre els subapartats *iii*) i *iv*) de l'apartat 2.b), reafirmaria les atribucions i les competències del Govern com a òrgan gestor de les obligacions de despesa i dels drets econòmics, amb tot el que això comporta, d'acord amb els articles 6 i 9 de la Llei general de les finances públiques. I també, clarifica el fet que les funcions del Tribunal de Comptes en l'exercici del control extern estan exemptes de qualsevol funció executiva o de gestió i es limiten al control del compliment de les obligacions que fixa la Proposició de llei.

El Govern entén que la intervenció del Tribunal de Comptes en l'exercici del control del compliment de les obligacions de la Proposició de llei s'ha de fer efectiva en el moment en què les mesures d'ajust acordades pel Govern per anticipar el risc d'incompliment siguin insuficients i, per tant, es produeixi el dit incompliment o, en el cas, també excepcional, que pel motiu que sigui el Govern no anticipés una situació de risc greu d'incompliment. Aquesta mateixa reflexió es faria extensiva pel que fa als comuns.

Generalment, el risc d'incompliment s'esdevé en el moment en què es detecta una desviació entre els ingressos recaptats i els ingressos previstos que comporta un desnivellament entre els ingressos i les despeses. Per tant, en un escenari com aquest, l'interventor general o els interventors comunals, segons correspongui, amb la col·laboració del departament responsable de l'elaboració del pressupost o amb la col·laboració dels serveis o els departaments que els interventors estimin necessaris, sotmetrien a l'acord de Govern o dels comuns en un termini d'un mes, respectivament, una proposta d'ajustament del pressupost o, el que és el mateix, un pla d'equilibri financer que prevegi el restabliment de la situació. El Govern o els comuns, segons correspongui, informarien el Tribunal de Comptes sobre l'acord pres. En aquest punt, el Tribunal de Comptes pot procedir, si considera que persisteix el risc d'incompliment detectat, d'acord amb el

subapartat *v*) de l'article 22.2.b) de la Proposició de llei.

D'altra banda, en el supòsit d'incompliment detectat per l'interventor general o pels interventors comunals pel que fa als pressupostos de l'Administració general o dels comuns, respectivament, el protocol que regula la Proposició de llei i que insta la validació per part del Tribunal de Comptes d'un pla d'equilibri financer que restableixi la situació, comporta un termini que pot anar dels cinc als set mesos des del primer requeriment del Tribunal de Comptes per presentar aquest pla fins que el mateix Tribunal el validi.

El termini de set mesos es dona en cas que el Tribunal de Comptes no aprovi els plans d'equilibri financer presentats pel Govern i hagi de recórrer a nomenar una comissió de tres experts que ha de comptar amb la col·laboració del Govern i dels comuns així com dels interventors respectius per elaborar un pla d'equilibri financer (subapartat *iv* de l'article 22.b) i article 23.3). El termini de cinc mesos es dona en cas que el Govern o els comuns no presentin el pla d'equilibri financer o el presentin fora de termini i el Tribunal de Comptes també hagi de nomenar la comissió de tres experts (subapartat *iv* de l'article 22.b i article 23.2).

Fins que el Tribunal de Comptes no valida un pla d'equilibri financer que restableixi la situació, el Govern o els comuns, segons correspongui, han d'ordenar, a requeriment del Tribunal de Comptes, una retenció temporal dels crèdits pressupostaris que permeti complir les obligacions que fixa la Proposició de llei (subapartat *iv* de l'article 22.b). Per "retenció temporal dels crèdits pressupostaris" s'entén la no-generació de pagaments en cas que l'incompliment detectat pels interventors fos en matèria de deute. Arribada aquesta situació, que en tot cas il·lustraria l'escenari més pessimista de tots, el Govern o els comuns, segons correspongués, es veurien obligats a no efectuar pagaments durant un període que es podria allargar entre cinc i set mesos, amb les conseqüents repercussions negatives que això tindria en l'economia del país.

El Govern entén que escau considerar aquest escenari com una situació extraordinària de caràcter econòmic que requeriria també una actuació pública, de manera que el Consell General, a proposta del Govern, pogués autoritzar endeutament per sobre del límit. Aquesta autorització de deute per sobre del límit seria per fer front a crèdits aprovats en exercicis anteriors i reconduïts a l'exercici següent o a crèdits inicials. Ambdós tipologies de crèdits es trobarien en la fase de liquidació i per tant ja s'haurien executat però no disposarien del finançament necessari a causa d'un eventual desequilibri amb els ingressos

recaptats. L'objectiu final seria poder ordenar els pagaments de factures o certificacions de treballs efectuats fins a la data en què es detecti l'incompliment i no perjudicar-ne els proveïdors respectius, així com de les ajudes socials meritades fins a la data de l'incompliment, tenint en compte que es tractaria de despeses ja realitzades. Pensem que la retenció de crèdits hauria d'afectar els crèdits de despeses no realitzades o no meritades, les quals caldria aturar, i el Govern o els comuns, segons correspongui, haurien d'informar-ne les persones afectades per la mesura.

Per concloure, el Govern està d'acord amb la vocació que entén que té l'article 22 de la Proposició de Llei, i per aquest motiu considera necessari introduir-hi les aportacions que s'han exposat al llarg d'aquest apartat i que incideixen, tal com s'ha explicat, en els punts següents:

D'una banda, reafirmar les competències del Govern en qualitat d'òrgan gestor del pressupost de l'Administració general, amb tot el que això suposa, incloent-hi la responsabilitat de vetllar per la bona gestió del pressupost i per la presa de les decisions escaients sobre aquesta qüestió, d'acord amb el resultat del control de la Intervenció General en relació amb les obligacions que fixa la Proposició de llei.

També, clarificar el fet que les funcions del Tribunal de Comptes en l'exercici del control extern estan exemptes de qualsevol funció executiva o de gestió i es limiten al control del compliment de les obligacions que fixa la Proposició de llei. La intervenció del Tribunal de Comptes en l'exercici del control del compliment de les obligacions de la Proposició de llei s'ha de fer efectiva en el moment en què les mesures d'ajust acordades pel Govern per anticipar el risc d'incompliment siguin insuficients i, per tant, es produeixi el dit incompliment, o en el cas, també excepcional, que pel motiu que sigui el Govern no anticipés una situació de risc greu d'incompliment. Altrament, es podria incórrer en el fet de què el Tribunal de Comptes exercís competències de naturalesa executiva, les quals són atribuïdes per la Constitució al Govern i als comuns de manera exclusiva.

I d'altra banda, tenir en compte un eventual escenari en què el Govern o els comuns, segons correspongués, es veurien obligats a no efectuar pagaments durant un període que es podria allargar entre cinc i set mesos, amb les consegüents repercussions negatives que això tindria en l'economia del país. Caldria considerar aquest escenari com una situació extraordinària de caràcter econòmic que requeriria també una actuació pública de manera que el Consell General, a proposta del

Govern, pogués autoritzar endeutament per sobre del límit. Aquesta autorització de deute per sobre del límit seria per fer front a crèdits aprovats en exercicis anteriors i reconduïts a l'exercici següent o a crèdits inicials.

13. De les noves funcions atribuïdes als òrgans interventors

La Proposició de Llei reforça la funció fiscalitzadora dels òrgans interventors i els assigna noves funcions per assegurar el compliment de les obligacions que estableix la Llei. A continuació es transcriu el paràgraf de l'exposició de motius en relació amb aquest punt (el text subratllat és nostre):

“Per fer efectives les obligacions que estableix la Llei relatives al deute, a la despesa permesa i a la limitació de la imposició directa sobre els ingressos de l'Estat, es disposen uns mecanismes i procediments de control adequats i proporcionats, que pivoten, d'una banda, sobre els òrgans interventors de les diverses administracions i organismes i entitats dependents, i, de l'altra, sobre el Tribunal de Comptes. Els òrgans interventors, a més de veure reforçada la seva funció fiscalitzadora prèvia de la despesa, es configuren també com a òrgans col·laboradors de les respectives administracions, organismes i entitats per assegurar el compliment de les obligacions que estableix la Llei. Així, entre altres funcions, els correspon col·laborar en l'elaboració, l'aplicació i el control del marc pressupostari i dels pressupostos de la seva respectiva administració, així com dels pressupostos extraordinaris per causes excepcionals. També han d'informar el Tribunal de Comptes sobre les desviacions que es puguin produir respecte dels límits de deute i de despesa permesa de les respectives entitats en la seva respectiva execució pressupostària; i han de col·laborar, igualment, en els plans d'equilibri financer que s'han d'aprovar en cas d'incompliment, o de risc greu d'incompliment, de les obligacions relatives al deute o control de la despesa permesa.”

El Govern reitera el fet que és important tenir present que l'exercici del control pressupostari per part de la Intervenció General en els termes que regula la Llei general de les finances públiques esdevé difícilment implementable i es pot afirmar que inviable amb els mitjans disponibles actualment i les limitacions existents quant a la qualitat d'informació per efectuar el control d'eficàcia i d'oportunitat econòmica, tal com s'ha argumentat en l'apartat “Del control d'eficàcia i d'oportunitat econòmica (article 8)”.

Aquesta realitat és la que motiva des de l'any 2012 la modificació de la Llei general de les finances públiques mitjançant la inclusió d'una disposició

addicional a la llei del pressupost anual respectiv. Aquesta modificació legislativa permet limitar l'àmbit d'actuació del control pressupostari a un cert nombre d'entitats que el Govern determina cada any mitjançant decret, tenint en compte els mitjans de què disposa la Intervenció General.

En conclusió, davant la impossibilitat de poder implementar l'exercici del control pressupostari de la Intervenció General en totes les modalitats que regula la Llei general de les finances públiques i considerant que la Proposició de llei reforça aquestes funcions i n'assigna de noves, és important que la Proposició de llei prevegi la possibilitat de regular, mitjançant els decrets corresponents, l'abast i els procediments normalitzats escaients per a l'exercici del control de la Intervenció. En cas contrari, a manca d'aquesta regulació complementària, l'exercici d'aquest control en tot el seu abast esdevé difícilment implementable amb els mitjans disponibles actualment i atenent les limitacions exposades.

Igualment, ateses les noves funcions dels òrgans interventors, escau modificar la Llei general de les finances públiques, del 19 de desembre de 1996, i la Llei de les finances comunals, per tal d'adequar les funcions de l'interventor general i dels interventors comunals a les que els són atribuïdes de nou. També, és important reforçar-ne la composició i l'estructura dotant-los dels recursos necessaris perquè puguin exercir les seves funcions adequadament.

14. De les noves funcions atribuïdes al Tribunal de Comptes

D'acord amb l'exposició de motius de la Proposició de llei, textualment:

"El Tribunal de Comptes, per la seva banda, es veu plenament reforçat i assumeix un paper decisiu en el control del compliment de les obligacions financeres establertes en la Llei i el seu paper resulta fonamental per assegurar l'assoliment dels objectius últims que pretén. Així, ha de donar la seva conformitat al marc pressupostari elaborat per cada administració; ha de supervisar l'execució i la liquidació dels pressupostos de l'Estat i dels comuns, a l'efecte de garantir el compliment de les obligacions que estableix la Llei en matèria de deute, de despesa permesa, de limitació del pes de la imposició directa, així com de la limitació del creixement de la despesa pública corrent o de funcionament i pot requerir el Govern o els comuns perquè elaborin un pla d'equilibri financer, en cas de detectar desviacions o risc greu de desviacions respecte de les obligacions relatives al deute o de la despesa permesa; ha d'informar sobre la idoneïtat d'aquests plans, i pot nomenar una comissió d'experts per elaborar-los, en substitució del Govern

i dels comuns si aquests no ho fan en els terminis fixats; controla l'aplicació dels plans d'equilibri financer i pot requerir que s'adoptin les mesures adequades pel seu compliment, i supervisa l'execució i la liquidació dels pressupostos extraordinaris per causes excepcionals, entre d'altres funcions. A més, juga un paper essencial en l'aplicació del règim sancionador que estableix la Llei, especialment en correspondre-li tramitar i resoldre els expedients sancionadors contra persones que ocupin càrrecs electes i de designació política.

Amb la finalitat d'assegurar la capacitat operativa del Tribunal de Comptes per poder complir les seves noves funcions, la present Llei modifica la Llei del Tribunal de Comptes, reforçant la seva composició estructura i adequant les seves funcions a aquelles que li són atribuïdes de nou".

Les noves funcions atribuïdes al Tribunal de Comptes reforcen i amplien les seves competències com a òrgan de fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable de l'Administració pública i li confereixen un paper decisiu en el compliment de les obligacions financeres establertes en la Proposició de llei.

L'exercici del control d'aquestes obligacions financeres per part del Tribunal de Comptes es configura en paral·lel al control que han de fer els interventors, o bé amb posterioritat. En tot cas, el Tribunal de Comptes és l'òrgan últim de fiscalització de l'Administració pública, excepte pel que fa al mateix pressupost que gestiona per a l'exercici de les seves funcions, el qual és examinat al seu torn pel Consell General, d'acord amb l'article 31 de la Llei del Tribunal de Comptes.

Amb la finalitat de reforçar el cercle al tomb del qual es configura el sistema de control del sector públic, que inclouria l'Administració pública i les altres institucions que exerceixen els poders públics diferents de l'executiu, es fa palesa la necessitat de recollir en la modificació de la Llei del Tribunal de Comptes els mecanismes escaients perquè el Consell General garanteixi el compliment de l'ordenament jurídic i dels principis bàsics que han de regir l'execució del mateix pressupost del Tribunal de Comptes per part d'aquest últim. Aquesta millora normativa hauria de comprendre la publicitat dels comptes anuals del Tribunal de Comptes un cop aprovats pel Consell General, per vetllar perquè els membres del Tribunal de Comptes mantinguin en tot moment una integritat personal i professional irreprotxable, cosa que contribuiria a un òrgan de control més sòlid.

En relació amb la potestat sancionadora atribuïda al Tribunal de Comptes a l'article 28.4 de la Proposició de llei, i pel que fa a les persones que ocupin càrrecs

electes i de designació política, el Govern considera que es plantegen alguns dubtes sobre la seva constitucionalitat que caldria tenir en compte.

En aquest sentit, l'article 53.2 de la Constitució del Principat d'Andorra estableix que "els Consellers són irresponsables pels vots i les opinions manifestats en l'exercici de les seves funcions, el que suposa l'exclusió de qualsevol responsabilitat per actes realitzats en exercici de les seves funcions parlamentàries". Es tracta, doncs, d'una exclusió total i absoluta que cobreix tots els actes parlamentaris. De la mateixa manera, l'article 10 del Reglament del Consell General estableix que "els Consellers Generals no poden ésser sotmesos a cap procediment judicial o disciplinari, ni se'ls pot exigir cap tipus de responsabilitat fora del Consell General pels vots i opinions emesos en l'exercici del càrrec".

D'entre les funcions atribuïdes a la Sindicatura per l'article 18.1 del Reglament del Consell General, hi figura l'execució del Pressupost del Consell General, per tant aquest òrgan és susceptible d'incórrer en una de les conductes tipificades com a infracció greu o molt greu a l'article 25 de la Proposició de llei. En aquest cas, el Tribunal de Comptes, d'acord amb l'article 28 de la Proposició de llei, es veuria obligat a incoar, instruir i resoldre un expedient sancionador, fet que contradiria l'esmentat article 53.2 de la Constitució del Principat d'Andorra.

Pel que fa al cap de Govern, l'article 77 de la Constitució del Principat d'Andorra estableix les causes del seu cessament de manera limitativa; dimissió, defunció, incapacitació definitiva, per aprovació d'una moció de censura o pèrdua d'una qüestió de confiança. El Govern considera que la resolució d'un expedient administratiu sancionador per part del Tribunal de Comptes no és un mecanisme constitucionalment previst per destituir el cap de Govern i, en conseqüència, tot el Govern, per molt que hagin incorregut en una de les conductes considerades infracció per l'article 25 de la Proposició de llei.

A més, cal tenir en compte que els membres del Govern, de la mateixa manera que els consellers generals, gaudeixen d'un fur personal especial pel qual correspon al Tribunal de Corts en ple decidir sobre la seva inculpció i processament en cas de delictes penals. Si la Constitució estableix aquesta garantia en el cas de conductes considerades com a delictes, no sembla el més adequat que un òrgan administratiu pugui incoar un procediment i imposar sancions amb una conseqüència jurídica equiparable a la d'una sentència penal.

Finalment, el règim de sancions establert en l'article 27 de la Proposició de llei preveu com a sanció per a les persones que ocupin càrrecs de designació

política la destitució i la prohibició d'ocupar càrrecs de designació política per un període de 6 mesos a 2 anys, en el cas d'infraccions greus; i de 2 a 6 anys, en cas de cometre una infracció molt greu. Per contra, les penes d'inhabilitació previstes en el Codi penal pels delictes de sotstracció de béns públics, administració deslleial i utilització temporal de béns públics no tenen una pena mínima i en el cas de la utilització temporal de béns públics, si el culpable reintegra els cabals o efectes públics en un termini de 10 dies, s'imposa una pena de suspensió del càrrec públic de fins a 2 anys. Per tant, el Govern considera que les sancions administratives previstes en la Proposició de llei no poden anar més enllà de les penes previstes en el Codi penal per a conductes considerades delictes i en conseqüència la inhabilitació no hauria de tenir un mínim temporal i no hauria de ser superior a 2 anys.

Conclusió

A tall de conclusió reiterar que el Govern comparteix la voluntat que es desprèn de la Proposició de llei de fixar mesures que assegurin la sostenibilitat de les finances públiques i que aquestes s'emmarquin en l'àmbit de l'estabilitat pressupostària i fiscal.

Els riscos d'un endeutament excessiu han estat exposats per aquest Govern en cada una de les presentacions dels tres projectes de pressupost que s'han entrat a tràmit parlamentari fins ara. Andorra té una vulnerabilitat intrínseca a la seva petitesa que fa especialment desaconsellable superar uns nivells de deute que puguin posar en perill la capacitat de finançar-se, de tornar el deute i, per tant, qüestionin la seva independència i sobirania.

El conjunt de les mesures que planteja la Proposició de llei ja han estat abastament comentades en els apartats anteriors, però de forma general cal remarcar que la bondat i l'eficàcia de totes elles vindran determinades pel fet que els paràmetres i calendaris que fixa la Proposició de llei es puguin complir de forma realista.

Per això seria important que alguns d'aquests paràmetres s'ajustessin partint de la base de l'actual endeutament, dels compromisos ja adquirits, d'un model fiscal complert però en fase de consolidació, de les reformes pendents i d'una economia que acumula set anys de profunda crisi. Si es fa aquesta adaptació, la Llei un cop aprovada, serà una veritable eina de planificació i gestió pressupostària.

En matèria pressupostària en l'àmbit públic no n'hi ha prou amb el voluntarisme. Tenim nombrosos exemples al nostre voltant d'estats que després de fixar límits al dèficit públic i a l'endeutament han superat amb escreix els dos topalls. A Andorra

també hi ha lleis en vigor que pretenen fixar límits d'endeutament i acotar la destinació dels fons públics, i tots sabem que a la pràctica no s'han complert els objectius.

Tant de bo una llei com la proposada hagués estat vigent quan l'endeutament de l'Estat estava al voltant del 20% del PIB. En aquest supòsit, el marge entre el deute del moment i el límit promogut per una eventual llei hauria permès impulsar polítiques pressupostàries a mig termini, s'hauria pogut adaptar el pressupost a l'evolució de l'economia i les adaptacions haurien estat progressives, i de ben segur tot plegat ens hauria situat avui en un endeutament inferior a l'actual.

El Govern entén que tan important és dotar-se d'una llei amb els objectius d'aquesta Proposició com assegurar-se que un cop aprovada serà possible aplicar-la en la seva totalitat.

Així doncs, d'acord amb el que s'ha exposat, el criteri del Govern sobre la Proposició de llei de la sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal, presentada pel Sr. Ladislau Baró Solà, president del Grup Parlamentari Demòcrata, és favorable, si bé considera que s'haurien de tenir en compte en la seva tramitació parlamentària les consideracions exposades anteriorment.

Andorra la Vella, 9 de setembre del 2014

Jordi Cinca Mateos

Ministre de Finances i Funció Pública

Annex 1 – De la limitació de l'endeutament (article 12)

Estat del deute de l'Administració general	Import formalitzat 01/01/2013	Endeutament 31/12/2013	Endeutament 31/03/2014	Límit d'endeutament formalitzat i no exhaurit 31/03/2014	Límit d'endeutament no formalitzat (31/03/2014)	Límit d'endeutament per a l'exercici 2014
Emissió LT 17/04/2013 vt 17/10/2014	70.000.000	70.000.000	70.000.000			70.000.000
Emissió LT 5/06/2013 vt 05/12/2014	100.000.000	100.000.000	100.000.000			100.000.000
Emissió LT 18/10/2013 vt 16/04/2015	100.000.000	100.000.000	100.000.000			100.000.000
Emissió bons 18/12/2013 vt 19/12/2016	150.000.000	150.000.000	150.000.000			150.000.000
Emprèstit 31/12/2013 vt 3/12/2015	260.000.000	260.000.000	260.000.000			260.000.000
Pòlissa crèdit 28/03/2012 vt 28/03/2017; Pòlissa crèdit 28/03/2012 vt 28/03/2022	119.446.030	77.457.137	75.314.826	44.131.204		119.446.030
Prèstec 6/07/2012 vt 6/07/2032	114.887.813	110.910.516	110.910.516			110.910.516
Nou endeutament per finançar el dèficit previst per a l'exercici 2014 [art. 25.1e) Llei 3/2014]					40.241.007	40.241.007
Nou endeutament per fer front a eventuais contingències en relació als préstecs garantits [art. 25.1b) c) Llei 3/2014]					34.575.987	34.575.987
	914.333.843	868.367.654	866.225.342	44.131.204	74.816.994	985.173.540
Deute / PIB expressat en termes nominals (2013)	37,4%	35,5%	35,4%			40,3%
Deute / PIB expressat en termes nominals (2012)	36,5%	34,6%	34,5%			39,3%

Annex 2 – Impacte de l'aplicació de l'article 15 (despesa màxima permesa)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	I2014	E2015
Ingressos Corrents	242.207.000	255.789.000	279.331.000	321.933.000	316.900.000	271.246.000	303.993.000	308.231.000	368.015.000	392.133.000	363.744.334	363.744.334
CAP01-Impostos directes	0	0	0	6.267.000	2.767.000	1.737.000	1.700.000	5.637.000	29.895.000	32.908.000	48.493.250	48.493.250
CAP02-Impostos indirectes	195.998.000	213.345.000	244.063.000	278.398.000	259.895.000	232.109.000	248.266.000	265.759.000	301.539.000	275.998.000	277.844.213	277.844.213
CAP03-Taxes i altres ingressos	19.943.000	18.733.000	20.443.000	23.375.000	24.398.000	24.278.000	43.120.000	27.471.000	23.623.000	31.669.000	24.424.570	24.424.570
CAP04-Transferències corrents	45.000	39.000	97.000	184.000	78.000	67.000	22.000	44.000	0	751.000	1.500.000	1.500.000
CAP05-Ingressos patrimonials	26.221.000	23.672.000	14.728.000	13.709.000	29.762.000	13.055.000	10.885.000	9.320.000	12.958.000	50.807.000	11.482.301	11.482.301
Ingressos de Capital	0	0	0	0	0	1.000	1.000	1.000	0	6.000	0	0
CAP06-Alienació d'inversions reals	0	0	0	0	0	1.000	1.000	1.000	0	6.000	0	0
CAP07-Transferències de capital	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingressos Variació Actius i Passius	38.284.015	260.169.000	179.604	36.858.349	132.326.219	379.421.820	338.258.872	320.805.943	377.211.157	670.243.648	204.842.415	356.682.867
CAP08-Actius financers	107.719	87.000	106.312	95.440	87.063	133.861	48.350	82.808	184.482	967.031	72.867	72.867
CAP09-Passius financers	38.176.296	260.082.000	73.291	36.762.910	132.239.156	379.287.959	338.210.522	320.723.134	377.026.675	669.276.618	204.769.549	356.610.000
Total Ingressos	280.491.015	515.958.000	279.510.604	358.791.349	449.226.219	650.668.820	642.252.872	629.037.943	745.226.157	1.062.382.648	568.586.749	720.427.200
Despeses de funcionament	153.590.959	175.551.400	177.407.456	202.415.787	230.702.810	225.754.419	233.599.107	271.561.334	274.374.572	285.438.916	290.920.323	290.920.323
CAP01-Despeses de personal	66.260.461	72.238.191	76.299.675	83.811.742	88.088.026	89.328.989	93.373.965	95.227.095	94.443.678	94.505.591	96.689.102	96.689.102
CAP02-Despeses en béns i serveis	37.062.832	40.276.753	43.524.114	46.109.861	45.347.895	42.832.597	41.558.901	40.904.897	41.934.121	44.056.899	48.169.838	48.169.838
CAP03-Despeses financeres	4.570.381	5.213.285	8.444.998	16.605.455	23.336.835	15.262.287	10.685.730	18.804.674	29.320.177	23.848.987	23.047.566	23.047.566
CAP04-Transferències corrents	45.697.285	57.823.171	49.138.669	55.888.730	73.930.054	78.330.546	87.980.511	116.624.668	108.676.596	123.027.439	123.013.817	123.013.817
Despeses de Capital	121.918.420	120.993.524	172.986.943	187.449.918	185.347.650	162.052.747	123.336.349	87.571.229	180.548.191	90.991.191	106.816.156	106.816.156
CAP06-Inversions reals	71.561.940	78.875.300	118.684.344	120.756.512	118.612.110	99.301.454	57.718.355	34.137.624	135.125.049	36.675.973	50.517.604	50.517.604
CAP07-Transferències de capital	50.356.480	42.118.223	54.302.600	66.693.406	66.735.540	62.751.293	65.617.994	53.433.605	45.423.142	54.315.218	56.298.552	56.298.552
Despeses Variació Actius i Passius	87.268	188.314.257	43.200	130.600	81.975	260.269.636	246.590.122	256.016.140	299.230.771	648.142.674	170.850.270	365.406.282
CAP08-Actius financers	80.166	565.740	43.200	130.600	81.975	269.636	46.422	93.209	4.673.200	1.994.002	2.116.231	2.116.231
CAP09-Passius financers	7.102	187.748.517	0	0	0	260.000.000	246.543.700	255.922.931	294.557.571	646.148.671	168.734.039	363.290.051
Total Despeses Sense Actius ni Passius	275.509.379	296.544.924	350.394.399	389.865.705	416.050.459	387.807.166	356.935.456	359.132.563	454.922.763	376.430.107	397.736.479	397.736.479
Total Despeses	275.596.647	484.859.181	350.437.599	389.996.305	416.132.434	648.076.802	603.525.578	615.148.703	754.153.534	1.024.572.781	568.586.749	763.142.761
Dèficit o Superàvit	4.894.368	31.098.819	-70.926.996	-31.204.956	33.093.785	2.592.018	38.727.294	13.889.240	-8.927.377	37.809.867	0	-42.715.561
Art. 15 DMP sense actius i passius	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	I2014	E2015
1- PIB	2.349.200.000	2.611.900.000	2.819.100.000	2.930.400.000	2.731.600.000	2.627.300.000	2.526.600.000	2.465.400.000	2.448.600.000	2.447.100.000	2.447.100.000	2.447.100.000
2- Mitjana 3 darrers exercicis PIB	1.862.233.333	2.092.500.000	2.354.800.000	2.593.400.000	2.787.133.333	2.827.033.333	2.763.100.000	2.628.500.000	2.539.766.667	2.480.200.000	2.453.700.000	2.447.600.000
3- Mitjana 3 anys / PIB N-1	0,89	0,89	0,90	0,92	0,95	1,03	1,05	1,04	1,03	1,01	1,00	1,00
4- (3) X Ingressos press. N (- Cap.8/9)	214.446.797	227.838.618	251.835.307	296.158.718	301.406.823	280.723.499	319.706.855	320.663.268	379.115.855	397.199.685	364.725.378	363.818.655
5- PIB Any n-1 X 1%	21.033.000	23.492.000	26.119.000	28.191.000	29.304.000	27.316.000	26.273.000	25.266.000	24.654.000	24.486.000	24.471.000	24.471.000
Total DMP (4 + 5)	235.479.797	251.330.618	277.954.307	324.349.718	330.710.823	308.039.499	345.979.855	345.929.268	403.769.855	421.685.685	389.196.378	388.289.655
Diferència Total despeses i les dotades	-40.029.582	-45.214.305	-72.440.092	-65.515.987	-85.339.637	-79.767.667	-10.955.601	-13.203.295	-51.152.908	45.255.577	-8.540.101	-9.446.824
Art. 15 DMP amb actius i passius	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	I2014	E2015
1- PIB	2.349.200.000	2.611.900.000	2.819.100.000	2.930.400.000	2.731.600.000	2.627.300.000	2.526.600.000	2.465.400.000	2.448.600.000	2.447.100.000	2.447.100.000	2.447.100.000
2- Mitjana 3 darrers exercicis PIB	1.862.233.333	2.092.500.000	2.354.800.000	2.593.400.000	2.787.133.333	2.827.033.333	2.763.100.000	2.628.500.000	2.539.766.667	2.480.200.000	2.453.700.000	2.447.600.000
3- Mitjana 3 anys / PIB N-1	0,89	0,89	0,90	0,92	0,95	1,03	1,05	1,04	1,03	1,01	1,00	1,00
4- (3) X Ingressos press. N (Cap.8/9)	248.342.946	459.578.629	251.997.232	330.066.151	427.263.640	673.401.100	675.449.667	654.407.596	767.705.262	1.076.093.051	570.120.267	720.574.401
5- PIB Any n-1 X 1%	21.033.000	23.492.000	26.119.000	28.191.000	29.304.000	27.316.000	26.273.000	25.266.000	24.654.000	24.486.000	24.471.000	24.471.000
Total Despeses (4 + 5)	269.375.946	483.070.629	278.116.232	358.257.151	456.567.640	700.717.100	701.722.667	679.673.596	792.359.262	1.100.579.051	594.591.267	745.045.401
Diferència Total despeses i les dotades	-6.220.701	-1.788.552	-72.321.368	-31.739.154	40.435.205	52.640.297	98.197.089	64.524.894	38.205.728	76.006.270	26.004.518	-18.097.361

• Aquesta previsió mostra les liquidacions dels exercicis pressupostaris, així com l'estimació de tancament del 2014 i el probables escenari del pressupost 2015

Annex 3 – Impacte de la variació de l'EURÍBOR versus les despeses financeres

Límit endeutament 2014 (art.25 Llei 3/2014) milions d'euros	Variació Euribor	Increment despesa
985	0,25%	2,46
	0,50%	4,93
	0,75%	7,39
	1,00%	9,85
	1,25%	12,31
	1,50%	14,78
	1,75%	17,24
	2,00%	19,70
* Són imports aproximats i no s'ha calculat el import del impacte per cada instrument financer		

Annex 4 – De la Regla de la despesa corrent o de funcionament (article 16)

Despeses de funcionament (s/, Interessos)	149.020.578	170.338.115	168.962.459	185.810.333	207.365.975	210.492.132	222.913.377	252.756.660	245.054.395	261.589.929	267.872.758	267.872.758
Pes (%) sobre el PIB	6,34%	6,52%	5,99%	6,34%	7,59%	8,01%	8,82%	10,25%	10,01%	10,69%	10,95%	10,95%

Annex 5 – Limitació del pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes (article 20)

Art. 20 Ràtio	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	I2014	E2015
1- Tràfic exterior	38.977.000	42.677.000	27.094.000	31.574.000	39.312.000	20.978.000	26.429.000	67.618.000	100.902.000	113.190.000	114.180.573	114.180.573
2- Impostos especials	0	0	29.560.000	35.679.000	35.788.000	59.511.000	64.422.000	48.161.000	47.596.000	45.416.000	45.708.022	45.708.022
Ingressos directes + indirectes - (1+2)	157.021.000	170.668.000	187.409.000	217.412.000	187.562.000	153.357.000	159.115.000	155.617.000	182.936.000	150.300.000	166.448.867	176.448.867
Rati directes / directes + indirectes	0,00%	0,00%	0,00%	2,88%	1,48%	1,13%	1,07%	3,62%	16,34%	21,89%	29,13%	33,15%
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-10.000.000,00

- Aquesta ràtio s'ha calculat d'acord amb les liquidacions dels exercicis pressupostaris tancats, així com l'estimació de tancament del 2014 i el probable escenari del pressupost 2015.

3- PROCEDIMENTS ESPECIALS

3.2.2 Proposicions de llei qualificada

Edicte

El síndic general, d'acord amb les previsions de l'article 100.2 del Reglament del Consell General,

Disposa

Publicar l'informe de la Ponència i l'informe de la Comissió Legislativa d'Interior en relació a la **Proposició de llei qualificada de partits polítics**.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 10 de setembre del 2014

Vicenç Mateu Zamora

Síndic General

Informe de la Ponència de la Comissió Legislativa d'Interior

La M. I. Sra. Sílvia Riva González, del Grup Parlamentari Demòcrata, nomenada ponent per la Comissió Legislativa de d'Interior el dia 11 de juny del 2014, a la vista de la Proposició de llei qualificada de partits polítics, proposa, segons el que disposa l'article 97 del Reglament del Consell General, l'informe següent:

Proposició de llei qualificada de partits polítics

Exposició de motius

Capítol I. Creació de partits polítics

Article 1. Llibertat de creació

Article 2. Llibertat d'afiliació

Article 3. Constitució

Article 4. Denominació

Article 5. Acta fundacional

Article 6. Estatus

Article 7. Registre

Article 8. Causes de denegació de la inscripció

Article 9. Procediment

Capítol II. Organització i funcionament

Article 10. Principis generals

Article 11. Organització democràtica

Article 12. Funcionament democràtic

Article 13. Drets dels membres

Article 14. Deures dels membres

Article 15. Garanties

Article 16. Principi de legalitat d'actuació

Capítol III. Suspensió i dissolució

Article 17. Dissolució i extinció

Article 18. Causes de suspensió i dissolució

Article 19. Competència judicial per la dissolució

Article 20. Competència judicial per la suspensió d'activitats

Article 21. Efectes de la dissolució

Capítol IV. Finançament

Secció 1. Disposicions generals

Article 22. Àmbit

Article 23. Fonts de finançament

Secció 2. Fonts de finançament privat

Article 24. Quotes

Article 25. Donacions

Article 26. Crèdits

Article 27. Rendiments d'activitats pròpies

Article 28. Rendiments patrimonials

Article 29. Llegats i herències

Secció 3. Fonts de finançament públic

Article 29. Finançament públic

Article 30. Subvenció de representació

Secció 4. Règim comptable

Article 31. Administrador

Article 32. Obligacions comptables

Secció 5. Control de comptes

Article 33. Control intern

Article 34. Control del Tribunal de Comptes

Secció 6. Infraccions i sancions

Article 35. Infraccions

Article 36. Sancions

Article 37. Procediment sancionador

Disposicions addicionals

Primera. Modificacions de la Llei qualificada de finançament electoral

Segona. Modificació del Codi penal

Tercera. Modificació de la Llei del Tribunal de Comptes

Quarta. Registre de Partits Polítics

Cinquena. *Habilitació de la Llei del pressupost per actualitzar quanties d'acord amb l'IPC*

Sisena. *Caràcter de llei qualificada*

Disposicions transitòries

Primera. *Inscripció de partits al Registre de Partits Polítics*

Segona. *Subvenció de representació*

Tercera. *Modalitats i indicacions sobre la comptabilitat dels partits polítics*

Disposició final

Entrada en vigor

Exposició de motius

L'article 26 de la Constitució reconeix el dret dels andorrans a crear lliurement partits polítics i, alhora, estableix els trets fonamentals del seu règim jurídic: el seu funcionament i la seva organització han d'ésser democràtics; les seves actuacions, conformes a la llei; i la suspensió de les seves activitats i la seva dissolució hauran de ser efectuades pels òrgans judicials.

La Llei qualificada d'associacions, per la seva banda, disposa que, mentre que no s'adopti una legislació específica sobre partits polítics, aquests seran regits per aquella Llei, encara que amb algunes especialitats, degudes a les característiques també especials que concorren en aquestes organitzacions i que deriven directament de la Constitució.

Fins ara, doncs, els partits polítics s'han regit en gran part per la normativa general aplicable a les associacions. Ha arribat el moment, després de l'experiència acumulada, de regular de manera específica i amb caràcter general aquestes organitzacions, bàsiques pel funcionament del sistema de govern democràtic i representatiu que estableix la Constitució.

La Llei, en primer lloc, concreta el règim de creació, organització i funcionament dels partits polítics a partir de les previsions generals que conté la Constitució. Així, d'una banda s'estableix la llibertat de creació de partits polítics pels nacionals andorrans que siguin majors d'edat i estiguin en plena possessió dels seus drets civils i polítics i, d'una altra, la llibertat d'afiliació, que s'estén a tots els andorrans i els estrangers residents legalment a Andorra, majors d'edat i amb plena capacitat d'obrar, i que comprèn tant el dret de formar part d'un partit com el de no ser obligat a afiliar-s'hi o a romandre-hi.

La Llei estableix també el procediment de constitució d'un partit, d'acord amb el dret

constitucional de crear-los, regulant a aquest efecte els diversos elements, substantius, formals i procedimentals, que són necessaris a aquest efecte. S'inclou a més, la regulació dels supòsits de dissolució i de suspensió dels partits polítics. De transcendència especial és el registre de partits polítics, que té caràcter constitutiu. Els partits, en efecte, adquireixen personalitat jurídica mitjançant la seva inscripció en el Registre, i la Llei regula de manera precisa i detallada les causes que poden justificar la denegació de la seva inscripció i el procediment que s'ha de seguir en cada cas, amb totes les garanties perquè es compleixin els criteris que determina la Constitució. L'última paraula, en relació a la inscripció d'un partit en el Registre, correspon a l'autoritat judicial.

En relació amb l'organització i el funcionament dels partits polítics, la Llei estableix les regles mínimes per assegurar el compliment d'allò que exigeix la Constitució en la matèria: que s'organitzin i funcionin de manera democràtica i que actuïn d'acord amb la llei.

En aquest sentit, es regulen també els drets i els deures dels membres, amb les garanties corresponents. La suspensió i la dissolució dels partits, d'altra banda, no pot tenir lloc sinó per decisió judicial, tal i com estableix la Constitució. Així, la Llei concreta les causes que poden conduir a la suspensió d'activitats i a la dissolució forçosa dels partits, la competència jurisdiccional per portar a terme aquestes actuacions i els efectes que comporta.

En la regulació general dels partits polítics sembla oportú també incloure la del seu finançament. Això comporta la necessitat d'ajustar el finançament de les candidatures electorals, regulada específicament a la Llei qualificada de finançament electoral.

D'aquesta manera, la Llei aborda els règims de finançament dels partits i de les candidatures electorals, que es troben estretament vinculats, des d'una perspectiva general i amb un enfocament integrat, partint del principi de transparència i seguint les recomanacions que ha realitzat en aquesta matèria el Consell d'Europa, a través del seu Comitè de Ministres.

La Llei distingeix entre les fonts de finançament privat i públic. Entre les primeres, s'hi regulen les quotes, les donacions, els crèdits, els rendiments i les herències i llegats.

Totes elles es regulen de manera precisa, per assegurar la transparència en el finançament privat dels partits i la seva independència respecte de qui aporta fons pel seu funcionament i les seves activitats. S'estableixen així limitacions i controls detallats, que culminen en el Tribunal de Comptes.

En relació al finançament públic, la Llei preveu que els partits només puguin rebre fons públics per una doble via: d'una banda, la subvenció de representació, que agrupa la subvenció electoral que reben les candidatures electorals segons la Llei qualificada de finançament electoral -que es reforma per ajustar-la a aquest nou sistema- i la subvenció de funcionament, destinada a sufragar les despeses de caràcter no electoral que genera l'activitat ordinària dels partits. I d'una altra, la subvenció als grups parlamentaris i comunals que decideixin establir, en el seu cas, el Consell General i els comuns, destinada a sufragar les despeses de funcionament dels grups corresponents.

La part de la Llei dedicada al finançament dels partits conté una regulació extensa i precisa dels controls als que se sotmet les seves finances. D'una banda, s'estableix un règim comptable rigorós, que ha de permetre conèixer fidelment la realitat. D'una altra, es preveu un conjunt de controls, interns i externs, que han de permetre vigilar que es compleixen les disposicions legals en la matèria.

I endemés, s'estableix un règim d'infraccions i sancions que ha de permetre castigar i corregir les vulneracions que eventualment es puguin produir. A la vegada es modifiquen algunes disposicions del Codi penal i de la Llei qualificada de finançament electoral. Finalment, en tot el sistema de control que estableix la Llei hi juga un paper essencial el Tribunal de Comptes, que es reforça notablement i, en conseqüència, per adequar-lo a les seves noves funcions, es modifica la seva Llei reguladora.

Esmena 1

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (I)

Es proposa modificar l'exposició de motius per adaptar-la i completar-la a totes les aportacions i esmenes proposades, amb el següent text:

“L'article 26 de la Constitució reconeix el dret dels andorrans a crear lliurement partits polítics i, alhora, estableix els trets fonamentals del seu règim jurídic: el seu funcionament i la seva organització han d'ésser democràtics; les seves actuacions, conformes a la llei; i la suspensió de les activitats i la seva dissolució hauran de ser efectuades pels òrgans judicials.

La Llei qualificada d'associacions, per la seva banda, disposa que, mentre no s'adopti una legislació específica sobre partits polítics, aquests seran regits per aquella Llei, encara que amb algunes especialitats, degudes a les característiques també especials que

concorren en aquestes organitzacions i que deriven directament de la Constitució.

Fins ara, doncs, els partits polítics s'han regit en gran part per la normativa general aplicable a les associacions. Ha arribat el moment, després de l'experiència acumulada, de regular de manera específica i amb caràcter general aquestes organitzacions, bàsiques pel funcionament del sistema de govern democràtic i representatiu que estableix la Constitució.

La Llei, en primer lloc, concreta el règim de creació, organització i funcionament dels partits polítics a partir de les previsions generals que conté la Constitució. Així, d'una banda s'estableix la llibertat de creació de partits polítics pels nacionals andorrans que siguin majors d'edat i estiguin en plena possessió dels seus drets civils i polítics i, d'una altra, la llibertat d'afiliació, que s'entén a tots els andorrans i els estrangers residents legalment a Andorra, majors d'edat i amb plena capacitat d'obrar, i que comprèn tant el dret de formar part d'un partit com el de no ser obligat a afiliar-s'hi o a romandre-hi.

La Llei estableix també el procediment de constitució d'un partit, d'acord amb el dret constitucional de crear-los, regulant a aquest efecte els diversos elements, substantius, formals i procedimentals, que són necessaris a aquest efecte. S'inclou a més, la regulació dels supòsits de dissolució i de suspensió dels partits polítics. De transcendència especial és el registre de partits polítics, que té caràcter constitutiu. Els partits, en efecte, adquireixen personalitat jurídica mitjançant la seva inscripció en el Registre, i la Llei regula de manera precisa i detallada les causes que poden justificar la denegació de la seva inscripció i el procediment que s'ha de seguir en cada cas, amb totes les garanties perquè es compleixin els criteris que determina la Constitució. L'última paraula, en relació a la inscripció d'un partit en el Registre, correspon a l'autoritat judicial.

En relació amb l'organització i el funcionament dels partits polítics, la Llei estableix les regles mínimes per assegurar el compliment d'allò que exigeix la Constitució en la matèria: que s'organitzin i funcionin de manera democràtica i que actuïn d'acord amb la llei.

En aquest sentit, es regulen també els drets i els deures dels membres, amb les garanties corresponents. La suspensió i la dissolució dels

partits, d'altra banda, no pot tenir lloc sinó per decisió judicial, tal i com estableix la Constitució. Així, la Llei concreta les causes que poden conduir a la suspensió d'activitats i a la dissolució forçosa dels partits, la competència jurisdiccional per portar a terme aquestes actuacions i els efectes que comporta.

D'aquesta manera, la Llei aborda els règims de finançaments dels partits i de les candidatures electorals, que es troben estretament vinculats, des d'una perspectiva general i amb un enfocament integrat, partint del principi de transparència i seguint les recomanacions que ha realitzat en aquesta matèria el Consell d'Europa, a través del seu Comitè de Ministres, especialment les recomanacions que recull el Tercer cicle d'avaluació del Consell d'Europa en l'Informe de compliment sobre Andorra, adoptat pel GRECO en la seva 61ª reunió plenària a Estrasburg, dels 14 al 18 d'octubre de 2013.

La Llei distingeix entre les fonts de finançament privat i públic. Entre les primeres, s'hi regulen les quotes, les donacions, els crèdits, els rendiments i les herències i llegats.

Totes elles es regulen de manera precisa, per assegurar la transparència en el finançament privat dels partits i de les candidatures i la seva independència respecte qui aporta fons pel seu funcionament i les seves activitats. S'estableixen així limitacions i controls detallats, que culminen en el Tribunal de Comptes.

En relació amb el finançament públic, la Llei preveu que els partits només puguin rebre fons públics per una doble via: d'una banda, la subvenció de representació, que agrupa la subvenció electoral que reben les candidatures electorals i la subvenció de funcionament, destinada a sufragar les despeses de caràcter no electoral que genera l'activitat ordinària dels partits.

A més, aquesta Llei garanteix l'atorgament d'una subvenció de representació anual a aquells partits polítics que no tinguin representació en el Consell General i en els Comuns. D'aquesta forma, es possibilita a tots els partits polítics que hagin obtingut un mínim de vots en les eleccions accedir a la subvenció esmentada, prèvia acreditació del compliment d'uns determinats requisits.

La part de la Llei dedicada al finançament dels partits conté una regulació extensa i

precisa dels controls als que se sotmet les seves finances. D'una banda, s'estableix un règim comptable rigorós, que ha de permetre conèixer fidelment la realitat.

D'una altra, es preveu un conjunt de controls, interns i externs, que han de permetre vigilar que es compleixen les disposicions legals en la matèria.

I endemés, s'estableix un règim d'infraccions i sancions que ha de permetre castigar i corregir les vulneracions que eventualment es puguin produir. Per mitjà de les disposicions addicionals es modifiquen algunes disposicions del Codi Penal i del Registre de Partits Polítics.

En el sistema de control que estableix la Llei hi juga un paper essencial el Tribunal de Comptes, que es reforça notablement i, en conseqüència, per adequar-lo a les seves noves funcions, es modifica la seva Llei reguladora. D'aquesta forma es reforça les competències del Tribunal de Comptes pel que fa a la fiscalització de l'activitat econòmica financera dels partits polítics, les coalicions i de les candidatures electorals.

Per últim, es deroga la Llei qualificada de finançament electoral que passa a integrar-se en la seva totalitat i amb modificacions respecte el finançament de les candidatures electorals en el Capítol V de la present Llei, amb l'objectiu de regular i harmonitzar en un únic text la regulació dels partits polítics, el finançament d'aquests i el finançament electoral."

MOTIVACIÓ

Es modifica l'exposició de motius per adaptar-la i completar-la amb les esmenes que es proposen del Projecte de Llei Qualificada de Partits Polítics, destacant especialment la derogació de la Llei Qualificada de Finançament Electoral, la integració d'aquesta dins la Llei, així com el reforçament de les competències del Tribunal de Comptes i el compliment amb les recomanacions de l'Informe de compliment sobre Andorra, adoptat pel GRECO en la seva 61ª reunió plenària a Estrasburg, dels 14 al 18 d'octubre de 2013.

Esmena 2

De modificació

Grup Parlamentari Demòcrata (1)

Es proposa modificar el sisè paràgraf de l'exposició de motius, substituint el text de la proposició pel següent redactat:

“En relació amb l'organització i el funcionament dels partits polítics, la Llei estableix les regles mínimes per assegurar el compliment d'allò que exigeix la Constitució en la matèria: que s'organitzin i funcionin de manera democràtica i que actuïn d'acord amb la llei. **Entre altres mecanismes, la Llei fixa l'obligatorietat de prendre les decisions per majoria, així com d'establir procediments de control democràtic dels òrgans directius, de promoció de la paritat de gènere i de participació dels membres dels partits en la designació dels candidats electorals.**”

Capítol I. Creació de partits polítics

Esmena 3

D'addició

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (2)

“Article 1. Concepte i finalitat dels partits polítics

Els partits polítics són associacions voluntàries de ciutadans dotades de personalitat jurídica, la finalitat de les quals és contribuir al legítim funcionament del règim democràtic constitucional amb la finalitat d'aconseguir el bé comú servint a l'interès nacional.

Els partits polítics són instruments necessaris de la política nacional, de tal manera que no es podrà limitar la seva activitat excepte en els casos i mitjançant els procediments previstos en la present Llei.

Els partits polítics nomenaran candidats als càrrecs públics electius, podent presentar candidatures de ciutadans no afiliats sempre que aquesta possibilitat estigui admesa en els seus estatuts”.

(L'acceptació d'aquesta esmena comportarà una nova numeració de l'articulat de la Proposició de llei)

MOTIVACIÓ

Vàries són les raons que aconsellen l'existència d'una definició legal de partit polític:

1. com a element de pedagogia ciutadana, per a establir les bases sobre les quals es construeix un partit polític, definir quins són les seves activitats pròpies i el seu àmbit d'actuació legítima;
2. si cal regular –com és evident– els casos de suspensió i dissolució dels partits polítics (art. 18 de la Proposició), és aconsellable poder oferir als òrgans judicials (arts. 19 i 20 de la Proposició) alguns criteris legals que serveixin

per a l'adopció d'aquestes mesures, fonamentalment de la suspensió d'activitats.

Recents normes homòlogues a la present Proposició de llei qualificada de partits polítics (a tall d'exemple: el Tít. I de la Llei Orgànica Constitucional dels partits polítics aprovada a Xile l'any 2012; o l'art. 2 de la Llei de Partits Polítics d'Argentina, actualitzada l'any 2011), ofereixen una definició legal dels partits polítics, de les seves activitats i el seu àmbit d'actuació.

De la mateixa manera, no es pot perdre de vista que en recents dates, quan Andorra ha estat objecte d'alguna avaluació institucional per part d'observadors internacionals, s'ha destacat precisament l'absència d'una definició legal. Seria el cas per exemple de l'Informe d'avaluació sobre Andorra: Transparència del finançament de partits polítics (tema II, adoptat pel GRECO al maig 2011; traducció no oficial accessible en línia: [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3\(2010\)11_Andorra_Two_AD.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3(2010)11_Andorra_Two_AD.pdf)); al seu punt 11 es destaca aquesta absència normativa.

Article 1. Llibertat de creació

1. Els andorrans tenen dret a la lliure creació de partits polítics, d'acord amb la Constitució. Aquest dret s'exercirà en els termes que preveu aquesta Llei qualificada.
2. Poden constituir-se com a promotors de partits polítics les persones físiques de nacionalitat andorrana que siguin majors d'edat i que estiguin en plena possessió dels seus drets civils i polítics.
3. Els partits polítics poden formar unions i federacions.
4. Els partits polítics poden crear seccions juvenils.
5. Els partits polítics poden federar-se o associar-se a partits i unions de partits de caràcter internacional.

Esmena 4

De modificació

Grup Mixt (1)

Es proposa modificar l'apartat 4 de l'article 1 addicionant-hi el text següent.

“.... seccions juvenils. Els membres o militants d'aquestes seccions juvenils han de tenir almenys setze (16) anys d'edat.”

(La negreta té la finalitat de facilitar la visualització de l'addició proposada)

Motivació

Posar un límit mínim a l'edat d'inscripció.

Article 2. Llibertat d'afiliació

1. Els andorrans i els estrangers legalment residents a Andorra tenen dret a afiliar-se als partits polítics.

2. Per afiliar-se a un partit polític cal ser major d'edat i disposar de plena capacitat d'obrar.

Per afiliar-se a una secció juvenil d'un partit cal tenir almenys 16 anys d'edat.

3. L'afiliació i la permanència en un partit polític és voluntària. Ningú pot ser obligat a afiliar-se o a romandre afiliat a un partit polític.

estatutària al seu cas), s'intenta garantir la inexistència d'alguns dels problemes que comporta el transfuguisme, amb el perjudici que aquesta institució genera per a la credibilitat democràtica i ciutadana.

Amb aquesta regla, si un afiliat a un partit intenta deixar la seva formació per presentar-se a càrrecs electes per un altre partit però sense demanar la baixa del primer, no podrà constar com a membre afiliat a aquest altre partit fins que el primer no accepti la renúncia (o de conformitat amb els seus estatuts hagi acordat l'expulsió).

Esmena 5**De modificació**

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (3)

Es proposa introduir un nou apartat 4 a la proposta d'article 2, amb el següent text:

"4. No poden estar afiliats a partits polítics ni els membres del poder judicial, ni del Ministeri Fiscal. Els qui, després d'estar afiliats a un partit polític ingressin a les institucions indicades, cessaran de ple dret en la seva condició d'afiliats i en els seus drets i obligacions com a tals."

MOTIVACIÓ

La proposta d'article 2 configura el dret a la llibertat d'afiliació de manera gairebé absoluta, sense pràcticament cap restricció prèvia. No sempre un model d'aquest tipus garanteix el millor compromís dels partits polítics amb el sistema democràtic.

Per garantir la independència del poder judicial, així com de l'exercici de l'acció pública, és aconsellable establir la prohibició de l'afiliació política dels membres del poder judicial i del ministeri fiscal. En alguns països fins i tot no es permet l'afiliació de membres de la policia per garantir la independència d'institucions essencials de l'Estat.

Article 3. Constitució

Per constituir un partit polític cal l'acord de tres o més persones que compleixin els requisits de l'article 1.2, que manifestin en una acta fundacional la seva voluntat de constituir-lo, presentin uns estatuts provisionals i l'inscriguin en el Registre de Partits Polítics.

Article 4. Denominació

La denominació d'un partit polític no pot:

- a) coincidir amb la d'un altre registrat prèviament ni ser tan similar que indueixi a confusió;
- b) incloure expressions contràries a les lleis o a l'honor i als altres drets de les persones;
- c) reproduir la d'un altre dissolt judicialment.

Article 5. Acta fundacional

1. L'acta fundacional ha de contenir:

- a) la identificació de les persones que el promouen, mitjançant l'expressió del seu nom i cognoms, número de passaport o de qualsevol altre document oficial d'identificació, data de naixement i domicili;
- b) la voluntat de constituir el partit polític, que s'acredita mitjançant la firma de l'acta;
- c) la denominació del partit polític que es proposa constituir;
- d) l'aprovació dels estatuts provisionals pels quals es regirà el partit polític, que ha de contenir les dades que indica l'article 6 d'aquesta Llei;
- e) les persones que formaran els òrgans directius provisionals;
- f) el lloc i la data on s'estén el document.

2. L'acta fundacional s'ha d'eleva a escriptura pública davant Notari autoritzat a Andorra.

Esmena 6**De modificació**

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (4)

Es proposa introduir un nou apartat 5 a la proposta d'article 2, amb el següent text:

"5. No es pot estar afiliat en més d'un partit alhora. Per afiliar-se a un altre partit s'haurà de renunciar expressament a l'afiliació anterior, sent nul·la la nova afiliació fins al moment en què es produeixi la renúncia i acceptació de la mateixa per l'anterior partit polític."

MOTIVACIÓ

Amb aquesta proposta legal d'estar afiliat a dos partits polítics alhora (i no per via

Esmena 7**De modificació**

Grup Mixt (2)

Es proposa modificar l'apartat 1. d) de l'article 5 amb un nou redactat següent:

“d) l'aprovació dels estatuts provisionals pels quals es regirà el partit polític, que han de contenir les dades que assenyalava l'article 6 d'aquesta Llei”

Motivació

Millorar la redacció.

Article 6. Estatuts

1. Els estatuts han de contenir, almenys:
 - a) la denominació del partit, d'acord amb l'article 4;
 - b) el domicili social, que ha de radicar-se a Andorra;
 - c) l'ideari o el programa general del partit;
 - d) la composició, l'estructura, les competències i el funcionament dels òrgans del partit, segons els criteris generals que estableix el capítol II. En especial, establiran els procediments de designació dels candidats electorals;
 - e) els drets i els deures dels afiliats, d'acord amb els articles 13 i 14;
 - f) la pèrdua de la condició d'afiliat, els procediments sancionadors contra els afiliats i el sistema de garanties;
 - g) el règim econòmic i patrimonial, d'acord amb les previsions d'aquesta Llei;
 - h) les causes de dissolució i l'aplicació, si és el cas, dels drets i del patrimoni del partit.
2. Els estatuts que acompanyin l'acta fundacional és suficient que continguin les matèries indicades en els apartats a, b i c de l'apartat anterior. En aquest cas, la comissió promotora convocarà una assemblea general dels afiliats en el termini de sis mesos des de la inscripció, en la qual s'aprovaran els estatuts definitius i s'elegiran els òrgans directius.

Article 7. Registre

1. Els partits adquireixen personalitat jurídica mitjançant la seva inscripció en el Registre de partits polítics, a partir del dia següent a la seva inscripció. Fins aquest moment, els promotors responen personalment i de manera solidària per les actuacions que realitzin en nom del partit polític en procés de constitució.
2. Els promotors han de presentar la sol·licitud d'inscripció al Registre, acompanyada de l'acta fundacional i els estatuts que en tot cas hauran de satisfer els requisits que contempla l'article 6 d'aquesta Llei.
3. El responsable del Registre inscriurà el partit en el termini de 30 dies des de la presentació de la sol·licitud, llevat que consideri que concorre alguna de les causes de denegació de la inscripció que determina l'article següent.

4. El Registre de partits polítics depèn del ministeri responsable de l'interior. El ministre responsable d'interior nomena i cessa el responsable del Registre de Partits Polítics.

5. El Registre de partits polítics és públic i es regeix per aquesta Llei, el reglament que aprovi el Govern i, subsidiàriament, per la normativa d'associacions.

Article 8. Causes de denegació de la inscripció

La inscripció d'un partit polític en el Registre de partits polítics només pot denegar-se per una de les causes següents:

- a) Manca o defectes de la documentació necessària per a la inscripció segons els articles 5 i 6;
- b) No preveure un funcionament o una organització de caràcter democràtic, d'acord amb el que disposa el Capítol II d'aquesta Llei;
- c) Indicis d'il·licitud penal;
- d) Successió d'un partit dissolt judicialment.

Article 9. Procediment

1. Si el responsable del Registre, dins del termini que estableix l'article 7.3, considera que la documentació presentada per a la inscripció del partit polític és incompleta o té defectes, ho comunicarà als promotors perquè esmenin les deficiències observades dins del termini dels 30 dies següents, amb suspensió del termini per inscriure. Transcorregut el termini d'esmena sense que els promotors hagin esmenat les deficiències advertides, l'expedient es considera caducat i el responsable del Registre en declararà l'arxiu.

Contra aquesta resolució es pot interposar recurs administratiu davant del ministre responsable d'interior. Aquest recurs té caràcter potestatiu. Els promotors poden presentar demanda judicial directa contra la resolució administrativa pel procediment urgent i preferent de tutela dels drets i les llibertats fonamentals.

2. Si el responsable del Registre, dins del termini que estableix l'article 7.3, considera que el partit polític presenta una organització o un funcionament que no respon als criteris democràtics que estableix el Capítol II d'aquesta Llei, en donarà compte al ministre responsable d'interior, amb suspensió del termini per inscriure.

El ministre responsable d'interior, en el termini de 30 dies, resoldrà inscriure el partit polític en el Registre o bé requerirà els promotors perquè modifiquin, en el termini de 30 dies, els estatuts o l'altra documentació presentada a fi de complir els criteris d'organització i funcionament democràtics que estableix el Capítol II d'aquesta Llei. Transcorregut aquest termini sense haver comunicat la modificació

dels estatuts o altra documentació, l'expedient es considera caducat i el responsable del Registre en declararà l'arxiu, sense perjudici dels recursos que es puguin interposar.

Transcorregut el termini de 30 dies de què disposa el ministre per dictar la resolució a què fa referència el paràgraf anterior sense que l'hagi adoptada, s'inscriurà el partit polític en el Registre de Partits.

Contra la resolució del ministre responsable d'interior els promotors poden presentar demanda judicial pel procediment urgent i preferent de tutela dels drets i les llibertats fonamentals.

3. Si el responsable del Registre, dins del termini que estableix l'article 7.3, considera que la sol·licitud d'inscripció presenta indicis d'il·licitud penal, en donarà compte al ministre responsable d'interior, que ho comunicarà al Ministeri Fiscal, que en el termini de 30 dies podrà exercir les accions judicials que corresponguin o bé retornar l'expedient al ministre de l'interior, per a la seva inscripció. Si el Ministeri Fiscal no exerceix accions judicials en aquest termini, s'inscriurà el partit polític en el Registre de Partits.

4. Si el responsable del Registre, dins del termini que estableix l'article 7.3, considera que els sol·licitants pretenen succeir un partit dissolt judicialment, en donarà compte al ministre responsable d'interior, que sol·licitarà informe al Fiscal General de l'Estat. El ministre, en el termini de 60 dies des de la presentació de la sol·licitud d'inscripció, resoldrà inscriure el partit o denegar la inscripció. En aquest cas, els promotors podran recórrer davant la Sala contenciosa-administrativa del Tribunal Superior, en els termes de l'article 19.

Capítol II. Organització i funcionament

Article 10. Principis generals

D'acord amb el que estableix l'article 26 de la Constitució, el funcionament i l'organització dels partits polítics han de ser democràtics i les seves actuacions, conformes a la llei.

Article 11. Organització democràtica

1. L'òrgan superior de cada partit polític estarà constituït per una assemblea general on podran participar tots els seus membres, directament o per mitjà de representants, segons fixin els estatuts.

2. L'assemblea general, amb la denominació que rebi als estatuts de cada partit, elegirà els òrgans generals de govern del partit i podrà destituir-los, en els termes que fixin els estatuts.

3. Els estatuts determinaran les altres competències de l'assemblea general, que en tot cas comprendran l'aprovació i modificació dels estatuts, l'aprovació del

programa o ideari general del partit, la incorporació del partit a federacions i unions de partits i la seva dissolució.

Article 12. Funcionament democràtic

1. Els estatuts preveuran el funcionament dels òrgans interns del partit, segons criteris democràtics.

En especial, establiran:

- a) procediments de control democràtic dels òrgans directius;
- b) procediments que promoguin la paritat de gènere;
- c) regles per la convocatòria dels òrgans col·legiats, que s'haurà de fer amb antelació suficient i amb expressió dels temes per tractar;
- d) el règim de majoria per prendre decisions. Si no s'especifica altra cosa, les decisions es prenen per majoria simple. L'elecció de persones als òrgans directius es farà mitjançant votació secreta.

2. Els estatuts preveuran procediments per a la participació dels membres del partit en la designació dels candidats que presenti a les eleccions.

Article 13. Drets dels membres

1. Els estatuts establiran els drets dels afiliats, que en tot cas comprendran:

- a) assistir i participar en l'assemblea general, personalment o a través de representants, segons disposin els estatuts;
- b) ser elegit als òrgans directius i participar en la seva elecció, en els termes que s'estableixin;
- c) participar en les activitats del partit;
- d) rebre informació de les activitats del partit, de les decisions dels òrgans directius i de l'estat de comptes;
- e) recórrer als òrgans interns de garantia en cas de ser sancionats;
- f) causar baixa en el partit, amb la mera comunicació d'aquesta voluntat.

2. Tots els membres tenen igualtat de drets, sense perjudici que els estatuts puguin introduir diferències entre andorrans i estrangers d'acord amb la distinció de drets polítics que estableix el capítol IV del títol II de la Constitució, especialment pel que fa referència als procediments de designació de candidats electorals.

En particular, els estatuts poden introduir limitacions en la participació dels estrangers en els òrgans de direcció del partit, congruents amb la limitació dels drets polítics dels estrangers que estableix la Constitució.

Esmena 8**De modificació***Grup Parlamentari Demòcrata (2)*

Es proposa modificar l'article 13, substituint el text de la proposició pel redactat següent:

“Article 13. *Drets dels membres*

1. Els estatuts establiran els drets dels afiliats, que en tot cas comprendran:

a) assistir i participar en l'assemblea general, personalment o a través de representants, segons disposin els estatuts;

b) ser elegit als òrgans directius i participar en la seva elecció, en els termes que s'estableixin;

c) participar en les activitats del partit;

d) rebre informació de les activitats del partit, de les decisions dels òrgans directius i de l'estat de comptes;

e) recórrer als òrgans interns de garantia en cas de ser sancionats;

f) causar baixa en el partit, amb la mera comunicació d'aquesta voluntat.

2. Tots els membres tenen igualtat de drets, sense perjudici que els estatuts puguin introduir diferències entre andorrans i estrangers d'acord amb la distinció de drets polítics que estableix el capítol IV del títol II de la Constitució.”

Article 14. Deures dels membres

Els membres d'un partit polític s'obliguen a:

a) respectar els estatuts i el programa del partit;

b) col·laborar en la consecució de les finalitats del partit;

c) respectar i complir els acords adoptats pels òrgans del partit;

d) contribuir al sosteniment econòmic del partit, abonant les quotes i contribucions que s'estableixin estatutàriament.

Article 15. Garanties

1. Els estatuts preveuran el règim sancionador i disciplinari dels membres del partit, que inclourà les infraccions i les seves corresponents sancions, que seran raonables i proporcionades.

2. La suspensió de militància, l'expulsió i qualsevol altra sanció que impliqui privació de drets dels membres només es podrà prendre com a resultat d'un procés contradictori on l'afectat hagi pogut ser escoltat.

3. Sense perjudici dels recursos legals que pugui interposar, el membre del partit que hagi estat sancionat podrà recórrer a un òrgan intern del partit, amb facultats per revisar la sanció.

Article 16. Principi de legalitat d'actuació

1. Els partits polítics exerciran lliurement les seves activitats, amb ple respecte de la Constitució i de les lleis.

L'actuació contra la Constitució i les lleis és causa de suspensió de les activitats del partit i de la seva dissolució, en els termes del capítol III d'aquesta Llei.

2. Els partits podran establir regulacions i protocols interns d'actuació dels òrgans del partit i dels seus membres, així com procediments interns per la seva garantia i control, amb la finalitat d'assegurar el compliment estricte de la legalitat i dels propis estatuts. L'existència d'aquestes regulacions i protocols, així com les garanties establertes pel seu compliment, serà tinguda en compte adequadament als efectes de la possible imputació al partit de les accions il·legals que eventualment puguin cometre els seus membres.

Capítol III. Suspensió i dissolució**Article 17. Dissolució i extinció**

1. Els partits polítics es dissolen:

a) per decisió del propi partit, en els termes previstos en els seus estatuts;

b) per decisió judicial, en els termes previstos al capítol III d'aquesta Llei.

2. La dissolució d'un partit polític s'inscriurà en el Registre de partits polítics i extingirà la seva personalitat jurídica.

Esmena 9**De modificació***Grup Parlamentari Socialdemòcrata (5)*

Es proposa introduir una lletra c) al apartat 1 de la proposta d'article 17, amb el següent text:

“c) per la seva fusió amb un altre partit polític, en els termes previstos en els seus estatuts.”

MOTIVACIÓ

La proposta no contemplava la possibilitat que els partits es dissolguin també per fusió amb un altre partit ja existent. El dret comparat contempla aquesta via, per la qual un partit deixa d'existir jurídicament i els seus afiliats (aquells que vulguin) i el seu patrimoni s'integren en un altre partit existent.

Els estatuts dels partits polítics hauran de contemplar el règim de la fusió pel que fa als dret i obligacions dels afiliats, així com respecte al patrimoni del partit.

Esmena 10**De modificació***Grup Parlamentari Demòcrata (3)*

Es proposa modificar l'article 17, substituint el text de la proposició pel redactat següent:

“Article 17. *Dissolució i extinció*

1. Els partits polítics es dissolen:

a) per decisió del propi partit, en els termes previstos en els seus estatuts, **subjecta a ratificació de l'òrgan judicial**;

b) per decisió judicial, en els termes previstos al capítol III d'aquesta Llei.

2. La dissolució d'un partit polític s'inscriurà en el Registre de partits polítics i extingirà la seva personalitat jurídica”.

Article 18. Causes de suspensió i dissolució

1. Només es pot ordenar la suspensió d'activitats d'un partit polític i la seva dissolució per les causes següents:

a) comissió d'il·lícits penals;

b) vulneració dels principis democràtics i els valors constitucionals proclamats a l'article 1.2 de la Constitució a través d'actuacions que vulnerin els drets i llibertats de les persones reconeguts al títol II o que utilitzin, incitin o justifiquin la violència;

c) vulneració de la legalitat vigent;

d) establiment d'una organització o d'un funcionament no democràtic, que no respecti el que disposen els articles 10 a 12 d'aquesta Llei.

2. El Fiscal General de l'Estat instarà la dissolució d'un partit polític quan de manera greu o reiterada hagi comès actes contemplats en apartat anterior.

3. Per imputar al partit les conductes de l'apartat primer es tindrà en compte l'existència de regulacions i protocols interns de conducta i de procediments de control corresponents.

Esmena 11**De supressió***Grup Míxt (3)*

Es proposa suprimir la lletra c) de l'apartat 1 de l'article 18, amb la qual cosa l'actual lletra d) esdevindria la c)

Motivació

Proposem la supressió ja que es tracta d'una previsió oberta i no taxativa. Més encara quan la suspensió només pot ser acordada pel Tribunal Superior, tal i com estableix l'article 20 del projecte de llei

Esmena 12**De modificació***Grup Parlamentari Demòcrata (4)*

Es proposa modificar l'article 18, substituint el text de la proposició pel redactat següent:

“Article 18. *Causas de suspensió i dissolució*

1. Només es pot ordenar la suspensió d'activitats d'un partit polític o la seva dissolució per les causes següents:

a) comissió d'il·lícits penals;

b) vulneració dels principis democràtics i els valors constitucionals proclamats a l'article 1.2 de la Constitució a través d'actuacions que vulnerin els drets i llibertats de les persones reconeguts al títol II o que utilitzin, incitin o justifiquin la violència;

c) vulneració de la legalitat vigent;

d) establiment d'una organització o d'un funcionament no democràtic, que no respecti el que disposen els articles 10 a 12 d'aquesta Llei;

e) la no reversió de la causa que ha motivat la suspensió d'activitats, un cop transcorregut el termini de la suspensió fixat.

2. El Fiscal General de l'Estat instarà la suspensió d'un partit polític quan hagi comès actes contemplats en el primer apartat.

3. El Fiscal General de l'Estat ha d'instar la dissolució d'un partit polític quan concorri el supòsit previst a la lletra e) del primer apartat, i també quan s'hagin comès altres actes establerts en el mateix apartat de manera greu o reiterada.

4. Per imputar al partit les conductes de l'apartat primer es tindrà en compte l'existència de regulacions i protocols interns de conducta i de procediments de control corresponents.”

Article 19. Competència judicial per la dissolució

1. La competència per declarar la dissolució d'un partit polític correspon en exclusiva al Tribunal Superior.

2. Coneixerà de les demandes de dissolució i dels seus incidents:

a) La Sala penal, si la demanda es basa en la causa prevista a la lletra a) de l'article 18.1.

b) La Sala contenciosa-administrativa, si la demanda es basa en les altres causes previstes a l'apartat 1 de l'article 18.

Si la demanda es basa en la lletra a) de l'article 18.1 i en una altra causa del mateix article, la sala competent serà la Sala penal.

3. Contra la sentència de la sala del Tribunal Superior es podrà interposar recurs davant del propi Tribunal Superior, que serà conegut pels magistrats que no hagin participat en la sentència recorreguda. Contra aquesta sentència, si escau, es podrà interposar recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional.

4. El procediment davant del Tribunal Superior es tramitarà de manera urgent i preferent.

5. En una causa de dissolució es pot demanar com a mesura cautelar la suspensió d'activitats del partit polític. Aquesta petició es tramitarà com incident dins del procés general, amb urgència i amb caràcter preferent.

6. La dissolució d'un partit polític només pot ser instada pel Fiscal General de l'Estat.

Esmena 13

De modificació

Grup Parlamentari Demòcrata (5)

Es proposa modificar l'article 19, substituint el text de la proposició pel redactat següent:

"Article 19. *Competència judicial per a la dissolució*

1. La competència per declarar la dissolució d'un partit polític correspon en exclusiva al Tribunal Superior.

2. Coneixerà de les demandes de dissolució i dels seus incidents:

a) La Sala penal, si la demanda es basa en la causa prevista a la lletra a de l'article 18.1.

b) La Sala administrativa, si la demanda es basa en les altres causes previstes a l'apartat 1 de l'article 18 o en el supòsit previst a la lletra a de l'apartat 1 de l'article 17.

Si la demanda es basa en la lletra a de l'article 18.1 i en una altra causa del mateix article, la sala competent serà la Sala penal.

3. Contra la sentència de la sala del Tribunal Superior es podrà interposar recurs davant del propi Tribunal Superior, que serà conegut pels magistrats que no hagin participat en la sentència recorreguda. Contra aquesta sentència, si escau, es podrà interposar recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional.

4. El procediment davant del Tribunal Superior es tramitarà de manera urgent i preferent.

5. En una causa de dissolució es pot demanar com a mesura cautelar la suspensió d'activitats del partit polític. Aquesta petició es tramitarà com incident dins del procés

general, amb urgència i amb caràcter preferent.

6. La dissolució d'un partit polític la insta el **propri partit o el Fiscal General de l'Estat.**"

Article 20. *Competència judicial per la suspensió d'activitats*

1. La suspensió d'activitats d'un partit polític, com a causa principal referida a una activitat determinada o com incident en una causa de dissolució, només pot ser acordada pel Tribunal Superior, en els mateixos termes que l'article anterior.

2. La suspensió d'una determinada activitat d'un partit polític només pot ser instada pel Ministeri Fiscal. Si una persona considera que una activitat d'un partit polític incorre en una causa de suspensió, podrà dirigir-se al Ministeri Fiscal perquè emprengui les accions que consideri necessàries.

Esmena 14

De modificació

Grup Parlamentari Demòcrata (6)

Es proposa modificar l'article 20, substituint el text de la proposició pel redactat següent:

"Article 20. *Competència judicial per a la suspensió d'activitats*

1. La suspensió d'activitats d'un partit polític, com a causa principal referida a una activitat determinada o com a **mesura cautelar** en una causa de dissolució, només pot ser acordada pel Tribunal Superior, en els mateixos termes que l'article anterior.

2. La suspensió d'una determinada activitat d'un partit polític només pot ser instada pel Ministeri Fiscal. Si una persona considera que una activitat d'un partit polític incorre en una causa de suspensió, podrà dirigir-se al Ministeri Fiscal perquè emprengui les accions que consideri necessàries."

Article 21. *Efectes de la dissolució*

1. La dissolució per ordre judicial d'un partit polític comportarà el cessament de la seva activitat, la liquidació del seu patrimoni i la seva baixa automàtica en el Registre de partits polítics, sense perjudici de les responsabilitats personals que corresponguin als seus dirigents o als seus membres.

2. No es podrà crear cap partit polític amb la mateixa denominació d'un altre que hagi estat dissolt per ordre judicial o que pretengui succeir-lo.

Esmena 15

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (6)

Es proposa introduir un nou apartat 3 a la proposta d'article 21, amb el següent text:

“3. La resolució judicial que acordi la liquidació del patrimoni del partit dissolt nomenarà un liquidador, que serà designat pel Comitè executiu de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra d'entre els membres del mateix Comitè. L'autoritat judicial haurà de donar publicitat a les propostes d'adjudicació que faci el liquidador, i autoritzarà sempre la millor oferta econòmica. També ha d'autoritzar la retribució del liquidador.”

MOTIVACIÓ

Si es contempla a l'article 21 de la proposició de llei la liquidació del patrimoni d'un partit dissolt, s'ha de regular qui serà el liquidador del patrimoni del partit dissolt, i quines són les regles de liquidació (que no poden ser les mateixes que la liquidació d'una societat, precisament per les causes que motiven aquesta mesura de dissolució judicial).

La proposta feta vol involucrar activament a una institució de naturalesa pública, però base privada, per la promoció econòmica i la defensa dels interessos generals de les empreses andorranes. Tot i que no tindria sentit que la liquidació d'un partit dissolt judicialment seguís les regles de la liquidació d'una empresa privada, la capacitació professional dels membres del seu Comitè executiu ha de garantir la màxima eficàcia en la liquidació dels béns del partit dissolt, que ha de revertir a favor de l'Administració pública.

Tot i que no sembla necessari que la regulació de la liquidació contempli aquesta situació, òbviament el liquidador pot suggerir directament a l'autoritat judicial l'adjudicació del patrimoni a l'Administració pública si no hi ha ofertes raonables d'adquisició de béns.

2. No es podrà crear cap partit polític amb la mateixa denominació d'un altre que hagi estat dissolt o que pretengui succeir-lo.

3. La suspensió d'un partit polític comportarà el cessament temporal de les seves activitats, en els termes que estableixi la resolució judicial que ho acordi. En aquesta resolució ha de constar l'abast de la suspensió d'activitats, que l'autoritat judicial determina tenint en compte la salvaguarda de l'interès general, així com el termini màxim de la suspensió, que en cap cas pot ser superior a quatre anys.”

Capítol IV. Finançament

Secció 1. Disposicions generals

Article 22. Àmbit

1. Els partits polítics es finançaran exclusivament mitjançant les fonts i els procediments que estableix aquesta Llei i, respecte de les candidatures electorals que presentin, per la Llei qualificada de finançament electoral.

2. Les disposicions d'aquesta Llei sobre donacions, crèdits, rendiments d'activitats i de gestió del patrimoni propi i herències i llegats dels partits polítics s'apliquen també a les fundacions i altres entitats que hi estiguin vinculades.

S'entén que una entitat està vinculada a un partit polític quan estatutàriament s'estableixi una relació estable entre elles, quan hi hagi una alta coincidència de les persones que formen part dels seus respectius òrgans directius o quan existeixi de fet una relació estreta i permanent entre les seves activitats.

Article 23. Fonts de finançament

1. Els partits polítics finançaran les seves despeses mitjançant:

- a) les quotes dels seus afiliats i simpatitzants i dels seus càrrecs electes remunerats;
- b) les donacions de persones físiques i jurídiques;
- c) els crèdits d'entitats financeres;
- d) el rendiment de les activitats que realitzin;
- e) els rendiments del patrimoni propi;
- f) les herències i llegats que rebin;
- g) la subvenció pública de representació que rebin.

2. La subvenció pública de representació que rebin els partits polítics és compatible amb els mitjans que el Consell General i els comuns posin a disposició dels grups parlamentaris i dels grups comunals, respectivament.

Esmena 16

De modificació

Grup Parlamentari Demòcrata (7)

Es proposa modificar l'article 21, substituint el text de la proposició pel redactat següent:

“Article 21. Efectes de la dissolució i la suspensió d'activitats

1. La dissolució d'un partit polític comportarà el cessament de la seva activitat, la liquidació del seu patrimoni i la seva baixa automàtica en el Registre de Partits Polítics, sense perjudici de les responsabilitats personals que corresponguin als seus dirigents o als seus membres.

Esmena 17 **De modificació***Grup Parlamentari Socialdemòcrata (7)*

Es proposa modificar el redactat de l'apartat 1 de l'article 23 amb el següent text:

“1. Els partits polítics finançaran les seves despeses mitjançant:

a) les quotes i aportacions dels seus afiliats i simpatitzants i dels seus càrrecs electes remunerats, així com les contribucions personals que realitzin els candidats;

b) les donacions, en diners o en espècies, els serveis gratuïts o a preu reduït que percebin en els termes i condicions previstos en la present Llei;

c) els fons procedents dels crèdits d'entitats financeres, com crèdits i altres serveis financers;

d) el rendiment de les activitats que realitzin pròpies dels partits polítics i els rendiments procedents de la gestió del seu propi patrimoni, els beneficis procedents de les seves activitats promocionals, i els que puguin obtenir dels serveis que puguin prestar en relació amb els seus fins específics;

e) les herències i llegats que rebin;

f) els recursos procedents del finançament públic.”

MOTIVACIÓ

L'informe de compliment sobre Andorra del Groupe d'États Contre La Corruption (GRECO) en el tercer cicle d'avaluació, adoptat el 18 d'octubre de 2013, respecte la Recomanació IV de transparència del finançament dels partits polítics recomana modificar la normativa per incloure en els comptes de les campanyes i en els dels partits polítics les contribucions en espècie (ja siguin donacions o serveis gratuïts o a preu reduït), les contribucions personals dels candidats i els crèdits i altres serveis financer comparables utilitzats a la pràctica a Andorra.

Esmena 18 **De modificació***Grup Parlamentari Demòcrata (8)*

Es proposa modificar l'article 23, substituint el text de la Proposició pel redactat següent:

“Article 23. *Fonts de finançament*

Els partits polítics finançaran les seves despeses mitjançant:

a) les quotes dels seus afiliats i simpatitzants i dels seus càrrecs electes remunerats;

b) les donacions de persones físiques i jurídiques;

c) els crèdits d'entitats financeres;

d) el rendiment de les activitats que realitzin;

e) els rendiments del patrimoni propi;

f) les herències i llegats que rebin;

g) la subvenció pública de representació que rebin.”

Esmena 19 **De modificació***Grup Mixt (4)*

Es proposa modificar l'article 23 mitjançant l'addició d'un nou apartat, el 3, amb el redactat següent:

“Per a garantir la igualtat efectiva en el dret de participació política, el finançament privat queda restringit pels límits establerts a la present Llei”.

Motivació

Convé evitar que el finançament privat pugui contaminar el lliure exercici de l'acció política.

Esmena 20 **De modificació***Grup Parlamentari Socialdemòcrata (8)*

Es proposa introduir un nou apartat 3 a la proposta d'article 23, amb el següent text:

“3. Els partits polítics només podran tenir ingressos d'origen nacional.”

MOTIVACIÓ

Aquesta proposta s'efectua en plena concordança amb el contemplat en l'article 25.9 de la Proposició, per aclarir que tota font de finançament d'un partit polític ha de ser nacional. D'aquesta manera s'aclareix que no només les donacions han de tenir origen nacional, sent qualsevol font de finançament.

L'anterior no hauria de suposar que no es puguin tenir afiliats o simpatitzants que no visquin a Andorra, sent possible tenir afiliats nacionals que visquin a l'estranger sempre que el pagament de les quotes s'efectuï al Principat.

Secció 2. Fonts de finançament privat**Article 24. Quotes**

1. Els estatuts determinaran el procediment pel qual el partit pot aprovar l'establiment de les quotes generals i periòdiques dels afiliats i, en el seu cas, dels simpatitzants per contribuir a sostenir les despeses.

2. Els estatuts determinaran igualment el procediment per establir, en el seu cas, les quotes especials que s'exigeixin als càrrecs públics remunerats.

Esmena 21

De modificació

Grup Mixt (5)

Es proposa modificar el redactat de l'article 24, apartat 2, substituint el text del projecte pel redactat següent:

“Els estatuts determinaran igualment el procediment per establir, en el seu cas, les quotes especials que s'exigeixin als càrrecs públics remunerats i als titulars de llocs de lliure designació. El Tribunal de Comptes pot recomanar la reducció d'aquesta aportació si estima, en informe motivat, que la seva quantia pot afectar el principi d'objectivitat en l'actuació de l'Administració pública.”

Motivació

És cert que estem davant una pràctica admesa a Andorra i a altres països del seu entorn, però convé introduir un principi de moderació. La funció de recomanació atribuïda al Tribunal de Comptes està especialment prevista a l'art. 34.6 de la proposició de Llei.

Esmena 22

D'addició

Grup Mixt (6)

Es proposa addicionar un nou apartat, que seria el 3, a l'article 24 amb el redactat següent:

“3. Les aportacions indicades als dos números anteriors es realitzaran en un compte destinat específicament a aquesta comesa i, a més, no poden superar els 10.000 euros per persona i any.”

Motivació

El text que proposem concorda amb la regla de limitació establerta per l'article 25.

Esmena 23

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (9)

Es proposa introduir un apartat 3 a l'article 24 amb el següent text:

“3. Les quotes i aportacions dels afiliats i simpatitzants hauran d'abonar-se en comptes d'entitats financeres oberts exclusivament amb aquesta finalitat. Els ingressos efectuats en aquests comptes seran, únicament, els que provenguin d'aquestes quotes, i hauran de realitzar-se mitjançant domiciliació bancària

de la qual sigui titular l'afiliat o mitjançant ingrés nominatiu en el compte que designi el partit.”

MOTIVACIÓ

L'informe de compliment sobre Andorra del Groupe d'États Contre La Corruption (GRECO) en el tercer cicle d'avaluació, adoptat el 18 d'octubre de 2013, respecte la Recomanació V de transparència del finançament dels partits polítics recomana tenir en compte adequadament les diverses formes de contribució dels membres dels partits polítics i dels afiliats. Amb la modificació introduïda es considera complerta la recomanació.

Article 25. Donacions

1. Les persones físiques podran realitzar donacions als partits polítics per un valor màxim anual de 6.000 euros per partit.

2. Les persones jurídiques podran realitzar donacions als partits per un valor màxim anual de 12.000 euros per partit.

La donació ha de ser acordada per l'òrgan competent de la societat o l'entitat. La junta general, l'assemblea general de l'entitat o l'òrgan de la persona jurídica on estiguin presents o representats els seus membres o socis seran informades anualment de les donacions realitzades a favor dels partits polítics.

3. No poden efectuar donacions als partits polítics:

a) les persones físiques o jurídiques que, mitjançant contracte vigent, prestin serveis o realitzin subministraments o obres per a alguna de les administracions públiques;

b) les entitats públiques, parapúbliques i de dret públic i les societats públiques i, en general, les participades amb capital públic.

4. No podran contractar serveis o subministraments amb les administracions públiques les persones físiques o jurídiques que hagin realitzat donacions als partits polítics durant el període d'un any anterior.

5. Els partits no acceptaran donacions anònimes. Les donacions dineràries s'ingressaran a un compte obert amb aquesta finalitat exclusiva en una entitat financera, fent constar la identitat del donant, el seu domicili, la quantia donada i la data de la donació.

6. Les donacions són irrevocables i no poden estar subjectes a una finalitat o condició.

7. Els partits polítics no podran acceptar, directa ni indirectament, donacions que excedeixin els límits o incompleixin les condicions establertes en aquest article.

8. S'entén per donació, als efectes d'aquesta Llei, qualsevol aportació en béns o serveis amb valor econòmic que es faci sense cap contraprestació, incloses les aportacions personals dels membres del partit i dels candidats electorals. Queda exceptuat el treball voluntari que dediquin al partit els seus membres i simpatitzants i els candidats electorals.

9. Els partits polítics no podran acceptar donacions provinents de governs o entitats públiques estrangeres.

10. Els partits polítics facilitaran al Tribunal de Comptes una relació de les donacions rebudes, amb la informació que preveu l'apartat 5 d'aquest article, o, en el cas d'aportacions no dineràries, la identificació del bé o servei aportat, la persona que l'ha realitzat, la data i la valoració econòmica que se n'hagi fet.

El Tribunal de Comptes farà públics, anualment, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, els llistats amb dita informació.

Esmena 24	De modificació
	<i>Grup Mixt (7)</i>

Es proposa modificar el redactat de l'apartat 1 de l'article 25 amb el redactat següent:

"Les persones físiques de nacionalitat andorrana podran realitzar donacions als partits polítics per un valor màxim anual de 6.000 euros per partit. Amb el mateix límit econòmic, també podran fer donacions a les fundacions que hi estiguin vinculades".

Motivació

Ens mantenim dins la sistemàtica de la proposició de Llei, però concretament que han de ser persones de nacionalitat andorrana. Igualment, es permet una donació específica i diferenciada a la fundació del partit, però amb el manteniment del límit econòmic. És cert que això permetria dues donacions de 6.000 euros, però això ens sembla una regla prudent i realista.

Esmena 25	De modificació
	<i>Grup Mixt (8)</i>

Es proposa modificar l'apartat 2 de l'article 25 amb el redactat següent:

"Es prohibeixen les aportacions de persones jurídiques als partits polítics i a les seves federacions, coalicions i fundacions. No obstant, s'admet la cessió de l'ús de locals per qualsevol títol jurídic.

Queden exceptuades de la prohibició expressada al paràgraf anterior les donacions

nominatives efectuades als partits polítics o a les seves federacions, coalicions i fundacions per partits i organitzacions estrangeres, que tindran un límit de 12.000 euros anuals."

Motivació

Les persones jurídiques no tenen dret de vot en un sistema democràtic. Les seves funcions són diferents. Quan es tracta, per exemple, de persones jurídiques mercantils, la seva finalitat és l'ànim de lucre. Quan es tracta de persones jurídico-públiques, seria un frau a l'Estat de Dret permetre que fessin donacions als partits polítics o a les seves fundacions. En tots aquests casos, no contribueixen a la formació de la voluntat general i, per tant, cal excloure'ls de la possibilitat de donar suport econòmic als partits polítics.

Esmena 26	De modificació
	<i>Grup Mixt (9)</i>

Es proposa modificar, per addició, l'apartat 5 de l'article 25 amb el text següent:

"Els partits no acceptaran donacions anònimes. Les donacions dineràries s'ingressaran a un compte obert amb aquesta finalitat exclusiva en una entitat financera, fent constar la identitat del donant, el seu domicili, la quantia donada i la data de la donació. Les donacions en espècie seran valorades d'acord amb la normativa vigent de comptabilitat dels empresaris."

Motivació

Encara que s'admet la donació en espècies, caldrà valorar-la d'acord amb les regles generals ja establertes per l'ordenament andorrà. En concret, la normativa vigent de comptabilitat. La precisió que fem és absolutament necessària de cara a l'adequada aplicació de l'article 25.10.

Esmena 27	De modificació
	<i>Grup Mixt (10)</i>

Es proposa modificar l'apartat 7 de l'article 25 amb el redactat següent:

"Els partits polítics i les seves fundacions no podran acceptar, directa ni indirectament, donacions que excedeixin els límits o incompleixin les condicions establertes en aquest article.

No obstant, els partits poden rebre una donació o una cessió d'immobles que permetin el seu ús temporal o permanent com a seu o local de l'entitat"

Motivació

En matèria de cessió de locals, hem cregut convenient permetre una excepció tenint en compte les dificultats d'obtenció d'espais per a la reunió de la militància, debats, actes cívics, etc.

Esmena 28**De modificació**

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (10)

Es proposa modificar el redactat de l'article 25 amb el següent text:

“Article 25. Recursos privats

Primer. Aportacions dels afiliats

Els partits polítics poden rebre d'acord amb els seus estatuts, quotes i aportacions dels seus afiliats i simpatitzants, fins al límit anual de 6.000 euros.

Segon. Donacions privades a partits polítics

1. Els partits polítics podran rebre donacions no finalistes, nominatives, en diner o en espècie, procedents únicament de persones físiques, dintre dels límits i d'acord amb els requisits i condicions establertes en aquesta Llei.

2. Les persones físiques podran realitzar donacions als partits polítics per un valor màxim anual de 6.000 euros per partit.

3. No poden efectuar donacions als partits polítics, directa ni indirectament:

a) persones jurídiques i ens sense personalitat jurídica;

b) les persones físiques que, mitjançant contracte vigent, prestin serveis o realitzin subministraments o obres per a alguna de les administracions públiques;

c) les entitats públiques, parapúbliques i de dret públic i les societats públiques, i en general les participades amb capital públic, ni de les seves fundacions;

d) les fundacions, associacions o altres entitats que rebin subvencions de les administracions públiques o el pressupost de les mateixes estigui integrat, en tot o en part, per aportacions directes o indirectes d'aquestes administracions.

4. No podran contractar serveis o subministraments amb les administracions públiques les persones físiques que hagin realitzat donacions als partits polítics durant el període d'un any anterior.

5. Els partits polítics no acceptaran donacions anònimes.

6. Les donacions dineràries s'ingressaran a un compte obert amb aquesta finalitat exclusiva en una entitat financera. Els ingressos efectuats en aquest compte seran, únicament, els que provenguin d'aquestes donacions. A tal efecte, el partit polític comunicarà a les entitats financeres en les que tingui oberts comptes i al Tribunal de Comptes, quin o quins seran els comptes que estan destinats exclusivament a l'ingrés de les donacions. Les entitats financeres hauran d'informar anualment al Tribunal de Comptes de les donacions que hagin estat ingressades en els comptes esmentats.

7. De les donacions anteriors quedarà constància de la data d'imposició, l'import de la mateixa, el nom i identificació fiscal del donant, així com del seu domicili. L'entitat financera on es realitzi la imposició vindrà obligada a estendre al donant un document acreditatiu en el que constin els extrems anteriors.

8. Quan es tracti de donacions en espècie, l'efectivitat de les percebudes s'acreditarà mitjançant certificació expedida pel partit polític en la qual s'haurà de fer constar, a més de la identificació del donant, el document públic o document autèntic que acrediti l'entrega del bé donat fent menció expressa del caràcter irrevocable de la donació.

9. Les donacions són irrevocables i no poden estar subjectes a una finalitat o condició.

10. Els partits polítics no podran acceptar, directa ni indirectament, donacions que excedeixin els límits o incompleixin les condicions establertes en la present Llei.

11. S'entén per donació, als efectes d'aquesta Llei, qualsevol aportació en béns o serveis amb valor econòmic que es faci sense cap contraprestació, incloses les aportacions personals dels membres del partit i dels candidats electorals. Queda exceptuat el treball voluntari que dediquin al partit els seus membres i simpatitzants i els candidats electorals.

12. Els partits polítics no podran acceptar donacions provinents de governs o entitats públiques estrangeres.

Tercer. Operacions assimilades.

Els partits polítics no poden acceptar que, directa o indirectament, terceres persones assumeixin de forma efectiva el cost de les seves adquisicions de béns, obres o serveis o

qualsevol altra despesa que generi la seva activitat.”

MOTIVACIÓ

L'informe de compliment sobre Andorra del Groupe d'États Contre La Corruption (GRECO) en el tercer cicle d'avaluació, adoptat el 18 d'octubre de 2013, respecte la Recomanació IV de transparència del finançament dels partits polítics fa referència a que mancava definir les modalitats del valor de mercat de les contribucions en espècies. Amb la esmena introduïda a més d'introduir les contribucions en espècies és regula més concreta el règim de donacions i, es supprimeixen les donacions de persones jurídiques.

Article 26. Crèdits

1. Els partits polítics només podran realitzar operacions de crèdit i obtenir serveis financers amb entitats financeres.
2. La condonació d'interessos o de capital i l'establiment de condicions favorables diferents de les ordinàries de mercat o dels usos habituals del tràfic mercantil seran considerats com a donacions i hauran de seguir el règim previst a l'article 25.
3. La documentació sobre les operacions de crèdit i sobre les contemplades en l'apartat anterior hauran de ser aportades pel partit al Tribunal de Comptes, que podrà també reclamar-les a les entitats financeres.

Article 27. Rendiments d'activitats pròpies

Els partits polítics no poden realitzar activitats de caràcter professional, empresarial o mercantil.

No tindran aquesta consideració les activitats que puguin realitzar en el marc de les seves finalitats, incloses les de caràcter promocional i les destinades a la recaptació de fons.

Els fons o els resultats econòmics obtinguts d'aquestes activitats seran consignats degudament en la comptabilitat del partit.

Article 28. Rendiments patrimonials

Els partits tenen capacitat per administrar el patrimoni propi. Els rendiments obtinguts constituïran en tot cas ingressos del partit.

Les transmissions patrimonials en què intervingui el partit han de ser consignades específicament en la comptabilitat del partit, amb identificació dels béns objecte de transmissió i de totes les persones intervinents.

Article 29. Llegats i herències

Els llegats i les herències que rebin els partits polítics seran consignats específicament en la comptabilitat del partit, amb identificació dels béns rebuts i del transmissent.

Els partits no podran acceptar llegats ni herències que estableixin condicions o estipulacions que condicionin la seva acció política.

L'acceptació d'una herència per part d'un partit es farà sempre a benefici d'inventari.

Secció 3. Fonts de finançament públic

Article 29. Finançament públic

El finançament públic dels partits polítics prové exclusivament de la subvenció de representació que regula aquesta Llei i la Llei qualificada de finançament electoral.

Esmena 29

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (11)

Es proposa modificar el redactat de l'article 29 amb el següent text:

“Article 29. Finançament públic

El finançament públic dels partits polítics prové exclusivament de la subvenció de representació que regula aquesta Llei.”

MOTIVACIÓ

La modificació proposada es realitza a efectes d'adaptar el redactat de la Llei havent-se proposat la derogació de la Llei Qualificada de Finançament Electoral.

Article 30. Subvenció de representació

1. Els partits amb representació al Consell General i als comuns rebran una subvenció de representació, per sufragar les despeses electorals i el seu funcionament.

Els representants que hagin estat elegits en una mateixa candidatura, no presentada per un partit polític, poden rebre igualment la subvenció establerta al paràgraf anterior. Aquests representants poden renunciar a rebre la part de la subvenció destinada a sufragar les despeses de funcionament.

2. Els representants elegits en una mateixa candidatura, no presentada per un partit polític, formaran, a afectes d'aquesta Llei, una agrupació. Les agrupacions que rebin subvencions de representació per sufragar el seu funcionament estan subjectes a les mateixes obligacions comptables i al mateix control econòmic-financer que preveu aquesta Llei pels partits polítics.

La responsabilitat de les agrupacions serà personal i solidària de tots els seus membres.

3. La part de la subvenció de representació destinada a sufragar les despeses de funcionament s'establirà sobre la base següent:

- a) 150 euros per cada escó al Consell General;
- b) 30 euros per cada conseller als comuns;
- c) 5 euros per cada vot obtingut per cada candidatura ja sigui en circumscripció nacional o parroquial a les eleccions al Consell General i 5 euros per cada vot obtingut a les eleccions comunals.

4. La part de la subvenció de representació destinada a sufragar les despeses electorals es regula per la Llei qualificada de finançament electoral.

Esmena 30

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (12)

Es proposa modificar el redactat de l'apartat 1 de l'article 30 amb el següent text:

"Article 30. Subvenció de representació

1. Els partits amb representació al Consell General i als Comuns rebran una subvenció per sufragar les despeses electorals i una altra subvenció, aquesta de caràcter anual, per sufragar les seves despeses de funcionament."

Els representants que hagin estat elegits en una mateixa candidatura, no presentada per un partit polític, poden rebre igualment la subvenció establerta al paràgraf anterior. Aquests representants poden renunciar a rebre la part de la subvenció destinada a sufragar les despeses de funcionament.

Els partits polítics sense representació al Consell General i als Comuns poden rebre igualment la subvenció establerta per sufragar les despeses electorals i el seu funcionament."

MOTIVACIÓ

La modificació proposada garanteix als partits polítics amb representació al Consell General i als Comuns rebre una subvenció per sufragar les despeses electorals en període electoral, i una altra subvenció per fer front a les despeses de funcionament, aquesta última amb caràcter anual.

Igualment, es considerarà necessari atorgar una subvenció als partits polítics sense representació al Consell General i als Comuns per tal que puguin sufragar les despeses electorals i el seu funcionament.

Esmena 31

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (13)

Es proposa modificar el redactat de l'apartat 4 de l'article 30 amb el següent text:

"4. La part de la subvenció de representació destinada a sufragar les despeses electorals es regula per la present Llei."

MOTIVACIÓ

La modificació proposada es realitza a efectes d'adaptar el redactat de la Llei havent-se proposat la derogació de la Llei Qualificada de Finançament Electoral.

Esmena 32

D'addició

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (14)

Es proposa incloure un nou article 30 bis amb el següent text:

"30 bis. Partits polítics sense representació.

1. La subvenció que rebin els partits polítics sense representació al Consell General i als Comuns per sufragar les despeses de funcionament s'atorgarà, sempre i quan acreditin el compliment dels requisits següents:

a) Partits polítics constituïts de conformitat amb la present Llei.

b) Inscrits en el Registre de partits polítics.

c) Partit polític sobre el qual no hi hagi indicis d'il·licitud penal.

d) Partit polític que no sigui successor d'un partit dissolt judicialment i integrat per persones que hagin format part d'un partit dissolt judicialment.

2. La denegació de la inscripció d'un partit polític en el Registre de partits polítics impossibilita obtenir la subvenció.

3. La subvenció s'atorga amb caràcter anual.

4. La subvenció s'atorga per a cada partit polític, sempre i quant hagi obtingut un nombre de vots que representi el 5% del vots emesos en les eleccions nacionals i un 10% dels vots emesos en les eleccions comunals.

MOTIVACIÓ

La modificació proposada garanteix als partits polítics sense representació en el Consell General i en els Comuns accedir a una subvenció anual per tal que puguin sufragar les despeses de funcionament, prèvia acreditació del compliment de determinats requisits.

La limitació quantitativa per accedir a la subvenció en funció del nombre de vots obtinguts en les darreres eleccions garanteix que no tot partit polític de nova creació obtingui la mateixa. D'aquesta forma, s'estarà acreditant com a mínim que els partits que

accedeixin a les subvencions han participat una vegada en les eleccions i han obtingut un mínim de vots.

Secció 4. Règim comptable

Article 31. Administrador

1. Tot partit ha de nomenar un administrador general responsable dels seus ingressos i despeses i de la seva comptabilitat. El seu nom serà comunicat al Tribunal de Comptes.

2. L'administrador del partit polític pot ser designat administrador electoral, amb les funcions que li assigna la Llei qualificada de finançament electoral.

Article 32. Obligacions comptables

1. Tot partit polític ha de portar la comptabilitat adequada, segons els principis generalment acceptats i d'acord amb els models, indicacions i criteris que estableixi el Tribunal de Comptes, que permeti el compliment de les obligacions que estableix aquesta Llei, el coneixement de la seva situació financera i patrimonial i el seu control per part del Tribunal de Comptes.

2. La comptabilitat del partit contindrà de manera detallada l'estat d'ingressos i de despeses i l'inventari de béns.

3. En especial, en els llibres de tresoreria s'hi anotaran de manera separada els ingressos corresponents a:

- les quotes dels membres i simpatitzants;
- les donacions privades;
- les operacions de crèdit;
- els rendiments d'activitats pròpies;
- els rendiments patrimonials;
- els llegats i herències rebudes;
- la subvenció pública general;
- les subvencions electorals;
- les subvencions que, en el seu cas, atorgui el Consell General i els comuns.

4. Abans del dia 1 de març cada partit aprovarà els seus comptes anuals corresponents a l'exercici anterior, que inclouran el balanç, el compte de resultats, l'inventari de béns i una memòria explicativa.

Els comptes anuals inclouran la totalitat dels actius i els passius del partit, inclòs els de caràcter electoral, sense perjudici del control específic que estableix la Llei qualificada de finançament electoral.

5. El Tribunal de Comptes concretarà els criteris i estàndards aplicables a la comptabilitat dels partits,

en exercici de les funcions que li atribueix l'article 5 de la seva Llei.

6. Els partits polítics conservaran la documentació comptable i la que li doni suport per un període de cinc anys.

Esmena 33

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (15)

Es proposa modificar el redactat de l'apartat 1 de l'article 32 amb el següent text:

"1. Tot partit polític ha de portar llibres de comptabilitat detallats que permetin conèixer en tot moment la seva situació financera i patrimonial, així com el compliment de les obligacions que estableix aquesta Llei, i el control per part del Tribunal de Comptes, d'acord amb els principis generalment acceptats i els models, indicacions i criteris aplicables que estableixi el Tribunal de Comptes."

MOTIVACIÓ

Seguint la Recomanació III de transparència del finançament dels partits polítics de l'informe compliment sobre Andorra del Groupe d'États Contre La Corruption (GRECO) en el tercer cicle d'avaluació, adoptat el 18 d'octubre de 2013, amb aquesta modificació es regula més clarament i de forma exhaustiva les obligacions dels partits polítics respecte la comptabilitat.

Esmena 34

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (16)

Es proposa incorporar un nou paràgraf en l'apartat 3 de l'article 32 amb el següent text:

"Igualment, s'anotaran les despeses com a mínims següents:

- despeses de personal;
 - despeses d'adquisició de béns i serveis;
 - despeses financeres de crèdits;
 - altres despeses d'administració;
 - despeses de les activitats pròpies dels partits.
- S'anotaran també les operacions de capital relatives a:
- crèdits d'institucions financeres;
 - inversions;
 - deutors i creditors."

MOTIVACIÓ

En compliment de la Recomanació III de transparència del finançament dels partits

polítics de l'informe GRECO es regula més exhaustivament les obligacions respecte la comptabilitat, indicant expressament les despeses que s'hauran de recollir en la comptabilitat dels partits polítics.

Esmena 35**De modificació**

Grup Parlamentari Demòcrata (9)

Es proposa modificar el paràgraf 3 de l'article 32, substituint el text de la proposició pel redactat següent:

“3. En especial, els llibres de tresoreria anotaran de manera separada els ingressos corresponents a:

- les quotes dels membres i simpatitzants;
- les donacions privades;
- les operacions de crèdit;
- els rendiments d'activitats pròpies;
- els rendiments patrimonials;
- els llegats i herències rebudes;
- la subvenció pública general;
- les subvencions electorals.”

Esmena 36**De modificació**

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (17)

Es proposa modificar el redactat de l'apartat 4 de l'article 32 amb el següent text:

“Abans del dia 1 de març cada partit aprovarà els seus comptes anuals corresponents a l'exercici anterior, que inclouran el balanç, el compte de resultats, l'inventari de béns i una memòria explicativa.

Els comptes anuals inclouran la totalitat dels actius i els passius del partit, inclòs els de caràcter electoral.

La memòria inclourà la relació de subvencions públiques i de donacions privades rebudes de persones físiques amb referència concreta, en cadascuna d'elles, dels elements que permetin identificar al donant i senyalar l'import de capital rebut.

La memòria haurà d'anar acompanyada d'un annex on s'especifiquin les condicions contractuals estipulades dels crèdits o préstecs de qualsevol classe que mantingui el partit amb entitats de crèdit, amb identificació de l'entitat concedent, l'import atorgat, el tipus d'interès i el termini d'amortització i el deute pendent al tancament de l'exercici amb indicació de qualsevol contingència rellevant

sobre el compliment de les condicions pactades.

Tots els partits polítics hauran de remetre els comptes anuals consolidats, degudament formalitzats al Tribunal de Comptes abans del 31 de març. Una vegada presentats, s'hauran de remetre en el termini màxim d'un mes, al Registre de partits polítics, justificació emesa pel Tribunal de Comptes conforme s'ha efectuat la seva presentació.

MOTIVACIÓ

La modificació introduïda en aquest apartat respon també a les prescripcions de la Recomanació III de transparència del finançament dels partits polítics de l'informe GRECO, on es preveu que s'han de prendre mesures per garantir que les regles i el format adequat de comptabilitat s'apliquin clarament, fora del període de les eleccions i al finançament de totes les formacions polítiques.

Esmena 37**De modificació**

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (18)

Es proposa modificar el redactat de l'apartat 6 de l'article 32, amb el següent text:

“6. Els partits polítics conservaran la documentació comptable i la que li doni suport per un període de deu anys.”

MOTIVACIÓ

L'obligació prevista inicialment de conservar la documentació comptable (així com el suport documental de la comptabilitat) per cinc anys és insuficient: si el delictes de finançament il·lícit previst en la Disposició Addicional Segona de la proposició prescriu als deu anys (a la vista dels arts. 35, 36 i 81 del Codi Penal), l'obligació de conservació d'aquesta documentació ha de ser homogènia.

Si la obligació de conservació fos de menys de deu anys, a més de dificultar-se la investigació judicial per aquest eventual delictes, es dificultaria el propi dret de defensa dels imputats per aquest delictes, ja que no podrien acreditar documentalment la correcció formal de la seva actuació.

Esmena 38**D'addició**

Grup Mixt (11)

Es proposa addicionar dos nous apartats, que serien el 7 i el 8, a l'article 32, amb el redactat següent:

“7. Les obligacions documentals previstes en el present article també s’aplicaran, adaptades a la seva naturalesa peculiar, a les fundacions i associacions vinculades amb els partits polítics que, en la memòria explicativa dels comptes, indicaran especialment els treballs i estudis sense vinculació directa amb processos electorals.

8. Els partits polítics han de fer públics, preferentment a través de la seva pàgina web, el balanç, el compte de resultats, l’inventari de béns i una memòria explicativa, un cop emès pel Tribunal de Comptes l’informe de fiscalització corresponent a un determinat exercici.”

Motivació

Es vol reforçar la transparència.

Esmena 39

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (19)

Es proposa incorporar un nou apartat 7 a l'article 32 amb el següent text:

“7. Les regles i el format adequat de comptabilitat i que estableixi el Tribunal de Comptes resultarà d’aplicació al finançament de totes les formacions polítiques i llistes de candidats que participin a les eleccions, tant dins com fora del període de les eleccions.”

MOTIVACIÓ

Seguint la Recomanació III de l’informe GRECO amb aquest nou apartat es fan extensives les obligacions respecte a la comptabilitat a totes les formacions polítiques i llistes de candidats, tant dins com fora del període de les eleccions.

Secció 5. Control de comptes

Article 33. Control intern

1. Els partits han d’establir controls interns dels seus comptes, que garanteixin la transparència i el compliment de les seves obligacions legals en matèria de finançament. En la memòria dels comptes anuals, informaran al Tribunal de Comptes dels procediments establerts.

2. Els partits poden contractar els serveis d’auditors externs per verificar el seus comptes anuals.

3. Els informes que s’elaborin en aplicació dels apartats 1 i 2 d’aquest article seran adjuntats als comptes anuals que el partit remeti al Tribunal de Comptes.

Article 34. Control del Tribunal de Comptes

1. El Tribunal de Comptes fiscalitzarà els comptes anuals dels partits polítics, sense perjudici de la fiscalització de les despeses electorals en els termes de la Llei qualificada de finançament electoral.

2. A l’efecte de l’apartat anterior, els partits polítics remetran al Tribunal abans del dia 1 d’abril de cada any els comptes corresponents a l’anualitat anterior, degudament aprovats. La documentació comptable es remetrà acompanyada d’una memòria econòmica on es resumeixin els ingressos i les despeses del partit, amb el format que fixi el Tribunal de Comptes.

3. El control del Tribunal de Comptes s’estendrà sobre tots els fons gestionats pels partits, inclosos els ingressos de caràcter privat.

4. El Tribunal de Comptes elaborarà un informe provisional de fiscalització dels comptes de cada partit polític, en el termini de quatre mesos a comptar des de la seva recepció, fent constar especialment les observacions relatives a la falta de justificació d’ingressos o de despeses, irregularitats comptables, vulneracions dels límits i condicions dels ingressos i qualsevol altra irregularitat, econòmica o comptable.

5. El Tribunal de Comptes pot requerir els partits polítics perquè facilitin la documentació o la informació sobre la seva situació econòmica, financera i patrimonial que necessiti per emetre el seu informe de fiscalització. Els requeriments seran satisfets en el termini màxim de quinze dies. Si no fos possible per les circumstàncies concretes del cas, el partit polític ho posarà en coneixement del Tribunal, que fixarà el termini adient, que en cap cas excedirà de dos mesos.

6. L’informe provisional de fiscalització serà notificat al partit polític en el termini de tres dies des de la seva aprovació pel Tribunal. El partit podrà formular al·legacions en el termini de quinze dies, ampliable fins a trenta.

7. El Tribunal de Comptes emetrà l’informe definitiu de fiscalització en el termini de trenta dies des de la finalització del termini d’al·legacions. Per acord del Tribunal, aquest termini pot ser prorrogat trenta dies més si la complexitat del cas ho requereix.

L’informe definitiu verificarà la regularitat dels comptes del partit i de la seva gestió econòmic-financera, així com el compliment de les obligacions que deriven d’aquesta Llei. L’informe farà constar totes les irregularitats i infraccions que hagi detectat i les mesures adoptades o proposades per corregir-les i sancionar-les. Podrà incloure també recomanacions i propostes per millorar la gestió econòmica i comptable dels partits.

8. Si el Tribunal de Comptes observa falta de justificació de les despeses, ordenarà la devolució de la subvenció general anual per l'import equivalent, sense perjudici, si escau, de les responsabilitats que corresponguin. Aquest import serà deduït de la subvenció anual de l'exercici següent en cas que no s'hagi rescabalat abans de la seva percepció.

Les resolucions del Tribunal que ordenin el reintegrament de fons públics són recurribles judicialment davant la Batllia.

9. Si el Tribunal de Comptes observés irregularitats en la gestió dels fons que puguin constituir infraccions previstes a l'article 35 d'aquesta Llei, iniciarà el procediment que preveu l'article 37.

Si advertís indicis racionals de conductes delictives, ho comunicarà al Ministeri Fiscal.

10. El Tribunal de Comptes inclourà en la seva memòria anual d'activitats els resultats de la fiscalització dels comptes dels partits polítics. L'Informe anual contindrà les recomanacions i propostes que el Tribunal estimi convenients per garantir millor el compliment de la llei i millorar el règim del finançament dels partits polítics.

11. El Tribunal de Comptes, a petició del Consell General o quan ho estimi convenient, podrà elaborar i elevar al Consell General informes, memòries i estudis sobre el finançament dels partits polítics, incloent les recomanacions i propostes que estimi convenients.

Esmena 40

De modificació

Grup Mixt (12)

Es proposa modificar el redactat de l'apartat 5 de l'article 34 substituint-lo pel text següent:

"El Tribunal de Comptes pot requerir els partits polítics perquè facilitin la documentació o la informació sobre la seva situació econòmica, financera i patrimonial que necessiti per emetre el seu informe de fiscalització. Els requeriments seran satisfets en el termini màxim de quinze dies. Si no fos possible per les circumstàncies concretes del cas, el partit polític ho posarà en coneixement del Tribunal, que fixarà el termini adient, que en cap cas excedirà de dos mesos.

A més, les persones i entitats que haguessin mantingut relacions de naturalesa econòmica amb els partits polítics estaran obligats, si són requerits pel Tribunal de Comptes, a proporcionar la informació i justificació detallada de les operacions realitzades."

Motivació

Permetre un adequat control de l'acompliment de tota la normativa electoral.

Esmena 41

De modificació

Grup Mixt (13)

Es proposa modificar l'apartat 8 de l'article 34 amb el redactat següent:

"Si el Tribunal de Comptes observa falta de justificació de les despeses, ordenarà la devolució de la subvenció general anual per l'import equivalent, sense perjudici, si escau, de les responsabilitats que corresponguin. Aquest import serà deduït de la subvenció anual de l'exercici següent en cas que no s'hagi rescabalat abans de la seva percepció. Aquesta reducció pot fer-se efectiva en diferents exercicis pressupostaris i es mesurarà tenint en compte els avantatges derivats de l'actuació il·lícita del partit o coalició.

Les resolucions del Tribunal que ordenin el reintegrament de fons públics són recurribles judicialment davant la Batllia."

Motivació

L'afegit que es proposa és més garantista.

Secció 6. Infraccions i sancions

Article 35. Infraccions

1. Amb independència de les responsabilitats civils i penals que corresponguin, se sancionaran com infraccions en matèria de finançament dels partits polítics les conductes següents:

a) rebre donacions privades per sobre de les quanties màximes o amb vulneració de les condicions establertes per la llei;

b) realitzar aportacions a les candidatures electorals per sobre dels límits de despesa màxima electoral que fixa la Llei qualificada de finançament electoral;

c) infringir les obligacions comptables que deriven d'aquesta Llei, de manera que s'impedeixi o es dificulti greument el coneixement de la situació financera i patrimonial del partit polític;

d) no remetre els comptes anuals al Tribunal de Comptes dins del termini i en les condicions establertes per la llei;

e) no atendre els requeriments del Tribunal de Comptes o obstaculitzar de qualsevol manera la seva fiscalització;

f) les altres vulneracions de les obligacions que estableix el capítol III d'aquesta Llei qualificada.

2. Són responsables de les infraccions les persones que cometin les conductes de l'apartat anterior. Si no fos possible individualitzar la conducta o imputar-

la a una persona concreta, serà responsable el partit polític.

Per imputar al partit les conductes de l'apartat primer es tindrà en compte l'existència de regulacions i protocols interns de conducta i de procediments de control corresponents.

3. El termini de prescripció de les infraccions establertes en aquest article és de dos anys.

Esmena 42

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (20)

Es proposa modificar el redactat de l'apartat 2 de l'article 35, amb el següent text:

“2. Són responsables de les infraccions les persones que cometin les conductes de l'apartat anterior. Si no fos possible individualitzar la conducta o imputar-la a una persona concreta, serà responsable el partit polític.

Per imputar al partit les conductes de l'apartat primer es tindrà en compte: i) l'existència de regulacions i protocols interns de conducta; ii) l'existència de procediments eficaços de control.”

MOTIVACIÓ

No seria acceptable que, davant l'absència d'individualització d'una persona física que pogués ser responsable d'aquestes infraccions administratives, no existís sanció per al partit polític. En primer lloc perquè les conductes previstes en les lletres a), b) i c) beneficien en tot cas al partit polític. En segon lloc perquè el partit polític s'ha hagut d'organitzar internament de tal manera que es garanteixi el compliment de la legislació en matèria de finançament. Per això podria estar justificada l'adopció de responsabilitat objectiva, tret que s'acrediti pel partit polític que les conductes sancionades no són en benefici de l'entitat, i que s'han realitzat per una persona física al marge del control del partit, la qual cosa sembla en la pràctica difícil de constatar.

Tots els models de responsabilitat sancionadora (tant penal com administrativa) de persones jurídiques prenen en consideració per imposar o no imposar la sanció l'existència de mecanismes de control que es mostrin eficaços (auditories, programes específics de *compliance*, existència de mecanismes de denúncies internes, procediments de recerques internes...). Serien l'exemple tant de la legislació italiana (Decret 231/2001) o dels EUA (Chapter VIII, Federal Sentencing Guidelines), com de la legislació alemanya. En

definitiva, l'existència de mecanismes formals de control, si no es mostren eficaços no justificaria cap efecte en l'àmbit sancionador.

Esmena 43

De modificació

Grup Parlamentari Demòcrata (10)

Es proposa modificar l'article 35, substituint el text de la proposició pel redactat següent:

“Article 35. *Infraccions*

1. Amb independència de les responsabilitats civils i penals que corresponguin, se sancionaran com infraccions en matèria de finançament dels partits polítics les conductes següents:

a) rebre donacions privades per sobre de les quanties màximes o amb vulneració de les condicions establertes per la llei;

b) realitzar aportacions a les candidatures electorals per sobre dels límits de despesa màxima electoral que fixa la Llei qualificada de finançament electoral;

c) infringir les obligacions comptables que deriven d'aquesta Llei, de manera que s'impedeixi o es dificulti greument el coneixement de la situació financera i patrimonial del partit polític;

d) no remetre els comptes anuals al Tribunal de Comptes dins del termini i en les condicions establertes per la llei;

e) no atendre els requeriments del Tribunal de Comptes o obstaculitzar de qualsevol manera la seva fiscalització;

f) les altres vulneracions de les obligacions que estableix el capítol III d'aquesta Llei qualificada.

2. Són responsables de les infraccions les persones que cometin les conductes de l'apartat anterior. Si no fos possible individualitzar la conducta o imputar-la a una persona concreta, serà responsable el partit polític.

Per imputar al partit les conductes de l'apartat primer es tindrà en compte l'existència de regulacions i protocols interns de conducta i de procediments de control corresponents.

3. El termini de prescripció de les infraccions establertes en aquest article és de **cinc** anys.”

Article 36. Sancions

1. Les infraccions previstes a les lletres a) i b) de l'apartat 1 de l'article 35 seran sancionades amb multa d'entre el doble i el triple de la quantia de la donació irregular.

2. Les infraccions previstes a les lletres c), d) i e) de l'apartat 1 de l'article 35 seran sancionades amb multa de 3.000 € fins a 100.000 €. El Tribunal de Comptes a més podrà ordenar que no es lliuri la subvenció general anual de l'exercici següent fins que no s'hagi complert l'obligació desatesa.

3. Les infraccions previstes a la lletra f) de l'apartat 1 de l'article 35 seran sancionades amb multa de 1.000 € fins a 50.000 €.

4. Per graduar les sancions es tindran en compte les circumstàncies de la infracció, la seva gravetat, els efectes que hagi causat i la reincidència.

5. El partit serà en tot cas responsable subsidiari de les sancions que s'imposin als seus membres, sense perjudici de la facultat de repetir contra les persones directament responsables.

6. Les multes que hagi de pagar el partit seran deduïdes de la propera subvenció pública que hagi de rebre en cas que no s'hagin satisfet abans de la seva percepció.

Article 37. Procediment sancionador

1. El Tribunal de Comptes incoarà un procediment sancionador quan en un informe de fiscalització dels comptes d'un partit polític observi irregularitats que puguin constituir infraccions previstes en l'article 35 d'aquesta Llei.

2. El procediment es dirigirà contra la persona o persones que apareguin presumptament com responsables de les conductes infractores o, si no és possible identificar-les o individualitzar les responsabilitats, contra el partit, que actuarà per mitjà de la representació del seu administrador.

El partit té en tot cas la consideració de part interessada en el procediment.

3. L'acord d'incoació del procediment inclourà la designació d'un instructor, que ha de ser un dels membres del Tribunal de Comptes, el relat dels fets que l'originen, la infracció imputada i els responsables presumptes, d'acord amb l'apartat 2 i l'article 35.2.

L'acord d'incoació serà notificat als interessats en el termini de vint-i-quatre hores des de la seva adopció.

4. En el termini de quinze dies a comptar des de la notificació, els interessats podran formular al·legacions i proposar les proves que estimin convenients.

La pràctica de les proves no s'estendrà més de 30 dies. Aquest termini es podrà prorrogar 30 dies més, per acord de l'instructor, si concorren circumstàncies excepcionals.

La denegació per part de l'instructor de la pràctica de les proves proposades, així com la denegació de la

pròrroga del termini per practicar-les, podran ser recorregudes davant del Ple del Tribunal que resoldrà en un termini de tres dies.

5. Una vegada practicades les proves admeses i formulades les al·legacions, l'instructor formularà en el termini de quinze dies una proposta de resolució, en la que constaran els tràmits realitzats fins el moment; els fets que considera provats; la infracció que, en el seu cas, s'hagi comès; la sanció que, en el seu cas, es proposa, amb expressió de les circumstàncies tingudes en compte per graduar-la; i les persones responsables.

La proposta de resolució serà notificada als interessats en el termini de vint-i-quatre hores.

6. Els interessats podran formular al·legacions respecte de la proposta de resolució en el termini de quinze dies des de la seva notificació. Durant aquest període se'ls posarà de manifest l'expedient per la seva consulta.

7. Transcorregut el període d'al·legacions i vista de l'expedient, l'instructor elevarà al Ple la proposta de resolució i les al·legacions presentades. El Ple resoldrà en el termini de quinze dies.

8. El termini màxim per resoldre l'expedient sancionador és de sis mesos des de la seva incoació. Transcorregut aquest termini sense que s'hagi dictat resolució definitiva, l'expedient es considerarà caducat i s'arxivarà.

9. La resolució del Ple del Tribunal de Comptes pot ser recorreguda davant la Sala administrativa del Tribunal Superior.

Esmena 44

D'addició

Grup Mixt (14)

Es proposa addicionar un nou Capítol, que seria el V amb el text següent:

Capítol V. Règim tributari

Article 38. Rendes exemptes de tributació

1. Els partits polítics gaudiran d'exempció a l'Impost sobre societats per les rendes obtingudes per al finançament de les activitats que constitueixen el seu objecte o finalitat específics en els termes establerts al present article.

2. L'exempció a la qual es refereix el número anterior resultarà d'aplicació als següents rendiments i increments de patrimoni:

a) Les quotes i aportacions satisfetes pels seus afiliats.

b) Les subvencions percebudes d'acord amb la present Llei.

c) Les donacions privades efectuades per persones físiques o jurídiques i qualsevol altre increment de patrimoni que es posi de manifest com a conseqüència d'adquisicions a títol lucratiu.

d) Els rendiments obtinguts en l'exercici de les seves activitats pròpies.

e) Els rendiments procedents dels béns i drets que integren el patrimoni del partit polític.

Article 39. Tipus de gravamen, rendes no subjectes a retenció i obligació de declarar

1. La base imposable que correspongui a les rendes no exemptes serà gravada amb el tipus del 10%.

2. Les rendes exemptes en virtut de la Llei no estaran sotmeses a retenció ni ingrés a compte.

3. Els partits polítics vindran obligats a presentar i subscriure declaració per l'Impost de Societats en relació a les rendes no exemptes.

Article 40. Règim tributari de les quotes, aportacions i donacions efectuades als partits polítics

Les quotes d'afiliació i altres aportacions i donacions efectuades en favor dels partits polítics tindran el règim fiscal propi de les donacions a entitats sense ànim de lucre degudament reconegudes.

Motivació

L'addició d'aquest capítol apareix necessària si el vol regular correctament el conjunt de drets i obligacions econòmiques dels partits polítics.

administrador. De ser així caldrà comunicar-ho a la Junta Electoral.

3. Pot ser designat administrador electoral qualsevol persona major d'edat, de nacionalitat andorrana i en ple ús dels seus drets civils i polítics.

4. Els candidats no poden ser administradors electorals.

5. La comptabilitat s'ajustarà en cada cas als principis generals i la normativa aplicable.

Article 39. Administrador general

1. Els partits polítics o coalicions que presentin candidatura en més d'una parròquia han de tenir, a més, un administrador general.

2. L'administrador general respon de tots els ingressos i despeses electorals efectuats pels partits o coalicions i per les seves candidatures, així com de la corresponent comptabilitat.

3. Els administradors de les candidatures actuen sota la responsabilitat de l'administrador general.

Article 40. Comptes oberts

Els administradors generals i els de les candidatures, prèviament designats en temps i forma, han de comunicar a la Junta Electoral els comptes específics oberts per a la recaptació de fons a qualsevol entitat bancària amb seu a Andorra. Aquesta comunicació es farà en les vint-i-quatre hores següents a l'obertura dels comptes.

Article 41. Ingressos i despeses de comptes oberts

1. Tots els fons destinats a sufragar les despeses electorals, qualsevol que sigui la seva procedència, han d'ingressar-se als comptes electorals i totes les despeses han de pagar-se amb càrrec als mateixos comptes.

2. Els administradors electorals i les persones per ells autoritzades per a disposar dels fons dels comptes són responsables de les quantitats ingressades i de la seva aplicació als fins assenyalats.

2. Un cop acabada la campanya electoral, sols es podrà disposar dels saldos d'aquests comptes per a pagar, en els cinquanta dies següents al de la votació, despeses electorals prèviament contretes.

Esmena 45

D'addició

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (21)

Es proposa un nou Capítol V sobre el finançament electoral amb el següent text:

“Capítol cinquè. Títol

Secció I.- L'administrador i els comptes electorals

Article 38. Administrador electoral de la candidatura

1. Tota candidatura ha de tenir un administrador electoral responsable dels seus ingressos i despeses i de la seva comptabilitat.

2. Quan un mateix partit o una mateixa coalició presenta candidatures en més d'una parròquia, res no impedeix a les diferents candidatures federar despeses i tenir el mateix

Article 42. Aportació de fons a comptes oberts

1. Les persones que aportin fons als comptes referits als articles anteriors faran constar a l'acte de la imposició el seu nom, domicili i el número del seu passaport, que serà exhibit a l'empleat de l'entitat dipositària.

2. Quan s'aportin quantitats per compte i en representació d'altra persona física es farà constar el nom d'aquesta.

Secció II.- Finançament electoral

Article 43. Subvencions electorals

L'Estat subvenciona les despeses ocasionades als partits polítics o coalicions i a les candidatures que concorrin a les eleccions generals i comunals, d'acord amb les regles establertes al present títol. La subvenció no serà superior, en cap cas, a la xifra de despeses electorals declarades justificades pel Tribunal de Comptes en exercici de la seva funció fiscalitzadora.

Article 44. Imports subvencionables

1. L'Estat subvenciona les despeses que originin les activitats electorals a les eleccions generals d'acord amb les següents regles:

- a) Cent cinquanta euros per cada escó del Consell General obtingut.
- b) Deu euros per cada vot aconseguit per cada candidatura, ja sigui en circumscripció nacional o parroquial.

2. L'Estat subvenciona les despeses originades a les eleccions comunals d'acord amb els següents criteris:

- a) Trenta euros per cada lloc de conseller obtingut.
- b) Deu euros per cada vot aconseguit per cada candidatura.

Article 45. Bestretes per subvencions electorals

1. L'Estat concedeix bestretes de les subvencions mencionades a l'article anterior a les candidatures dels partits o coalicions i candidatures que haguessin obtingut representants a les darreres eleccions generals o comunals. La quantitat avançada no pot excedir del 30% de la subvenció percebuda

per les candidatures a les darreres eleccions generals o comunals.

2. Els administradors poden sol·licitar les bestretes al Ministeri de la Presidència entre els dies quinze i vintè posteriors a la convocatòria. Deu dies després de la sol·licitud, l'Estat posa a disposició dels administradors les indicades bestretes.

Aquestes quantitats es retornaran, després de les eleccions, en la quantia que superin l'import de la subvenció que finalment correspongui a cada candidatura.

Article 46. Aportació de fons públics a comptes electorals

1. Queda prohibida l'aportació als comptes electorals de fons provinents de qualsevol Administració pública, entitat parapública o de dret públic o societat pública, així com de les persones físiques o jurídiques, que mitjançant contracte vigent, prestin serveis o realitzin subministraments o obres per a alguna de les administracions públiques.

2. Queda també prohibida l'aportació als esmentats comptes de fons provinents d'entitats o persones estrangeres.

Article 47. Límit de l'aportació

1. Cap persona física pot aportar més de 6.000 euros als comptes oberts per un mateix partit o coalició per fer front a les despeses electorals que realitzin les candidatures.

2. Les candidatures electorals remetran al Tribunal de Comptes una relació de les aportacions rebudes, dineràries i en espècie, on consti la quantia o el bé o servei aportat i la seva valoració, la persona que l'ha realitzat, amb el seu domicili, i la data en què s'ha realitzat.

Article 48. Prohibició de persones jurídiques

Queda prohibida l'aportació de qualsevol tipus d'aportació de fons públics o privats per part de persones jurídiques.

Secció III.- Les despeses electorals

Article 49. Despeses electorals

Es consideren despeses electorals les que realitzin els partits polítics o coalicions i candidatures des del dia de la convocatòria

fins al de la proclamació d'electes pels següents conceptes:

- a) Propaganda i publicitat directament o indirectament dirigida a promoure el vot a les candidatures, qualsevol que sigui la forma i el mitjà que s'utilitzi.
- b) Lloguer de locals per a la celebració d'actes de campanya electoral.
- c) Remuneracions o gratificacions al personal no permanent que presti els seus serveis a les candidatures.
- d) Mitjans de transport i despeses de desplaçament dels candidats, dels dirigents dels partits o coalicions i del personal al servei de la candidatura.
- e) Telecomunicacions i correspondència.
- f) Interessos dels crèdits rebuts per a la campanya electoral, produïts fins a la data de percepció de la subvenció pública corresponent.
- g) Tots els que siguin necessaris per a l'organització i funcionament de les oficines i serveis precisos per a les eleccions.

Article 50. Despeses electorals de les candidatures

Les candidatures electorals podran realitzar despeses electorals per una quantia màxima que es determinarà per la suma de 200.000 euros a 30.000 euros, segons que es tracti, respectivament, d'una banda d'eleccions al Consell General en la llista nacional o d'altra banda d'eleccions al Consell General en les llistes parroquials o d'eleccions comunals, més 0,30 euros per cada persona inscrita en el cens electoral de la circumscripció corresponent.

Les infraccions d'aquests límits per part de les candidatures seran sancionades segons el que preveu l'apartat 1 de l'article 36 de la present Llei.

Secció IV.- El control de la Junta Electoral i la fiscalització del Tribunal de Comptes

Article 51. Estat dels comptes electorals

1. Des de la data de la convocatòria fins al cinquantè dia posterior a les eleccions, la Junta Electoral vetlla per l'acompliment de la normativa de finançament electoral.
2. Amb aquesta finalitat podrà reclamar en tot moment de les entitats bancàries l'estat dels comptes electorals, dades d'identificació dels

impositors i els extrems que estimi precisos per a l'acompliment de la funció fiscalitzadora.

3. A més podrà obtenir dels administradors electorals les informacions comptables que consideri necessàries i hauran de resoldre per escrit les preguntes que aquests els plantegi.

4. Si de les seves investigacions resultessin indicis de conductes constitutives de delictes electorals, ho comunicarà al Ministeri Fiscal en el termini d'un mes per a l'exercici de les accions oportunes.

5. La Junta Electoral informa al Tribunal de Comptes dels resultats de la seva activitat fiscalitzadora en el termini de dos mesos des de la celebració dels comicis electorals.

Article 52. Presentació de la comptabilitat electoral

1. Entre els seixanta i els vuitanta dies posteriors a les eleccions, les candidatures que acomplissin els requisits exigits per a rebre subvencions estatals o que haguessin sol·licitat bestretes amb càrrec a les mateixes, presenten, davant del Tribunal de Comptes, una comptabilitat detallada i documentada dels seus respectius ingressos i despeses electorals.

2. La presentació es realitzarà pels administradors generals i els administradors electorals.

3. En el mateix termini, les entitats financeres que haguessin concedit crèdits a les candidatures envaran al Tribunal de Comptes notícia detallada dels mateixos, dins del termini referit en el paràgraf primer del present article.

4. El Tribunal de Comptes pot, en el termini dels trenta dies següents a la data assenyalada al número anterior, reclamar els aclariments i documents que estimi pertinents.

Les candidatures, mitjançant demanda de llur administrador, tenen dret, a partir d'aquest moment, si no existeix cap indicació contrària de la Junta Electoral, a percebre el 70% de la subvenció que els correspongui en base als resultats reals obtinguts en les eleccions, deducció feta de les quantitats rebudes a compte d'acord amb l'estipulat en l'article 45.

Article 53. Intervenció del Tribunal de Comptes

1. Dintre dels sis mesos posteriors a les eleccions, el Tribunal de Comptes emet, en l'exercici de la seva funció fiscalitzadora, un sobre amb la regularitat de les comptabilitats electorals. Si observés irregularitats en aquesta comptabilitat o violacions de les restriccions establertes en matèria d'ingressos i despeses electorals, pot proposar la no adjudicació o reducció de la subvenció estatal a la candidatura.

2. Si advertís infraccions de les obligacions de les candidatures i coalicions i, en el seu cas, dels partits polítics en matèria de finançament, el Tribunal de Comptes iniciarà el procediment que estableix l'article 37 de la present Llei.

Són d'aplicació a les candidatures electorals les infraccions i les sancions previstes als articles 35 i 56 de la present Llei, en la mesura que afectin al finançament electoral.

3. Si advertís, a més indicis de conductes constitutives de delictes, ho comunicarà al Ministeri Fiscal en el termini d'un mes.

4. El Tribunal de Comptes, dins del termini expressat a l'apartat anterior, remetrà informe raonat de la seva fiscalització, comprensiu de la declaració de l'import de les despeses regulars justificades per a cada partit, coalició o candidatura al Consell General i, un cop ratifiqui aquest la seva aprovació, el trametrà al Govern als efectes oportuns.

5. El Govern, d'acord amb l'informe del Tribunal de Comptes i en el termini de dos mesos a comptar de la data de recepció de l'esmentat informe, ordenarà el pagament de les subvencions a les candidatures."

MOTIVACIÓ

L'informe de compliment sobre Andorra del Groupe d'États Contre La Corruption (GRECO) en el tercer cicle d'avaluació, adoptat el 18 d'octubre de 2013, respecte la Recomanació I de transparència del finançament dels partits polítics conclou que la Llei Qualificada de Finançament Electoral és una disposició embrionària que s'ha de completar i, alhora, harmonitzar amb la nova Llei Qualificada de Partits Polítics.

En atenció a l'exposat, mitjançant la Llei Qualificada de Partits Polítics es regula en un únic text la regulació dels partits polítics, el finançament d'aquests i el finançament electoral.

(La incorporació d'aquest nou capítol comportarà suprimir la disposició addicional primera que preveu la Proposició).

Disposicions addicionals

Primera. Modificacions de la Llei qualificada de finançament electoral

1. Es deroga l'apartat 5 de l'art. 11 de la Llei qualificada de finançament electoral.

2. Es modifica l'article 12 de la Llei qualificada de finançament electoral, que queda redactat en els termes següents:

"Article 12

1. Dintre dels sis mesos posteriors a les eleccions, el Tribunal de Comptes emet, en exercici de la seva funció fiscalitzadora, un informe preliminar sobre la regularitat de les comptabilitats electorals, que serà notificat a les candidatures respectives i comunicat al Consell General.

Per elaborar aquest informe preliminar, el Tribunal de Comptes pot reclamar a les candidatures els aclariments i els documents que estimi pertinents.

Les candidatures, en el termini de quinze dies, poden formular les al·legacions que creguin convenientes.

El Tribunal emetrà l'informe definitiu de fiscalització en el termini d'un mes. Si observés falta de justificació en les despeses, irregularitats en la comptabilitat o violacions de les restriccions establertes en matèria d'ingressos i despeses electorals, ordenarà la no adjudicació o la reducció de la subvenció estatal a la candidatura.

Si advertís infraccions de les obligacions de les candidatures i, en el seu cas, dels partits polítics en matèria de finançament, el Tribunal de Comptes iniciarà el procediment que estableix l'article 37 de la Llei qualificada de partits polítics.

Són d'aplicació a les candidatures electorals les infraccions i les sancions previstes als articles 35 i 36 de la Llei qualificada de partits polítics, en la mesura que afectin obligacions que els imposi aquesta Llei i la Llei qualificada de partits polítics. Les infraccions previstes a l'apartat f) de l'article 35 s'estenen també a les altres infraccions de les obligacions de les candidatures que preveu aquesta Llei qualificada, i seran sancionades d'acord amb l'apartat 3 de l'article 36 de la Llei qualificada de partits polítics.

Si advertís a més indicis de conductes constitutives de delictes, ho comunicarà al Ministeri Fiscal.

2. El Tribunal de Comptes remetrà en el termini de tres dies l'informe definitiu de fiscalització al Consell General i al Govern.

3. El Govern, d'acord amb l'informe del Tribunal de Comptes, dins del termini d'un mes a comptar de la data de recepció, ordenarà el pagament de les subvencions a les candidatures.

Si l'informe preliminar de fiscalització del Tribunal de Comptes no adverteix indicis d'irregularitats i si els partits o les candidatures afectades no formulen al·legacions, el Govern ordenarà, dins del termini d'un mes des de la seva recepció, el pagament de les subvencions a les candidatures, d'acord amb el dit informe preliminar del Tribunal de Comptes i sense perjudici del que correspongui segons l'informe definitiu. Les quantitats rebudes s'ajustaran, en el seu cas, a les que corresponguin segons l'informe definitiu.”

3. Es modifiquen les quanties de les subvencions electorals previstes a l'article 6 de la Llei qualificada de finançament electoral, en els termes següents:

“1. L'Estat subvenciona les despeses que originin les activitats electorals a les eleccions generals d'acord amb les següents regles:

a) Cent cinquanta euros per cada escó del Consell General obtingut.

b) Cinc euros per cada vot aconseguit per cada candidatura, ja sigui en circumscripció nacional o parroquial.

2. L'Estat subvenciona les despeses originades a les eleccions comunals d'acord amb els següents criteris:

a) Trenta euros per cada lloc de conseller obtingut.

b) Cinc euros per cada vot aconseguit per cada candidatura.”

4. S'introdueix un paràgraf nou, segon, a l'article 9 de la Llei qualificada de finançament electoral, del tenor següent:

“2. Les candidatures electorals remetran al Tribunal de Comptes una relació de les aportacions rebudes, dineràries i no dineràries, on consti la quantia o el bé o servei aportat i la seva valoració, la persona que l'ha realitzat, amb el seu domicili, i la data en què s'ha realitzat.

El Tribunal de Comptes farà públic, anualment, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* els llistats amb dita informació.”

5. S'introdueix un nou article 10 bis al títol III de la Llei qualificada de finançament electoral, del tenor següent:

“Article 10 bis

Les candidatures electorals podran realitzar despeses electorals per una quantia màxima que es determinarà per la suma de 200.000 euros o 30.000 euros, segons que es tracti, respectivament, d'una banda d'eleccions al Consell General en la llista

nacional o d'altra banda d'eleccions al Consell General en les llistes parroquials o d'eleccions comunals, més 0,30 euros per cada persona inscrita en el cens electoral de la circumscripció corresponent.

Les infraccions d'aquests límits per part de les candidatures seran sancionades segons el que preveu l'apartat 1 de l'article 36 de la Llei qualificada de partits polítics.”

Esmena 46

De modificació

Grup Mixt (15)

Es proposa modificar l'apartat 3 de la Disposició addicional primera amb la nova redacció següent:

“3. Es modifiquen les quanties de les subvencions electorals previstes a l'article 6 de la Llei qualificada de finançament electoral, en els termes següents:

“1. L'Estat subvenciona les despeses que originin les activitats electorals a les eleccions generals d'acord amb les següents regles:

a) Mil euros per cada escó del Consell General obtingut.

b) Quinze euros per cada vot aconseguit per cada candidatura, ja sigui en circumscripció nacional o parroquial.

2. L'Estat subvenciona les despeses originades a les eleccions comunals d'acord amb els següents criteris:

a) Cent euros per cada lloc de Conseller obtingut.

b) Quinze euros per cada vot aconseguit per cada candidatura.”

Motivació

Es busca atorgar l'ajut en funció dels vots realment obtinguts, independentment de la representació final aconseguida.

Esmena 47

De supressió

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (22)

Es proposa suprimir la Disposició Addicional Primera que modifica la Llei qualificada de finançament electoral.

MOTIVACIÓ

La Recomanació I de transparència del finançament dels partits polítics de l'informe GRECO conclou que la Llei Qualificada de Finançament Electoral és una disposició embrionària que s'ha de completar i, alhora, harmonitzar amb la nova Llei Qualificada de Partits Polítics.

Per mitjà de la present Proposició de Llei s'ha introduït una disposició derogatòria de la Llei Qualificada de Finançament Electoral i s'ha regulat en un únic text amb la proposició d'incorporar un nou Capítol V.

Segona. Modificació del Codi penal

Es modifica l'article 387 del Codi penal, que queda redactat en els termes següents:

“Article 387. Finançament il·legal de partits polítics

1. Qui rebi finançament per a un partit polític o per a una candidatura electoral contravenint greument els deures i les condicions imposades a la Llei qualificada de partits polítics o a la Llei qualificada de finançament electoral ha de ser castigat amb pena de presó de tres mesos a tres anys i multa fins el triple de l'import rebut.

2. Qui realitzi donacions a un partit polític o a una candidatura electoral contravenint greument els límits i les condicions imposades a la Llei qualificada de partits polítics o a la Llei qualificada de finançament electoral ha de ser castigat amb pena de presó de tres mesos a tres anys i multa fins el triple de l'import donat.”

Esmena 48

D'addició

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (30)

Es proposa addicionar a la disposició addicional segona un apartat, que modifica el redactat de l'article 38.1 del Codi Penal, amb el següent text:

“Es modifica l'article 38.1 del Codi penal, introduint un nou tercer paràgraf, que queda redactat en els termes següents:

“En els delictes majors el tribunal imposarà la pena complementària de privació del dret de sufragi passiu, pel temps que duri la condemna.””

MOTIVACIÓ

De conformitat amb la que s'ha ofert per a l'esmena 2.

Esmena 49

D'addició

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (25)

Es proposa addicionar a la disposició addicional segona un apartat, que modifica el redactat del primer apartat de l'article 380 del Codi Penal, amb el següent text:

“Es modifica la penalitat prevista al primer apartat de l'article 380 del Codi Penal, que queda redactat en els termes següents:

“amb pena de presó de tres mesos a tres anys””

MOTIVACIÓ

L'informe de compliment sobre Andorra del GRECO, en el tercer cicle d'avaluació, adoptat el octubre de 2013, a la seva Recomanació viii sobre incriminacions, valora desfavorablement la baixa penalitat que presenten els delictes dels arts. 380, 385 i 386.1 del Codi Penal. Fins al punt d'afirmar que Andorra “és sens dubte l'únic país al GRECO en què les penes per corrupció i tràfic d'influències són actualment i en conjunt tan dèbils”.

Donat que la penalitat de l'art. 383 no ha merescut cap crítica del GRECO, es considera que és un bon paràmetre per a la proposta de reforma en el sentit següent:

- que aquesta penalitat sigui la bàsica pel delictes de corrupció (del art. 380.1);

- augmentar la penalitat mínima del tipus agreujat (art. 381.1) fins a dos anys.

Es considera adient la present reforma per a introduir aquesta modificació.

Esmena 50

D'addició

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (26)

Es proposa addicionar a la disposició addicional segona un apartat, que modifica el redactat del segon apartat de l'article 380 del Codi Penal, amb el següent text:

“Es modifica la penalitat prevista al segon apartat de l'article 380 del Codi Penal, que queda redactat en els termes següents:

“amb pena de presó de fins a dos anys””

MOTIVACIÓ

La mateixa que per l'anterior esmena.

Esmena 51

D'addició

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (27)

Es proposa addicionar a la disposició addicional segona un apartat, que modifica el redactat del primer apartat de l'article 381 del Codi Penal, amb el següent text:

“Es modifica la penalitat prevista al primer apartat de l'article 381 del Codi Penal, que queda redactat en els termes següents:

“amb pena de presó de dos a quatre anys””

MOTIVACIÓ

La mateixa que per a l'esmena núm. 22.

Esmena 52

D'addició

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (28)

Es proposa addicionar a la disposició addicional segona un apartat, que modifica el redactat del segon apartat de l'article 381 del Codi Penal, amb el següent text:

“Es modifica la penalitat prevista al segon apartat de l'article 381 del Codi Penal, que queda redactat en els termes següents:

“amb pena de presó de fins a tres anys””

MOTIVACIÓ

La mateixa que per a l'esmena núm. 22.

Esmena 53

D'addició

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (24)

Es proposa addicionar a la disposició addicional segona un apartat, que modifica el redactat de l'apartat 1 de l'article 383 del Codi Penal, amb el següent text:

“Es modifica l'article 383.1 del Codi penal, que queda redactat en els termes següents:

“Article 383. Corrupció judicial

1. El batlle o el magistrat que, amb profit propi o d'un tercer, demani o rebi, personalment o per persona interposada, avantatges indeguts o accepti oferiment o promesa per realitzar o ometre un acte propi del seu càrrec ha de ser castigat amb pena de presó de tres mesos a tres anys i inhabilitació per a l'exercici de càrrec públic per un període mínim de sis anys.””

MOTIVACIÓ

L'informe de compliment sobre Andorra del GRECO, en el tercer cicle d'avaluació, adoptat el octubre de 2013, a la seva Recomanació iii sobre incriminacions, davant de la informació donada per les autoritats andorranes pel que fa a la no incriminació de les conductes omissibles al delictes de corrupció judicial (indicant que és una omisió que s'haurà de corregir en ocasió d'altres modificacions futures del CP), es considera adient la present reforma per a introduir aquesta modificació.

Amb aquesta proposta s'equipara el delictes de corrupció judicial amb el de corrupció (art. 380 CP) i es dona total compliment a la recomanació del GRECO.

Esmena 54

D'addició

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (29)

Es proposa addicionar a la disposició addicional segona un apartat, que modifica el

redactat de l'article 385 del Codi Penal, amb el següent text:

“Es modifiquen les penalitats previstes a l'article 385 del Codi Penal, que queda redactat amb el següent text:

“amb pena de presó de fins a un any, en el supòsit de l'article 383 i de presó fins a dos anys, en el supòsit de l'article 384””

MOTIVACIÓ

La mateixa que per a l'esmena núm. 22.

La pena de presó de fins a un any permet, a més d'acomplir amb les recomanacions del GRECO la possibilitat de substituir la pena de presó per una d'arrest en virtut de l'article 65.2 Codi Penal, i d'aquesta forma atendre a les particulars raons de prevenció especial que existeixen en els casos del tipus privilegiat.

Esmena 55

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (23)

Es proposa modificar la disposició addicional segona, en relació amb l'article 387 del Codi Penal, que queda redactat en els termes següents:

“Article 387. *Finançament il·legal de partits polítics*

1. L'administrador general d'un partit polític que tingués a la seva disposició béns, fons o qualsevol element patrimonial no declarat, tant al Principat com fora d'ell, l'adquisició del qual no s'hagi justificat degudament en virtut del règim legal de finançament vigent, ni amb la comptabilitat formulada i presentada al control del Tribunal de Comptes, serà castigat amb la pena de presó de tres mesos a tres anys, i multa fins el triple del valor.

2. Aquest delictes es castigarà fins i tot quan els béns, fons o el patrimoni no declarat tinguessin un titular formal aliè al partit polític, sempre que es pogués acreditar que aquests béns, fons o patrimoni estaven a la disposició del partit o de persones del mateix que estiguessin en posicions directives o executives.

3. Els béns, fons, o el patrimoni no declarat s'ha de considerar l'instrument del delictes als efectes del que disposa l'article 70.”

MOTIVACIÓ

El text de la proposició conté greus problemes tècnics en el seu plantejament: configura el delictes a partir de la "greu" vulneració dels requisits formals de finançament de partits polítics o de finançament electoral, de tal

manera que la delimitació entre el delictes i la mera infracció extrapenal es fa materialment impossible. Tota infracció dels deures de la legislació extrapenal, la lleu i la greu, són sancionables administrativament de conformitat amb la Llei *qualificada de partits polítics o la Llei qualificada de finançament electoral. Quan les conductes siguin greus amb sancions greus, i quan el siguin lleus amb les lleus.

Si els requisits extrapenals són tots formals i de caire procedimental, el mandat de determinació de la llei penal obliga a oferir criteris nítids de delimitació del delictes, i la proposició malauradament no els ofereix, amb el risc real d'inaplicar el delictes proposat.

Pel contrari, la modificació que aquí es proposa obeeix als següents criteris:

1. Al·ludir al finançament "il·lícit" per evidenciar fins i tot nominativament que estem davant alguna cosa diferent a una mera irregularitat formal.

2. Es concep com a delictes especial propi del que respon en concepte d'autor la persona que, conforme a la legislació que es proposa aprovar ara, és el màxim responsable dels ingressos i despeses d'un partit polític, i de la seva comptabilitat. Òbviament com a partícips podran respondre els còmplices, quan s' compleixin els requisits legals de l'art. 23 del Codi Penal.

3. El delictes es concep essencialment com un tipus d'ocultació de béns (a la labor de control del Tribunal de Comptes). D'aquesta manera, el delictes es consumaria amb la constatació de l'existència de béns a disposició material del partit polític (o de persones que estiguessin en la cúspide del mateix, amb capacitat de decisió o d'execució).

4. La pena proposada sembla proporcionada si es compara, per exemple amb altres conductes delictives en l'àmbit privat que poden tenir un desvalor material similar (per exemple art. 240 CP, administració deslleial d'una empresa).

Probablement sigui el moment de plantejar, a propòsit de la introducció d'un delictes de finançament il·legal dels partits polítics, l'operativitat de la introducció de la responsabilitat penal de la persona jurídica, i per tant de potenciar una discussió jurídica més àmplia i profunda. Cal evidenciar que actualment únicament Alemanya i Itàlia no tenen un tal model, si bé en tots dos suposats

la comissió de determinats delictes per determinades persones vinculades a les persones jurídiques comporta la imposició de sancions administratives (a Itàlia equiparades processalment a les penes, ja que les acorda un jutge penal després d'haver imposat la pena a la persona física corresponent). A Espanya des de 2012 (reforma operada per Llei Orgànica 7/2012), expressament s'accepta la responsabilitat penal de partits polítics i sindicats. A més, totes les recomanacions de la CEOE van en aquest mateix sentit.

Tercera. Modificació de la Llei del Tribunal de Comptes

1. S'afegeix una lletra h) a l'apartat 1 de l'article 2 de la Llei del Tribunal de Comptes, del tenor següent:

"h) fiscalitzar els comptes anuals dels partits polítics i de les agrupacions de representants, en els termes que estableix la Llei qualificada de partits polítics."

2. S'afegeix un apartat 3 a l'article 2 de la Llei del Tribunal de Comptes, del tenor següent:

"3. Funció sancionadora

a) incoar, tramitar i resoldre els expedients sancionadors a partits polítics i agrupacions de representants en aplicació del règim sancionador que preveu la Llei qualificada de partits polítics

b) incoar, tramitar i resoldre els expedients sancionadors a partits polítics, candidatures electorals i agrupacions de representants en aplicació del règim sancionador que preveu la Llei qualificada de finançament electoral."

3. S'afegeix una lletra f) a l'apartat 2 de l'article 3 de la Llei del Tribunal de Comptes, del tenor següent:

"f) la fiscalització dels comptes anuals dels partits polítics i de les agrupacions de representants"

4. Es modifica l'apartat 4 de l'article 3 de la Llei del Tribunal de Comptes, que queda redactat en els termes següents:

"4. El Tribunal de Comptes ha d'elaborar anualment un informe de fiscalització del finançament de cada partit polític (i de les agrupacions de representants) (que rebin subvencions públiques), en els termes que disposa la Llei qualificada de partits polítics; i un informe de fiscalització de les despeses i subvencions electorals de les candidatures en cada procés electoral, en els termes que disposa la Llei qualificada de finançament electoral."

5. S'afegeix una lletra g) a l'apartat 1 de l'article 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, del tenor següent:

“g) les candidatures electorals, els partits polítics i les agrupacions de representants que rebin subvencions públiques”

6. La lletra g) de l'apartat 1 de l'article 8 de la Llei del Tribunal de Comptes passa a numerar-se com a lletra h).

Esmena 56

De modificació

Grup Mixt (16)

Es proposa modificar l'encapçalament “3. Funció sancionadora” substituint-lo per “3. Potestat sancionadora” en l'apartat 2 de la disposició addicional tercera.

Motivació

El que la llei atribueix al Tribunal de Comptes no és una funció sinó una potestat que es deriva de l'article 3.2 de la Constitució, que estarà sotmesa als principis i garanties del Codi de l'Administració.

Esmena 57

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (31)

Es proposa modificar la disposició addicional tercera de la Llei del Tribunal de Comptes amb el text següent:

“S'afegeix un nou paràgraf en l'apartat primer de l'article 1 de la Llei del Tribunal de Comptes:

“Així mateix correspon al Tribunal de Comptes la fiscalització de l'activitat econòmica financera dels partits polítics inscrits en el Registre de partits polítics, així com a les entitats vinculades o dependents d'ells, de les coalicions electorals i de les candidatures electorals.”

MOTIVACIÓ

L'informe de compliment sobre Andorra del Groupe d'États Contre La Corruption (GRECO) en el tercer cicle d'avaluació, adoptat el 18 d'octubre de 2013, respecte la Recomanació II de transparència del finançament dels partits polítics indica que en el marc de la Llei Qualificada de Finançament Electoral no s'ha investit formalment al Tribunal de Comptes amb una funció d'assessorament, ni se l'ha dotat de capacitat per presentar propostes.

Per la seva part, les autoritats andorranes indiquen que la versió més recent del projecte de la Llei Qualificada de Partits Polítics preveu actualment atorgar aquestes competències al Tribunal de Comptes.

Per tant, i malgrat dita previsió de la Llei de Partits Polítics, es considera necessari reforçar les competències que té atribuïdes el Tribunal de Comptes respecte la fiscalització de l'activitat econòmica financera dels partits polítics, motiu pel qual es proposa modificar l'actual Llei del Tribunal de Comptes.

Esmena 58

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (32)

Es proposa modificar la disposició addicional tercera de la Llei del Tribunal de Comptes amb el text següent:

“Es dona una nova redacció a la lletra a) de l'apartat primer de l'article 2 de la Llei del Tribunal de Comptes:

“ a) Fiscalitzar l'activitat econòmica financera de l'Administració pública, dels partits polítics, així com de les entitats vinculades o dependents d'ells, de les coalicions electorals i de les candidatures electorals, vetllant perquè s'ajustin a l'ordenament jurídic, en els termes que estableix la Llei qualificada de partits polítics.”

MOTIVACIÓ

La modificació proposada respon a la Recomanació II de transparència del finançament dels partits polítics de l'informe GRECO, per tal d'investir amb més competència al Tribunal de Comptes.

Esmena 59

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (33)

Es proposa modificar la disposició addicional tercera de la Llei del Tribunal de Comptes amb el text següent:

“Es dona una nova redacció a l'apartat 1 de l'article 3 de la Llei del Tribunal de Comptes:

“1. El Tribunal de Comptes compleix la seva funció mitjançant l'elaboració d'informes, memòries i estudis que, una vegada aprovats pel Ple juntament amb les al·legacions i les justificacions que hagin presentat els ens fiscalitzats i les recomanacions proposades per tal de millorar la seva gestió, han d'ésser exposats com a part d'una memòria que el Tribunal ha de remetre anualment al Consell General.”

MOTIVACIÓ

La modificació proposada respon a la Recomanació II de transparència del finançament dels partits polítics de l'informe

GRECO, per tal d'investir amb més competència al Tribunal de Comptes.

Esmena 60

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (34)

Es proposa modificar la disposició addicional tercera de la Llei del Tribunal de Comptes amb el text següent:

“S’afegeix una lletra f) a l’apartat 2 de l’article 3 de la Llei del Tribunal de Comptes:

“f) La fiscalització dels comptes i de l’activitat econòmica financera dels partits polítics, coalicions i, quan correspongui, de les candidatures electorals.”

MOTIVACIÓ

La modificació proposada respon a la Recomanació II de transparència del finançament dels partits polítics de l’informe GRECO, per tal d’investir amb més competència al Tribunal de Comptes i que pugui fiscalitzar els comptes i l’activitat econòmica financera no només dels partits polítics, sinó també de les coalicions i de les candidatures electorals.

Esmena 61

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (35)

Es proposa modificar la disposició addicional tercera de la Llei amb el text següent:

“S’afegeix una lletra h) a l’apartat 1 de l’article 8 de la Llei del Tribunal de Comptes:

“h) Els partits polítics o coalicions i les candidatures electorals.”

MOTIVACIÓ

La modificació proposada respon a la Recomanació II de transparència del finançament dels partits polítics de l’informe GRECO, per tal d’investir amb més competència al Tribunal de Comptes i que pugui fiscalitzar els comptes i l’activitat econòmica financera no només dels partits polítics, sinó també de les coalicions i de les candidatures electorals.

Quarta. Registre de partits polítics

1. El Govern dictarà les normes reglamentàries que siguin precises per l’aplicació de les normes relatives al Registre de partits polítics que estableix aquesta Llei.

2. El Reglament del Registre d’associacions serà d’aplicació supletòria al Registre de partits en tot allò que resulti compatible.

Cinquena. Habilitació a la Llei del pressupost per actualitzar quanties d’acord amb l’IPC

La Llei del pressupost podrà actualitzar d’acord amb l’IPC anual les quanties que preveu aquesta Llei als articles 25, 28, 30 i 36 i les quanties previstes a l’article 6 de la Llei qualificada de finançament electoral.

Sisena. Caràcter de llei qualificada

Aquesta Llei, llevat de la disposició addicional tercera, té caràcter de Llei qualificada, en virtut de l’article 40 de la Constitució en relació al seu article 26.

Disposicions transitòries

Primera. Inscripció de partits al Registre de partits polítics

Els partits que en el moment de la publicació d’aquesta Llei estiguin inscrits al Registre d’associacions disposaran d’un termini de sis mesos per sol·licitar la inscripció al Registre de partits polítics.

Mentrestant, i fins que es produeixi, en el seu cas, la seva inscripció o aquesta es denegui definitivament, els hi seran d’aplicació els capítols III i IV d’aquesta Llei.

Transcorregut aquest termini sense que s’hagi produït la sol·licitud d’inscripció, el partit polític perdrà la seva denominació i deixarà de ser-ho a efectes d’aquesta Llei, pel que passarà a ser considerat una associació, subjecte a la Llei d’associacions.

En tot cas, a les associacions i, en general, agrupacions de persones, inscrites o no en el registre d’associacions, que es presentin a les eleccions els hi seran d’aplicació en la mesura que correspongui els capítols II, III i IV d’aquesta Llei.

Esmena 62

De modificació

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (36)

Es proposa modificar el redactat de la disposició transitòria 1ª amb el següent text:

“Primera. Inscripció de formacions polítiques al Registre de partits polítics

Les formacions polítiques, entenent com a tals partits polítics pròpiament com formacions polítiques assimilables a partits polítics – associacions, etc., en el moment de la publicació d’aquesta Llei disposaran del termini de sis mesos per sol·licitar la inscripció al Registre de partits polítics, sota pena, principalment, de quedar excloses de les eleccions.

Transcorregut aquest termini sense que s'hagi produït la sol·licitud d'inscripció, la formació política perdrà la seva denominació i deixarà de ser-ho a efectes d'aquesta Llei, quedant exclosa de la participació en les eleccions.”

MOTIVACIÓ

L'informe de compliment sobre Andorra del Groupe d'États Contre La Corruption (GRECO) en el tercer cicle d'avaluació, adoptat el 18 d'octubre de 2013, respecte la Recomanació I de transparència del finançament dels partits polítics mostra el desig d'esmenar la 1ª disposició transitòria final de manera que s'adeqüi amb l'article 7 del projecte, obligant a totes les formacions polítiques a inscriure's al futur registre de partits sota pena, principalment, de quedar exclosa de les eleccions.

Segona. Subvenció de representació

La subvenció de representació pel funcionament dels partits i agrupacions de representants que preveu l'article 30 s'inclourà en el Pressupost General.

Tercera. Modalitats i indicacions sobre la comptabilitat dels partits polítics

El Tribunal de Comptes aprovarà, en el termini de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, els models, criteris i indicacions sobre la comptabilitat dels partits polítics que preveu l'article 32.

Esmena 63

D'addició

Grup Parlamentari Socialdemòcrata (37)

Es proposa incorporar una disposició derogatòria amb el següent text:

“Disposició Derogatòria

Queden derogades la Llei qualificada de finançament electoral, i la Llei 5/2005, del 21 de febrer, qualificada de modificació de l'article 1 i de l'article 11 de la Llei qualificada de finançament electoral.”

MOTIVACIÓ

L'informe de compliment sobre Andorra del Groupe d'États Contre la Corruption (GRECO) en el tercer cicle d'avaluació, adoptat el 18 d'octubre de 2013, respecte la Recomanació I de transparència del finançament dels partits polítics conclou que la Llei Qualificada de Finançament Electoral és una disposició embrionària que s'ha de completar i, alhora, harmonitzar amb la nova Llei Qualificada de Partits Polítics.

En atenció a l'exposat, mitjançant la Llei Qualificada de Partits Polítics es regula en un únic text la regulació dels partits polítics, el finançament d'aquests i el finançament electoral.

Disposició final

Entrada en vigor

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Esmena 64

De modificació

Grup Parlamentari Demòcrata (11)

Es proposa modificar la disposició final, substituint el text de la proposició pel redactat següent:

“Disposició final. Entrada en vigor

Aquesta Llei entrarà en vigor als sis mesos de la seva publicació al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.”

Sílvia Riva González

Informe de la Comissió Legislativa d'Interior relatiu a la Proposició de llei qualificada de partits polítics

La Comissió Legislativa d'Interior ha examinat, en el decurs de les reunions celebrades els dies 30 de juny; 2, 9, 16 i 28 de juliol; 3 i 5 de setembre del 2014, l'informe del ponent relatiu a la Proposició de llei qualificada de partits polítics, d'acord amb els articles 98 i 99 del Reglament del Consell General, del qual se'n desprèn el següent:

Esmenes aprovades per unanimitat:

Esmena 3 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) d'addició d'un nou article 1.

Esmena 4 (Grup Parlamentari Mixt) de modificació a l'article 1.

Esmena 7 (Grup Parlamentari Mixt) de modificació a l'article 5.

Esmena 12 (Grup Parlamentari Demòcrata) de modificació a l'article 18.

Esmena 13 (Grup Parlamentari Demòcrata) de modificació a l'article 19.

Esmena 14 (Grup Parlamentari Demòcrata) de modificació a l'article 20.

Esmena 21 (Grup Parlamentari Mixt) de modificació a l'article 24.

Esmena 29 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 29.

Esmena 36 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 32.

Esmena 37 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 32.

Esmena 39 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 32.

Esmena 40 (Grup Parlamentari Mixt) de modificació a l'article 34.

Esmena 41 (Grup Parlamentari Mixt) de modificació a l'article 34.

Esmena 47 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de supressió a la disposició addicional primera.

Esmena 48 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) d'addició a la disposició addicional segona.

Esmena 49 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) d'addició a la disposició addicional segona.

Esmena 50 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) d'addició a la disposició addicional segona.

Esmena 51 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) d'addició a la disposició addicional segona.

Esmena 52 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) d'addició a la disposició addicional segona.

Esmena 53 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) d'addició a la disposició addicional segona.

Esmena 54 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) d'addició a la disposició addicional segona.

Esmena 56 (Grup Parlamentari Mixt) de modificació a la disposició addicional tercera.

Esmena 57 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a la disposició addicional tercera.

Esmena 58 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a la disposició addicional tercera.

Esmena 59 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a la disposició addicional tercera.

Esmena 60 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a la disposició addicional tercera.

Esmena 61 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a la disposició addicional tercera.

Esmena 63 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) d'addició d'una disposició derogatòria.

Esmenes aprovades per majoria:

Esmena 8 (Grup Parlamentari Demòcrata) de modificació a l'article 13.

Esmenes no aprovades:

Esmena 6 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 2.

Esmena 11 (Grup Parlamentari Mixt) de supressió a l'article 18.

Esmena 24 (Grup Parlamentari Mixt) de modificació a l'article 25.

Esmena 25 (Grup Parlamentari Mixt) de modificació a l'article 25.

Esmena 27 (Grup Parlamentari Mixt) de modificació a l'article 25.

Esmena 33 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 32.

Esmena 38 (Grup Parlamentari Mixt) d'addició a l'article 32.

Esmena 44 (Grup Parlamentari Mixt) d'addició d'un nou capítol cinquè.

Esmena 46 (Grup Parlamentari Mixt) de modificació a la disposició addicional primera.

Esmenes retirades per transacció i aprovades per unanimitat:

Esmena 1 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'exposició de motius.

Esmena 2 (Grup Parlamentari Demòcrata) de modificació a l'exposició de motius.

Esmena 5 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 2.

Esmena 17 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 23.

Esmena 18 (Grup Parlamentari Demòcrata) de modificació a l'article 23.

Esmena 19 (Grup Parlamentari Mixt) de modificació a l'article 23.

Esmena 20 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 23.

Esmena 22 (Grup Parlamentari Mixt) d'addició a l'article 24.

Esmena 23 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 24.

Esmena 26 (Grup Parlamentari Mixt) de modificació a l'article 25.

Esmena 28 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 25.

Esmena 30 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 30.

Esmena 31 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 30.

Esmena 34 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 32.

Esmena 35 (Grup Parlamentari Demòcrata) de modificació a l'article 32.

Esmena 42 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 35.

Esmena 43 (Grup Parlamentari Demòcrata) de modificació a l'article 35.

Esmena 45 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) d'addició d'un nou capítol cinquè.

Esmena 55 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a la disposició addicional segona.

Esmena 62 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a la disposició transitòria primera.

Esmenes retirades per transacció i aprovades per majoria:

Esmena 9 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 17.

Esmena 10 (Grup Parlamentari Demòcrata) de modificació a l'article 17.

Esmena 15 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) de modificació a l'article 21.

Esmena 16 (Grup Parlamentari Demòcrata) de modificació a l'article 21.

Esmenes retirades:

Esmena 32 (Grup Parlamentari Socialdemòcrata) d'addició d'un article 30bis.

Esmena 64 (Grup Parlamentari Demòcrata) de modificació a la disposició final.

Nota de la comissió: Els membres de la Comissió han acordat, per unanimitat, adequar els aspectes gràfics i de presentació de la Proposició de Llei a l'Acord del Consell General sobre l'estructura, el contingut i la forma de les lleis, del 18 d'abril del 2002, així com corregir els errors ortogràfics i de referència detectats. Així mateix, i per coherència amb l'aprovació de les esmenes 45 i 63, s'ha acordat eliminar qualsevol referència a la Llei qualificada de finançament electoral, que queda derogada per ser incorporada, amb matisos, en aquesta proposició de llei. Per aquest motiu s'ha modificat també el títol de la proposició de llei.

Proposició de llei qualificada de partits polítics i finançament electoral

Exposició de motius

Capítol primer. Creació de partits polítics

Article 1. *Concepte i finalitat dels partits polítics*

Article 2. *Llibertat de creació*

Article 3. *Llibertat d'afiliació*

Article 4. *Constitució*

Article 5. *Denominació*

Article 6. *Acta fundacional*

Article 7. *Estatus*

Article 8. *Registre*

Article 9. *Causas de denegació de la inscripció*

Article 10. *Procediment*

Capítol segon. Organització i funcionament

Article 11. *Principis generals*

Article 12. *Organització democràtica*

Article 13. *Funcionament democràtic*

Article 14. *Drets dels membres*

Article 15. *Deures dels membres*

Article 16. *Garanties*

Article 17. *Principi de legalitat d'actuació*

Capítol tercer. Suspensió i dissolució

Article 18. *Dissolució i extinció*

Article 19. *Causas de suspensió i dissolució*

Article 20. *Competència judicial per a la dissolució*

Article 21. *Competència judicial per a la suspensió d'activitats*

Article 22. *Efectes de la dissolució i la suspensió d'activitats*

Capítol quart. Finançament dels partits polítics

Secció primera. Disposicions generals

Article 23. *Àmbit*

Article 24. *Fonts de finançament*

Secció segona. Fonts de finançament privat

Article 25. *Quotes*

Article 26. *Donacions*

Article 27. *Crèdits*

Article 28. *Rendiments d'activitats pròpies*

Article 29. *Rendiments patrimonials*

Article 30. *Llegats i herències*

Secció tercera. Fonts de finançament públic

Article 31. *Finançament públic*

Article 32. *Subvenció de representació*

Secció quarta. Règim comptable

Article 33. *Administrador*

Article 34. *Obligacions comptables*

Secció cinquena. Control de comptes

Article 35. *Control intern*

Article 36. *Control del Tribunal de Comptes*

Secció sisena. Infraccions i sancions

Article 37. *Infraccions*

Article 38. *Sancions*

Article 39. *Procediment sancionador*

Capítol cinquè. Finançament electoral

Secció primera. L'administrador i els comptes electorals

Article 40. *Administrador electoral de la candidatura*

Article 41. *Administrador general*

Article 42. *Comptes oberts*

Article 43. *Ingressos i despeses de comptes oberts*

Secció segona. Fonts de finançament electoral

Article 44. *Donacions a campanyes electorals*

Article 45. *Subvencions electorals*

Article 46. *Imports subvencionables*

Article 47. *Bestretes per subvencions electorals*

Secció tercera. Les despeses electorals

Article 48. *Despeses electorals*

Secció quarta. El control de la Junta Electoral i la fiscalització del Tribunal de Comptes

Article 49. *Estat dels comptes electorals*

Article 50. *Presentació de la comptabilitat electoral*

Disposicions transitòries

Primera. *Inscripció de partits al Registre de partits polítics*

Segona. *Finançament públic*

Tercera. *Modalitats i indicacions sobre la comptabilitat dels partits polítics*

Disposició derogatòria

Disposicions finals

Primera. *Modificació del Codi penal*

Segona. *Modificació de la Llei del Tribunal de Comptes*

Tercera. *Registre de partits polítics*

Quarta. *Habilitació de la Llei del pressupost per actualitzar quanties d'acord amb l'IPC*

Cinquena. *Caràcter de llei qualificada*

Sisena. *Entrada en vigor*

Exposició de motius

L'article 26 de la Constitució reconeix el dret dels andorrans a crear lliurement partits polítics i, alhora, estableix els trets fonamentals del seu règim jurídic: el seu funcionament i la seva organització han d'ésser democràtics; les seves actuacions, conformes a la llei; i la suspensió de les seves activitats i la seva dissolució hauran de ser efectuades pels òrgans judicials.

La Llei qualificada d'associacions, per la seva banda, disposa que, mentre que no s'adopti una legislació específica sobre partits polítics, aquests seran regits per aquella Llei, encara que amb algunes

especificitats, degudes a les característiques també especials que concorren en aquestes organitzacions i que deriven directament de la Constitució.

Fins ara, doncs, els partits polítics s'han regit en gran part per la normativa general aplicable a les associacions. Ha arribat el moment, després de l'experiència acumulada, de regular de manera específica i amb caràcter general aquestes organitzacions, bàsiques per al funcionament del sistema de govern democràtic i representatiu que estableix la Constitució.

La Llei, en primer lloc, concreta el règim de creació, organització i funcionament dels partits polítics a partir de les previsions generals que conté la Constitució. Així, d'una banda s'estableix la llibertat de creació de partits polítics pels nacionals andorrans que siguin majors d'edat i estiguin en plena possessió dels seus drets civils i polítics i, d'una altra, la llibertat d'afiliació, que s'estén a tots els andorrans i els estrangers residents legalment a Andorra, majors d'edat i amb plena capacitat d'obrar, i que comprèn tant el dret de formar part d'un partit com el de no ser obligat a afiliar-s'hi o a romandre-hi.

La Llei estableix també el procediment de constitució d'un partit, d'acord amb el dret constitucional de crear-los, regulant a aquest efecte els diversos elements, substantius, formals i procedimentals, que són necessaris a aquest efecte. S'inclou a més, la regulació dels supòsits de dissolució i de suspensió dels partits polítics. De transcendència especial és el registre de partits polítics, que té caràcter constitutiu. Els partits, en efecte, adquireixen personalitat jurídica mitjançant la seva inscripció en el Registre, i la Llei regula de manera precisa i detallada les causes que poden justificar la denegació de la seva inscripció i el procediment que s'ha de seguir en cada cas, amb totes les garanties perquè es compleixin els criteris que determina la Constitució. L'última paraula, en relació a la inscripció d'un partit en el Registre, correspon a l'autoritat judicial.

En relació amb l'organització i el funcionament dels partits polítics, la Llei estableix les regles mínimes per assegurar el compliment d'allò que exigeix la Constitució en la matèria: que s'organitzin i funcionin de manera democràtica i que actuïn d'acord amb la llei. Entre altres mecanismes, la Llei fixa l'obligatorietat de prendre les decisions per majoria, així com d'establir procediments de control democràtic dels òrgans directius, de promoció de la paritat de gènere i de participació dels membres dels partits en la designació dels candidats electorals.

En aquest sentit, es regulen també els drets i els deures dels membres, amb les garanties corresponents. La suspensió i la dissolució dels

partits, d'altra banda, no pot tenir lloc sinó per decisió judicial, tal i com estableix la Constitució. Així, la Llei concreta les causes que poden conduir a la suspensió d'activitats i a la dissolució forçosa dels partits, la competència jurisdiccional per portar a terme aquestes actuacions i els efectes que comporta.

En la regulació general dels partits polítics sembla oportú incloure també la del seu finançament. D'aquesta manera, la Llei aborda els règims de finançament dels partits i de les candidatures electorals, que es troben estretament vinculats, des d'una perspectiva general i amb un enfocament integrat, partint del principi de transparència i seguint les recomanacions que ha realitzat en aquesta matèria el Consell d'Europa, a través del seu Comitè de Ministres.

La Llei distingeix entre les fonts de finançament privat i públic. Entre les primeres, s'hi regulen les quotes, les donacions, els crèdits, els rendiments i les herències i llegats.

Totes elles es regulen de manera precisa, per assegurar la transparència en el finançament privat dels partits i la seva independència respecte de qui aporta fons pel seu funcionament i les seves activitats. S'estableixen així limitacions i controls detallats, que culminen en el Tribunal de Comptes.

En relació al finançament públic, la Llei preveu que els partits i les candidatures només puguin rebre fons públics per una doble via: d'una banda, la subvenció de representació, amb vocació de ser destinada al funcionament ordinari i, de l'altra, la subvenció per sufragar les despeses electorals. La part de la Llei dedicada al finançament dels partits conté una regulació extensa i precisa dels controls als que se sotmet les seves finances. D'una banda, s'estableix un règim comptable rigorós, que ha de permetre conèixer fidelment la realitat. D'una altra, es preveu un conjunt de controls, interns i externs, que han de permetre vigilar que es compleixen les disposicions legals en la matèria.

I endemés, s'estableix un règim d'infraccions i sancions que ha de permetre castigar i corregir les vulneracions que eventualment es puguin produir. A la vegada es modifiquen algunes disposicions del Codi penal.

En el sistema de control que estableix la Llei hi juga un paper essencial el Tribunal de Comptes, que es reforça notablement i, en conseqüència, per adequar-lo a les seves noves funcions, es modifica la seva Llei reguladora. D'aquesta forma es reforça les competències del Tribunal de Comptes pel que fa a la fiscalització de l'activitat econòmica financera dels partits polítics, les coalicions i de les candidatures electorals.

Per últim, es deroga la Llei qualificada de finançament electoral, que passa a integrar-se amb modificacions en el capítol cinquè de la Llei, amb l'objectiu de regular i harmonitzar en un únic text la regulació dels partits polítics, el finançament d'aquests i el finançament electoral.

Capítol primer. Creació de partits polítics

Article 1. Concepte i finalitat dels partits polítics

Els partits polítics són associacions voluntàries de ciutadans dotades de personalitat jurídica, la finalitat de les quals és contribuir al legítim funcionament del règim democràtic constitucional amb la finalitat d'aconseguir el bé comú servint a l'interès nacional.

Els partits polítics són instruments necessaris de la política nacional, de tal manera que no es podrà limitar la seva activitat excepte en els casos i mitjançant els procediments previstos en la present Llei.

Els partits polítics nomenaran candidats als càrrecs públics electius, podent presentar candidatures de ciutadans no afiliats sempre que aquesta possibilitat estigui admesa en els seus estatuts.

Article 2. Llibertat de creació

1. Els andorrans tenen dret a la lliure creació de partits polítics, d'acord amb la Constitució. Aquest dret s'exercirà en els termes que preveu aquesta Llei qualificada.
2. Poden constituir-se com a promotors de partits polítics les persones físiques de nacionalitat andorrana que siguin majors d'edat i que estiguin en plena possessió dels seus drets civils i polítics.
3. Els partits polítics poden formar unions i federacions.
4. Els partits polítics poden crear seccions juvenils. Els membres o militants d'aquestes seccions juvenils han de tenir almenys 16 anys d'edat.
5. Els partits polítics poden federar-se o associar-se a partits i unions de partits de caràcter internacional.

Article 3. Llibertat d'afiliació

1. Els andorrans i els estrangers legalment residents a Andorra tenen dret a afiliar-se als partits polítics.
2. Per afiliar-se a un partit polític cal ser major d'edat i disposar de plena capacitat d'obrar.

Per afiliar-se a una secció juvenil d'un partit cal tenir almenys 16 anys d'edat.

3. L'afiliació i la permanència en un partit polític és voluntària. Ningú pot ser obligat a afiliar-se o a romandre afiliat a un partit polític.
4. No poden estar afiliats a partits polítics ni els batlles ni els magistrats ni els membres del Ministeri

Fiscal. Els qui, estant afiliats a un partit polític ingressin a les institucions indicades, cessaran de ple dret en la seva condició d'afiliats i en els seus drets i obligacions com a tals.

Article 4. Constitució

Per constituir un partit polític cal l'acord de tres o més persones que compleixin els requisits de l'article 2.2, que manifestin en una acta fundacional la seva voluntat de constituir-lo, presentin uns estatuts provisionals i l'inscriguin en el Registre de partits polítics.

Article 5. Denominació

La denominació d'un partit polític no pot:

- a) Coincidir amb la d'un altre registrat prèviament ni ser tan similar que indueixi a confusió.
- b) Incloure expressions contràries a les lleis o a l'honor i als altres drets de les persones.
- c) Reproduir la d'un altre dissolt judicialment.

Article 6. Acta fundacional

1. L'acta fundacional ha de contenir:

- a) La identificació de les persones que el promouen, mitjançant l'expressió del seu nom i cognoms, número de passaport o de qualsevol altre document oficial d'identificació, data de naixement i domicili.
- b) La voluntat de constituir el partit polític, que s'acredita mitjançant la firma de l'acta.
- c) La denominació del partit polític que es proposa constituir.
- d) L'aprovació dels estatuts provisionals pels quals es regirà el partit polític, que han de contenir les dades que assenyalava l'article 7.
- e) Les persones que formaran els òrgans directius provisionals.
- f) El lloc i la data on s'estén el document.

2. L'acta fundacional s'ha d'eleva a escriptura pública davant Notari autoritzat a Andorra.

Article 7. Estatuts

1. Els estatuts han de contenir, almenys:

- a) La denominació del partit, d'acord amb l'article 5.
- b) El domicili social, que ha de radicar-se a Andorra.
- c) L'ideari o el programa general del partit.
- d) La composició, l'estructura, les competències i el funcionament dels òrgans del partit, segons els criteris generals que estableix el capítol segon. En especial, establiran els procediments de designació dels candidats electorals.
- e) Els drets i els deures dels afiliats, d'acord amb els articles 14 i 15.

f) La pèrdua de la condició d'afiliat, els procediments sancionadors contra els afiliats i el sistema de garanties.

g) El règim econòmic i patrimonial, d'acord amb les previsions d'aquesta Llei.

h) Les causes de dissolució i l'aplicació, si és el cas, dels drets i del patrimoni del partit.

2. Els estatuts que acompanyin l'acta fundacional és suficient que continguin les matèries indicades en les lletres a), b) i c) de l'apartat anterior. En aquest cas, la comissió promotora convocarà una assemblea general dels afiliats en el termini de sis mesos des de la inscripció, en la qual s'aprovaran els estatuts definitius i s'elegiran els òrgans directius.

Article 8. Registre

1. Els partits adquireixen personalitat jurídica mitjançant la seva inscripció en el Registre de partits polítics, a partir del dia següent a la seva inscripció. Fins aquest moment, els promotors responen personalment i de manera solidària per les actuacions que realitzin en nom del partit polític en procés de constitució.

2. Els promotors han de presentar la sol·licitud d'inscripció al Registre, acompanyada de l'acta fundacional i els estatuts que en tot cas hauran de satisfer els requisits que contempla l'article 7.

3. El responsable del Registre inscriurà el partit en el termini de 30 dies des de la presentació de la sol·licitud, llevat que consideri que concorre alguna de les causes de denegació de la inscripció que determina l'article següent.

4. El Registre de partits polítics depèn del ministeri responsable de l'interior. El ministre responsable d'interior nomena i cessa el responsable del Registre de partits polítics.

5. El Registre de partits polítics és públic i es regeix per aquesta Llei, el reglament que aprovi el Govern i, subsidiàriament, per la normativa d'associacions.

Article 9. Causes de denegació de la inscripció

La inscripció d'un partit polític en el Registre de partits polítics només pot denegar-se per una de les causes següents:

- a) Manca o defectes de la documentació necessària per a la inscripció segons els articles 6 i 7.
- b) No preveure un funcionament o una organització de caràcter democràtic, d'acord amb el que disposa el capítol segon.
- c) Indicis d'il·licitud penal.
- d) Successió d'un partit dissolt judicialment.

Article 10. Procediment

1. Si el responsable del Registre, dins del termini que estableix l'article 8.3, considera que la documentació presentada per a la inscripció del partit polític és incompleta o té defectes, ho comunicarà als promotors perquè esmenin les deficiències observades dins del termini dels 30 dies següents, amb suspensió del termini per inscriure. Transcorregut el termini d'esmena sense que els promotors hagin esmenat les deficiències advertides, l'expedient es considera caducat i el responsable del Registre en declararà l'arxiu.

Contra aquesta resolució es pot interposar recurs administratiu davant del ministre responsable d'interior. Aquest recurs té caràcter potestatiu. Els promotors poden presentar demanda judicial directa contra la resolució administrativa pel procediment urgent i preferent de tutela dels drets i les llibertats fonamentals.

2. Si el responsable del Registre, dins del termini que estableix l'article 8.3, considera que el partit polític presenta una organització o un funcionament que no respon als criteris democràtics que estableix el capítol segon, en donarà compte al ministre responsable d'interior, amb suspensió del termini per inscriure.

El ministre responsable d'interior, en el termini de 30 dies, resoldrà inscriure el partit polític en el Registre o bé requerirà els promotors perquè modifiquin, en el termini de 30 dies, els estatuts o l'altra documentació presentada a fi de complir els criteris d'organització i funcionament democràtics que estableix el capítol segon. Transcorregut aquest termini sense haver comunicat la modificació dels estatuts o altra documentació, l'expedient es considera caducat i el responsable del Registre en declararà l'arxiu, sense perjudici dels recursos que es puguin interposar.

Transcorregut el termini de 30 dies de què disposa el ministre per dictar la resolució a què fa referència el paràgraf anterior sense que l'hagi adoptada, s'inscriurà el partit polític en el Registre de partits polítics.

Contra la resolució del ministre responsable d'interior els promotors poden presentar demanda judicial pel procediment urgent i preferent de tutela dels drets i les llibertats fonamentals.

3. Si el responsable del Registre, dins del termini que estableix l'article 8.3, considera que la sol·licitud d'inscripció presenta indicis d'il·licitud penal, en donarà compte al ministre responsable d'interior, que ho comunicarà al Ministeri Fiscal, que en el termini de 30 dies podrà exercir les accions judicials que corresponguin o bé retornar l'expedient al ministre de l'interior, per a la seva inscripció. Si el

Ministeri Fiscal no exerceix accions judicials en aquest termini, s'inscriurà el partit polític en el Registre de partits polítics.

4. Si el responsable del Registre, dins del termini que estableix l'article 8.3, considera que els sol·licitants pretenen succeir un partit dissolt judicialment, en donarà compte al ministre responsable d'interior, que sol·licitarà informe al Fiscal General de l'Estat. El ministre, en el termini de 60 dies des de la presentació de la sol·licitud d'inscripció, resoldrà inscriure el partit o denegar la inscripció. En aquest cas, els promotors podran recórrer davant la Sala contenciosa-administrativa del Tribunal Superior, en els termes de l'article 20.

Capítol segon. Organització i funcionament**Article 11. Principis generals**

D'acord amb el que estableix l'article 26 de la Constitució, el funcionament i l'organització dels partits polítics han de ser democràtics i les seves actuacions, conformes a la llei.

Article 12. Organització democràtica

1. L'òrgan superior de cada partit polític estarà constituït per una assemblea general on podran participar tots els seus membres, directament o per mitjà de representants, segons fixin els estatuts.

2. L'assemblea general, amb la denominació que rebi als estatuts de cada partit, elegirà els òrgans generals de govern del partit i podrà destituir-los, en els termes que fixin els estatuts.

3. Els estatuts determinaran les altres competències de l'assemblea general, que en tot cas comprendran l'aprovació i modificació dels estatuts, l'aprovació del programa o ideari general del partit, la incorporació del partit a federacions i unions de partits i la seva dissolució.

Article 13. Funcionament democràtic

1. Els estatuts preveuran el funcionament dels òrgans interns del partit, segons criteris democràtics.

En especial, establiran:

a) Procediments de control democràtic dels òrgans directius.

b) Procediments que promoguin la paritat de gènere.

c) Regles per la convocatòria dels òrgans col·legiats, que s'haurà de fer amb antelació suficient i amb expressió dels temes per tractar.

d) El règim de majoria per prendre decisions. Si no s'especifica altra cosa, les decisions es prenen per majoria simple. L'elecció de persones als òrgans directius es farà mitjançant votació secreta.

2. Els estatuts preveuran procediments per a la participació dels membres del partit en la designació dels candidats que presenti a les eleccions.

Article 14. Drets dels membres

1. Els estatuts establiran els drets dels afiliats, que en tot cas comprendran:

- a) Assistir i participar en l'assemblea general, personalment o a través de representants, segons disposin els estatuts.
- b) Ser elegit als òrgans directius i participar en la seva elecció, en els termes que s'estableixin.
- c) Participar en les activitats del partit.
- d) Rebre informació de les activitats del partit, de les decisions dels òrgans directius i de l'estat de comptes.
- e) Recórrer als òrgans interns de garantia en cas de ser sancionats.
- f) Causar baixa en el partit, amb la mera comunicació d'aquesta voluntat.

2. Tots els membres tenen igualtat de drets, sense perjudici que els estatuts puguin introduir diferències entre andorrans i estrangers d'acord amb la distinció de drets polítics que estableix el capítol quart del títol II de la Constitució.

Article 15. Deures dels membres

Els membres d'un partit polític s'obliguen a:

- a) Respectar els estatuts i el programa del partit.
- b) Col·laborar en la consecució de les finalitats del partit.
- c) Respectar i complir els acords adoptats pels òrgans del partit.
- d) Contribuir al sosteniment econòmic del partit, abonant les quotes i contribucions que s'estableixin estatutàriament.

Article 16. Garanties

1. Els estatuts preveuran el règim sancionador i disciplinari dels membres del partit, que inclourà les infraccions i les seves corresponents sancions, que seran raonables i proporcionades.

2. La suspensió de militància, l'expulsió i qualsevol altra sanció que impliqui privació de drets dels membres només es podrà prendre com a resultat d'un procés contradictori on l'afectat hagi pogut ser escoltat.

3. Sense perjudici dels recursos legals que pugui interposar, el membre del partit que hagi estat sancionat podrà recórrer a un òrgan intern del partit, amb facultats per revisar la sanció.

Article 17. Principi de legalitat d'actuació

1. Els partits polítics exerciran lliurement les seves activitats, amb ple respecte de la Constitució i de les lleis.

L'actuació contra la Constitució i les lleis és causa de suspensió de les activitats del partit i de la seva dissolució, en els termes del capítol tercer.

2. Els partits podran establir regulacions i protocols interns d'actuació dels òrgans del partit i dels seus membres, així com procediments interns per la seva garantia i control, amb la finalitat d'assegurar el compliment estricte de la legalitat i dels propis estatuts. L'existència d'aquestes regulacions i protocols, així com les garanties establertes pel seu compliment, serà tinguda en compte adequadament als efectes de la possible imputació al partit de les accions il·legals que eventualment puguin cometre els seus membres.

Capítol tercer. Suspensió i dissolució

Article 18. Dissolució i extinció

1. Els partits polítics es dissolen:

- a) Per decisió del propi partit, en els termes previstos en els seus estatuts, subjecta a ratificació de l'òrgan judicial.
- b) Per decisió judicial, en els termes previstos en aquest capítol.
- c) Per la seva fusió amb un altre partit polític, en els termes previstos en els seus estatuts.

2. La dissolució d'un partit polític s'inscriurà en el Registre de partits polítics i extingirà la seva personalitat jurídica.

Article 19. Causes de suspensió i dissolució

1. Només es pot ordenar la suspensió d'activitats d'un partit polític o la seva dissolució per les causes següents:

- a) Comissió d'il·lícits penals.
- b) Vulneració dels principis democràtics i els valors constitucionals proclamats a l'article 1.2 de la Constitució a través d'actuacions que vulnerin els drets i llibertats de les persones reconeguts al títol II o que utilitzin, incitin o justifiquin la violència.
- c) Vulneració de la legalitat vigent.
- d) Establiment d'una organització o d'un funcionament no democràtic, que no respecti el que disposen els articles 11 a 13.
- e) La no reversió de la causa que ha motivat la suspensió d'activitats, un cop transcorregut el termini de la suspensió fixat.

2. El Fiscal General de l'Estat instarà la suspensió d'un partit polític quan hagi comès actes contemplats en el primer apartat.

3. El Fiscal General de l'Estat ha d'instar la dissolució d'un partit polític quan concorri el supòsit previst a la lletra e) del primer apartat, i també quan s'hagin comès altres actes establerts en el mateix apartat de manera greu o reiterada.

4. Per imputar al partit les conductes de l'apartat primer es tindrà en compte l'existència de regulacions i protocols interns de conducta i de procediments de control corresponents.

Article 20. Competència judicial per a la dissolució

1. La competència per declarar la dissolució d'un partit polític correspon en exclusiva al Tribunal Superior.

2. Coneixerà de les demandes de dissolució i dels seus incidents:

a) La Sala penal, si la demanda es basa en la causa prevista a la lletra a) de l'article 19.1.

b) La Sala administrativa, si la demanda es basa en les altres causes previstes a l'apartat 1 de l'article 19 o en el supòsit previst a la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 18.

Si la demanda es basa en la lletra a) de l'article 19.1 i en una altra causa del mateix article, la sala competent serà la Sala penal.

3. Contra la sentència de la sala del Tribunal Superior es podrà interposar recurs davant del propi Tribunal Superior, que serà conegut pels magistrats que no hagin participat en la sentència recorreguda. Contra aquesta sentència, si escau, es podrà interposar recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional.

4. El procediment davant del Tribunal Superior es tramitarà de manera urgent i preferent.

5. En una causa de dissolució es pot demanar com a mesura cautelar la suspensió d'activitats del partit polític. Aquesta petició es tramitarà com incident dins del procés general, amb urgència i amb caràcter preferent.

6. La dissolució d'un partit polític la insta el propi partit o el Fiscal General de l'Estat.

Article 21. Competència judicial per a la suspensió d'activitats

1. La suspensió d'activitats d'un partit polític, com a causa principal referida a una activitat determinada o com a mesura cautelar en una causa de dissolució, només pot ser acordada pel Tribunal Superior, en els mateixos termes que l'article anterior.

2. La suspensió d'una determinada activitat d'un partit polític només pot ser instada pel Ministeri Fiscal. Si una persona considera que una activitat d'un partit polític incorre en una causa de suspensió, podrà dirigir-se al Ministeri Fiscal perquè emprengui les accions que consideri necessàries.

Article 22. Efectes de la dissolució i la suspensió d'activitats

1. La dissolució per ordre judicial d'un partit polític comportarà el cessament de la seva activitat, la liquidació del seu patrimoni i la seva baixa automàtica en el Registre de partits polítics, sense perjudici de les responsabilitats personals que corresponguin als seus dirigents o als seus membres.

2. No es podrà crear cap partit polític amb la mateixa denominació d'un altre que hagi estat dissolt per ordre judicial o que pretengui succeir-lo.

3. La resolució judicial que acordi la liquidació del patrimoni del partit dissolt nomenarà un liquidador. L'autoritat judicial haurà de donar publicitat a les propostes d'adjudicació que faci el liquidador, i autoritzarà sempre la millor oferta econòmica. També ha d'autoritzar la retribució del liquidador.

4. La suspensió d'un partit polític comportarà el cessament temporal de les seves activitats, en els termes que estableixi la resolució judicial que ho acordi. En aquesta resolució ha de constar l'abast de la suspensió d'activitats, que l'autoritat judicial determina tenint en compte la salvaguarda de l'interès general, així com el termini màxim de la suspensió, que en cap cas pot ser superior a quatre anys.

Capítol quart. Finançament dels partits polítics

Secció primera. Disposicions generals

Article 23. Àmbit

1. Els partits polítics es finançaran exclusivament mitjançant les fonts i els procediments que estableix aquesta Llei.

2. Les disposicions d'aquesta Llei sobre donacions, crèdits, rendiments d'activitats i de gestió del patrimoni propi i herències i llegats dels partits polítics s'apliquen també a les fundacions i altres entitats que hi estiguin vinculades.

S'entén que una entitat està vinculada a un partit polític quan estatutàriament s'estableixi una relació estable entre elles, quan hi hagi una alta coincidència de les persones que formen part dels seus respectius òrgans directius o quan existeixi de fet una relació estreta i permanent entre les seves activitats.

Article 24. Fonts de finançament

1. Els partits polítics finançaran les seves despeses mitjançant:

- a) Les quotes dels seus afiliats i simpatitzants i dels seus càrrecs electes remunerats i dels titulars de llocs de lliure designació, així com les contribucions personals que realitzin els candidats.
- b) Les donacions, en diners o en espècies, els serveis gratuïts o a preu reduït que percebin en els termes i condicions previstos en la present Llei.
- c) Els fons procedents dels crèdits d'entitats financeres i altres serveis financers.
- d) El rendiment de les activitats que realitzin, pròpies dels partits polítics, i els rendiments procedents de la gestió del seu propi patrimoni, els beneficis procedents de les seves activitats promocionals, i els que puguin obtenir dels serveis que puguin prestar en relació amb els seus fins específics.
- e) Les herències i llegats que rebin.
- f) Els recursos procedents del finançament públic.

2. Els partits polítics només podran tenir ingressos provinents de nacionals o residents al Principat d'Andorra.

3. Per a garantir la igualtat efectiva en el dret de participació política, el finançament privat queda restringit pels límits establerts a la present Llei.

Secció segona. Fonts de finançament privat

Article 25. Quotes

1. Els estatuts determinaran el procediment pel qual el partit pot aprovar l'establiment de les quotes generals i periòdiques dels afiliats i, en el seu cas, dels simpatitzants per contribuir a sostenir les despeses.

2. Els estatuts determinaran igualment el procediment per establir, en el seu cas, les quotes especials que s'exigeixin als càrrecs públics remunerats i als titulars de llocs de lliure designació. El Tribunal de Comptes pot recomanar la reducció d'aquesta aportació si estima, en informe motivat, que la seva quantia pot afectar el principi d'objectivitat en l'actuació de l'Administració pública.

Aquestes aportacions es realitzaran en un compte destinat específicament a aquesta comesa i no poden superar el 10% del salari net anual de la persona.

3. Les quotes i aportacions dels afiliats i simpatitzants hauran de realitzar-se mitjançant domiciliació bancària de la qual sigui titular l'afiliat o mitjançant ingrés nominatiu en el compte que designi el partit.

Article 26. Donacions

1. Els partits polítics podran rebre donacions no finalistes, nominatives, en diners o en espècie, procedents únicament de persones físiques, dintre dels límits i d'acord amb els requisits i condicions establertes en aquesta Llei.

2. S'entén per donació, als efectes d'aquesta Llei, qualsevol aportació en béns o serveis amb valor econòmic que es faci sense cap contraprestació, incloses les aportacions personals dels membres del partit i dels candidats electorals. Queda exceptuat el treball voluntari que dediquin al partit els seus membres i simpatitzants i els candidats electorals.

3. Les persones físiques podran realitzar donacions als partits polítics per un valor màxim anual de 6.000 euros per partit.

4. No poden efectuar donacions als partits polítics, ni directament ni indirecta:

- a) Persones jurídiques i ens sense personalitat jurídica, fundacions, associacions o altres entitats.
- b) Les persones físiques que, mitjançant contracte vigent, prestin serveis o realitzin subministraments o obres per a alguna de les administracions públiques.
- c) Les entitats públiques, parapúbliques i de dret públic i les societats públiques, i en general les participades amb capital públic, ni de les seves fundacions.

5. No podran contractar serveis o subministraments amb les administracions públiques les persones físiques que hagin realitzat donacions als partits polítics durant el període d'un any anterior.

6. Els partits no acceptaran donacions anònimes.

7. Les donacions dineràries s'ingressaran en un compte obert amb aquesta finalitat exclusiva en una entitat financera, fent constar el nom i identificació fiscal del donant, el seu domicili, la quantia donada i la data de la donació. L'entitat financera on es realitzi la imposició estarà obligada a estendre al donant un document acreditatiu en què constin els extrems anteriors.

8. Quan es tracti de donacions en espècie, l'efectivitat de les percebudes s'acreditarà mitjançant certificació expedida pel partit polític en la qual s'haurà de fer constar, a més de la identificació del donant, el document públic o document autèntic que acrediti l'entrega del bé donat fent menció expressa del caràcter irrevocable de la donació. Les donacions en espècie seran valorades d'acord amb la normativa vigent de comptabilitat dels empresaris.

9. Totes les donacions són irrevocables i no poden estar subjectes a una finalitat o condició.

10. Els partits polítics no podran acceptar, ni directament ni indirecta, donacions que excedeixin

els límits o incompleixin les condicions establertes en la present Llei.

11. Els partits polítics no podran acceptar donacions provinents de governs, partits polítics o entitats públiques estrangers.

12. Els partits polítics facilitaran al Tribunal de Comptes una relació de les donacions rebudes, amb la informació que preveuen els apartats 6 i 7.

El Tribunal de Comptes farà públics, anualment, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, els llistats amb dita informació.

13. Els partits polítics no poden acceptar que, ni directament ni indirecta, terceres persones assumeixin de forma efectiva el cost de les seves adquisicions de béns, obres o serveis o qualsevol altra despesa que generi la seva activitat.

Article 27. Crèdits

1. Els partits polítics només podran realitzar operacions de crèdit i obtenir serveis financers amb entitats financeres.

2. La condonació d'interessos o de capital i l'establiment de condicions favorables diferents de les ordinàries de mercat o dels usos habituals del tràfic mercantil seran considerats com a donacions i hauran de seguir el règim previst a l'article 26.

3. La documentació sobre les operacions de crèdit i sobre les contemplades en l'apartat anterior hauran de ser aportades pel partit al Tribunal de Comptes, que podrà també reclamar-les a les entitats financeres.

Article 28. Rendiments d'activitats pròpies

Els partits polítics no poden realitzar activitats de caràcter professional, empresarial o mercantil.

No tindran aquesta consideració les activitats que puguin realitzar en el marc de les seves finalitats, incloses les de caràcter promocional i les destinades a la recaptació de fons.

Els fons o els resultats econòmics obtinguts d'aquestes activitats seran consignats degudament en la comptabilitat del partit.

Article 29. Rendiments patrimonials

Els partits tenen capacitat per administrar el patrimoni propi. Els rendiments obtinguts constituïran en tot cas ingressos del partit.

Les transmissions patrimonials en què intervingui el partit han de ser consignades específicament en la comptabilitat del partit, amb identificació dels béns objecte de transmissió i de totes les persones intervinents.

Article 30. Llegats i herències

Els llegats i les herències que rebin els partits polítics seran consignats específicament en la comptabilitat del partit, amb identificació dels béns rebuts i del transmissor.

Els partits no podran acceptar llegats ni herències que estableixin condicions o estipulacions que condicionin la seva acció política.

L'acceptació d'una herència per part d'un partit es farà sempre a benefici d'inventari.

Secció tercera. Fonts de finançament públic

Article 31. Finançament públic

El finançament públic dels partits polítics prové exclusivament de la subvenció de representació que regula aquesta Llei.

Article 32. Subvenció de representació

1. Els partits amb representació al Consell General i als comuns rebran una subvenció per sufragar les despeses electorals, regulada a l'article 46, i una altra subvenció, de representació, per sufragar les seves despeses de funcionament.

Els representants que hagin estat elegits en una mateixa candidatura, no presentada per un partit polític, poden rebre igualment les subvencions establertes al paràgraf anterior. Aquests representants poden renunciar a rebre la subvenció de representació.

Els partits o candidatures electorals sense representació al Consell General i als comuns rebran igualment les subvencions establertes, si bé poden renunciar a la subvenció de representació o bé destinar-la a sufragar les despeses electorals.

Els partits amb representació al Consell General i als comuns podran destinar la subvenció de representació a sufragar les despeses electorals sempre que es justifiqui degudament que disposen de recursos suficients per assegurar el seu funcionament.

2. Els representants elegits en una mateixa candidatura, no presentada per un partit polític, formaran, a afectes d'aquesta Llei, una agrupació. Les agrupacions que rebin subvencions de representació per sufragar el seu funcionament estan subjectes a les mateixes obligacions comptables i al mateix control econòmic-financer que preveu aquesta Llei pels partits polítics.

La responsabilitat de les agrupacions serà personal i solidària de tots els seus membres.

3. La subvenció de representació destinada a sufragar les despeses de funcionament s'establirà sobre la base següent:

- a) 150 euros per cada escó al Consell General.
 - b) 30 euros per cada conseller als comuns.
 - c) 5 euros per cada vot obtingut per cada candidatura ja sigui en circumscripció nacional o parroquial a les eleccions al Consell General i 5 euros per cada vot obtingut a les eleccions comunals.
4. La subvenció destinada a sufragar les despeses electorals es regula en la secció segona del capítol cinquè.

Secció quarta. Règim comptable

Article 33. Administrador

1. Tot partit ha de nomenar un administrador general responsable dels seus ingressos i despeses i de la seva comptabilitat. El seu nom serà comunicat al Tribunal de Comptes.
2. L'administrador del partit polític pot ser designat administrador electoral, amb les funcions que li assigna el capítol cinquè.

Article 34. Obligacions comptables

1. Tot partit polític ha de portar la comptabilitat adequada, segons els principis generalment acceptats i d'acord amb els models, indicacions i criteris que estableixi el Tribunal de Comptes, que permeti el compliment de les obligacions que estableix aquesta Llei, el coneixement de la seva situació financera i patrimonial i el seu control per part del Tribunal de Comptes.
2. La comptabilitat del partit contindrà de manera detallada l'estat d'ingressos i de despeses i l'inventari de béns.
3. En especial, en els llibres de tresoreria s'hi anotaran de manera separada els ingressos corresponents a:

- les quotes dels membres i simpatitzants;
- les donacions privades;
- les operacions de crèdit;
- els rendiments d'activitats pròpies;
- els rendiments patrimonials;
- els llegats i herències rebudes;
- la subvenció pública general;
- les subvencions electorals.

Igualment, s'hi anotaran les despeses, com a mínim, següents:

- despeses de personal;
- despeses d'adquisició de béns i serveis;
- despeses financeres de crèdits;
- altres despeses d'administració;
- despeses de les activitats pròpies dels partits.

S'anotaran també les operacions de capital relatives a:

- crèdits d'institucions financeres;
- inversions;
- deutors i creditors.

4. Abans del dia 1 de març cada partit aprovarà els seus comptes anuals corresponents a l'exercici anterior, que inclouran el balanç, el compte de resultats, l'inventari de béns i una memòria explicativa.

Els comptes anuals inclouran la totalitat dels actius i els passius del partit, inclòs els de caràcter electoral.

La memòria inclourà la relació de subvencions públiques i de donacions privades rebudes de persones físiques amb referència concreta, en cadascuna d'elles, dels elements que permetin identificar al donant i senyalar l'import de capital rebut.

La memòria haurà d'anar acompanyada d'un annex on s'especifiquin les condicions contractuals estipulades dels crèdits o préstecs de qualsevol classe que mantingui el partit amb entitats de crèdit, amb identificació de l'entitat concedent, l'import atorgat, el tipus d'interès i el termini d'amortització i el deute pendent al tancament de l'exercici amb indicació de qualsevol contingència rellevant sobre el compliment de les condicions pactades.

Tots els partits polítics hauran de remetre els comptes anuals consolidats, degudament formalitzats al Tribunal de Comptes abans del dia 1 d'abril. Una vegada presentats, s'hauran de remetre en el termini màxim d'un mes, al Registre de partits polítics, amb la justificació emesa pel Tribunal de Comptes conforme s'ha efectuat la seva presentació.

5. El Tribunal de Comptes concretarà els criteris i estàndards aplicables a la comptabilitat dels partits, en exercici de les funcions que li atribueix l'article 5 de la seva Llei.

6. Els partits polítics conservaran la documentació comptable i la que li doni suport per un període de deu anys.

7. Les regles i el format adequat de comptabilitat que estableixi el Tribunal de Comptes resultarà d'aplicació al finançament de totes les formacions polítiques i llistes de candidats que participin a les eleccions, tant dins com fora del període de les eleccions.

Secció cinquena. Control de comptes

Article 35. Control intern

1. Els partits han d'establir controls interns dels seus comptes, que garanteixin la transparència i el compliment de les seves obligacions legals en matèria

de finançament. En la memòria dels comptes anuals, informaran el Tribunal de Comptes dels procediments establerts.

2. Els partits poden contractar els serveis d'auditors externs per verificar el seus comptes anuals.

3. Els informes que s'elaborin en aplicació dels apartats 1 i 2 seran adjuntats als comptes anuals que el partit remeti al Tribunal de Comptes.

Article 36. Control del Tribunal de Comptes

1. El Tribunal de Comptes fiscalitzarà els comptes anuals dels partits polítics, sense perjudici de la fiscalització de les despeses electorals en els termes del capítol cinquè.

2. A l'efecte de l'apartat anterior, els partits polítics remetran al Tribunal abans del dia 1 d'abril de cada any els comptes corresponents a l'annualitat anterior, degudament aprovats. La documentació comptable es remetrà acompanyada d'una memòria econòmica on es resumeixin els ingressos i les despeses del partit, amb el format que fixi el Tribunal de Comptes.

3. El control del Tribunal de Comptes s'estendrà sobre tots els fons gestionats pels partits, inclosos els ingressos de caràcter privat.

4. El Tribunal de Comptes elaborarà un informe provisional de fiscalització dels comptes de cada partit polític, en el termini de quatre mesos a comptar des de la seva recepció, fent constar especialment les observacions relatives a la falta de justificació d'ingressos o de despeses, irregularitats comptables, vulneracions dels límits i condicions dels ingressos i qualsevol altra irregularitat, econòmica o comptable.

5. El Tribunal de Comptes pot requerir els partits polítics perquè facilitin la documentació o la informació sobre la seva situació econòmica, financera i patrimonial que necessiti per emetre el seu informe de fiscalització. Els requeriments seran satisfets en el termini màxim de quinze dies. Si no fos possible per les circumstàncies concretes del cas, el partit polític ho posarà en coneixement del Tribunal, que fixarà el termini adient, que en cap cas excedirà de dos mesos.

A més, les persones i entitats que haguessin mantingut relacions de naturalesa econòmica amb els partits polítics estaran obligats, si són requerits pel Tribunal de Comptes, a proporcionar la informació i justificació detallada de les operacions realitzades.

6. L'informe provisional de fiscalització serà notificat al partit polític en el termini de tres dies des de la seva aprovació pel Tribunal. El partit podrà formular

al·legacions en el termini de quinze dies, ampliable fins a trenta.

7. El Tribunal de Comptes emetrà l'informe definitiu de fiscalització en el termini de trenta dies des de la finalització del termini d'al·legacions. Per acord del Tribunal, aquest termini pot ser prorrogat trenta dies més si la complexitat del cas ho requereix.

L'informe definitiu verificarà la regularitat dels comptes del partit i de la seva gestió econòmic-financera, així com el compliment de les obligacions que deriven d'aquesta Llei. L'informe farà constar totes les irregularitats i infraccions que hagi detectat i les mesures adoptades o proposades per corregir-les i sancionar-les. Podrà incloure també recomanacions i propostes per millorar la gestió econòmica i comptable dels partits.

8. Si el Tribunal de Comptes observa falta de justificació de les despeses, ordenarà la devolució de la subvenció general per l'import equivalent, sense perjudici, si escau, de les responsabilitats que corresponguin. Aquest import serà deduït de la subvenció següent en cas que no s'hagi rescablat abans de la seva percepció. Aquesta reducció pot fer-se efectiva en diferents exercicis pressupostaris i es mesurarà tenint en compte els avantatges derivats de l'actuació il·lícita del partit o coalició.

Les resolucions del Tribunal que ordenin el reintegrament de fons públics són recurribles judicialment davant la Batllia.

9. Si el Tribunal de Comptes observés irregularitats en la gestió dels fons que puguin constituir infraccions previstes a l'article 37, iniciarà el procediment que preveu l'article 39.

Si advertís indicis racionals de conductes delictives, ho comunicarà al Ministeri Fiscal.

10. El Tribunal de Comptes inclourà en la seva memòria anual d'activitats els resultats de la fiscalització dels comptes dels partits polítics. L'Informe anual contindrà les recomanacions i propostes que el Tribunal estimi convenientes per garantir millor el compliment de la llei i millorar el règim del finançament dels partits polítics.

11. El Tribunal de Comptes, a petició del Consell General o quan ho estimi convenient, podrà elaborar i elevar al Consell General informes, memòries i estudis sobre el finançament dels partits polítics, incloent les recomanacions i propostes que estimi convenientes.

Secció sisena. Infraccions i sancions

Article 37. Infraccions

1. Amb independència de les responsabilitats civils i penals que corresponguin, se sancionaran com

infraccions en matèria de finançament dels partits polítics les conductes següents:

a) Rebre donacions privades per sobre de les quanties màximes o amb vulneració de les condicions establertes per la llei.

b) Realitzar aportacions a les candidatures electorals per sobre dels límits de despesa màxima electoral que fixa el capítol cinquè.

c) Infringir les obligacions comptables que deriven d'aquesta Llei, de manera que s'impedeixi o es dificulti greument el coneixement de la situació financera i patrimonial del partit polític.

d) No remetre els comptes anuals al Tribunal de Comptes dins del termini i en les condicions establertes per la llei.

e) No atendre els requeriments del Tribunal de Comptes o obstaculitzar de qualsevol manera la seva fiscalització.

f) Les altres vulneracions de les obligacions que estableix el capítol quart d'aquesta Llei qualificada.

2. Són responsables de les infraccions les persones que cometin les conductes de l'apartat anterior. Si no fos possible individualitzar la conducta o imputar-la a una persona concreta, serà responsable el partit polític.

Per imputar al partit les conductes de l'apartat primer es tindrà en compte:

a) L'existència de regulacions i protocols interns de conducta.

b) L'existència de procediments eficaços de control.

3. El termini de prescripció de les infraccions establertes en aquest article és de cinc anys.

Article 38. Sancions

1. Les infraccions previstes a les lletres a) i b) de l'apartat 1 de l'article 37 seran sancionades amb multa d'entre el doble i el triple de la quantia de la donació irregular.

2. Les infraccions previstes a les lletres c), d) i e) de l'apartat 1 de l'article 37 seran sancionades amb multa de 3.000 € fins a 100.000 €. El Tribunal de Comptes a més podrà ordenar que no es lliuri la subvenció general següent fins que no s'hagi complert l'obligació desatesa.

3. Les infraccions previstes a la lletra f) de l'apartat 1 de l'article 37 seran sancionades amb multa de 1.000 € fins a 50.000 €.

4. Per graduar les sancions es tindran en compte les circumstàncies de la infracció, la seva gravetat, els efectes que hagi causat i la reincidència.

5. El partit serà en tot cas responsable subsidiari de les sancions que s'imposin als seus membres, sense

perjudici de la facultat de repetir contra les persones directament responsables.

6. Les multes que hagi de pagar el partit seran deduïdes de la propera subvenció pública que hagi de rebre en cas que no s'hagin satisfet abans de la seva percepció.

Article 39. Procediment sancionador

1. El Tribunal de Comptes incoarà un procediment sancionador quan en un informe de fiscalització dels comptes d'un partit polític observi irregularitats que puguin constituir infraccions previstes en l'article 37.

2. El procediment es dirigirà contra la persona o persones que apareguin presumptament com responsables de les conductes infractores o, si no és possible identificar-les o individualitzar les responsabilitats, contra el partit, que actuarà per mitjà de la representació del seu administrador.

El partit té en tot cas la consideració de part interessada en el procediment.

3. L'acord d'incoació del procediment inclourà la designació d'un instructor, que ha de ser un dels membres del Tribunal de Comptes, el relat dels fets que l'origenen, la infracció imputada i els responsables presumptes, d'acord amb l'apartat 2 i l'article 37.2.

L'acord d'incoació serà notificat als interessats en el termini de vint-i-quatre hores des de la seva adopció.

4. En el termini de quinze dies a comptar des de la notificació, els interessats podran formular al·legacions i proposar les proves que estimin convenients.

La pràctica de les proves no s'estendrà més de 30 dies. Aquest termini es podrà prorrogar 30 dies més, per acord de l'instructor, si concorren circumstàncies excepcionals.

La denegació per part de l'instructor de la pràctica de les proves proposades, així com la denegació de la pròrroga del termini per practicar-les, podran ser recorregudes davant del Ple del Tribunal que resoldrà en un termini de tres dies.

5. Una vegada practicades les proves admeses i formulades les al·legacions, l'instructor formularà en el termini de quinze dies una proposta de resolució, en la que constaran els tràmits realitzats fins el moment; els fets que considera provats; la infracció que, en el seu cas, s'hagi comès; la sanció que, en el seu cas, es proposa, amb expressió de les circumstàncies tingudes en compte per graduar-la; i les persones responsables.

La proposta de resolució serà notificada als interessats en el termini de vint-i-quatre hores.

6. Els interessats podran formular al·legacions respecte de la proposta de resolució en el termini de quinze dies des de la seva notificació. Durant aquest període se'ls posarà de manifest l'expedient per la seva consulta.

7. Transcorregut el període d'al·legacions i vista de l'expedient, l'instructor elevarà al Ple la proposta de resolució i les al·legacions presentades. El Ple resoldrà en el termini de quinze dies.

8. El termini màxim per resoldre l'expedient sancionador és de sis mesos des de la seva incoació. Transcorregut aquest termini sense que s'hagi dictat resolució definitiva, l'expedient es considerarà caducat i s'arxivarà.

9. La resolució del Ple del Tribunal de Comptes pot ser recorreguda davant la Sala administrativa del Tribunal Superior.

Capítol cinquè. Finançament electoral

Secció primera. L'administrador i els comptes electorals

Article 40. Administrador electoral de la candidatura

1. Tota candidatura ha de tenir un administrador electoral responsable dels seus ingressos i despeses i de la seva comptabilitat. El seu nom ha de ser comunicat a la Junta Electoral.

2. Quan un mateix partit o una mateixa coalició presenta candidatures en més d'una parròquia, res no impedeix a les diferents candidatures federar despeses i tenir el mateix administrador. De ser així, també caldrà comunicar-ho a la Junta Electoral.

3. Pot ser designat administrador electoral qualsevol persona major d'edat, de nacionalitat andorrana i en ple ús dels seus drets civils i polítics.

4. Els candidats no poden ser administradors electorals.

5. La comptabilitat s'ajustarà en cada cas als principis generals i a la normativa aplicable.

Article 41. Administrador general

1. Els partits polítics o coalicions que presentin candidatura en més d'una parròquia han de tenir, a més, un administrador general. Quan les diferents candidatures d'un mateix partit polític o coalició tinguin un únic administrador electoral, aquest pot ser també l'administrador general. De ser així, també caldrà comunicar-ho a la Junta Electoral.

2. L'administrador general respon de tots els ingressos i despeses electorals efectuats pels partits o coalicions i per les seves candidatures, així com de la corresponent comptabilitat.

3. Els administradors de les candidatures actuen sota la responsabilitat de l'administrador general.

Article 42. Comptes oberts

Els administradors electorals de les candidatures i, en el seu cas, els administradors generals, prèviament designats en temps i forma, han de comunicar a la Junta Electoral els comptes específics oberts per a la recaptació de fons a qualsevol entitat bancària amb seu a Andorra. Aquesta comunicació es farà en les vint-i-quatre hores següents a l'obertura dels comptes.

Article 43. Ingressos i despeses de comptes oberts

1. Tots els fons destinats a sufragar les despeses electorals, qualsevol que sigui la seva procedència, han d'ingressar-se als comptes electorals i totes les despeses han de pagar-se amb càrrec als mateixos comptes.

2. Els administradors electorals i, en el seu cas, els administradors generals són responsables solidaris de les quantitats ingressades i de la seva aplicació als fins assenyalats.

3. Un cop acabada la campanya electoral, sols es podrà disposar dels saldos d'aquests comptes per a pagar, en els cinquanta dies següents al de la votació, despeses electorals prèviament contretes.

Secció segona. Fonts de finançament electoral

Article 44. Donacions a campanyes electorals

1. Les candidatures electorals podran rebre donacions nominatives, en diners o en espècie, procedents únicament de persones físiques, dintre dels límits i d'acord amb els requisits i condicions establertes en aquesta Llei.

2. Les persones físiques nacionals o residents podran realitzar donacions a les candidatures electorals per un valor màxim de 6.000 euros per candidatura.

3. No poden efectuar donacions a les candidatures electorals, ni directament ni indirecta:

a) Persones jurídiques i ens sense personalitat jurídica, fundacions, associacions o altres entitats.

b) Les persones físiques que, mitjançant contracte vigent, prestin serveis o realitzin subministraments o obres per a alguna de les administracions públiques.

c) Les entitats públiques, parapúbliques i de dret públic i les societats públiques, i en general les participades amb capital públic, ni de les seves fundacions.

4. No podran contractar serveis o subministraments amb les administracions públiques les persones físiques que hagin realitzat donacions a una campanya electoral durant el període d'un any anterior.

5. Les candidatures electorals no acceptaran donacions anònimes.

6. Les donacions dineràries amb motiu d'una campanya electoral s'ingressaran als comptes referits als articles anteriors, fent constar el nom i la identificació fiscal del donant, el seu domicili, la quantia donada i la data de la donació. L'entitat financera on es realitzi la imposició estarà obligada a estendre al donant un document acreditatiu en què constin els extrems anteriors.

7. Quan es tracti de donacions en espècie, l'efectivitat de les percebudes s'acreditarà mitjançant certificació expedida per l'administrador electoral i, en el seu cas, per l'administrador general, en la qual s'haurà de fer constar, a més de la identificació del donant, el document públic o document autèntic que acrediti l'entrega del bé donat, fent menció expressa del caràcter irrevocable de la donació. Les donacions en espècie seran valorades d'acord amb la normativa vigent de comptabilitat dels empresaris.

8. Totes les donacions són irrevocables.

9. Les candidatures no podran acceptar, ni directament ni indirecta, donacions que excedeixin els límits o incompleixin les condicions establertes en la present Llei.

10. S'entén per donació a una campanya electoral, als efectes d'aquesta llei, qualsevol aportació en béns o serveis amb valor econòmic que es faci sense cap contraprestació a una candidatura electoral, incloses les aportacions personals dels candidats i dels membres i simpatitzants del partit o coalició que presenti candidatura. Queda exceptuat el treball voluntari que dediquin a una campanya electoral els candidats i els membres i simpatitzants del partit o coalició que presenti candidatura.

11. Les candidatures electorals no podran acceptar donacions provinents de governs, partits polítics, entitats públiques o persones físiques o jurídiques estrangers.

12. Les candidatures electorals facilitaran al Tribunal de Comptes una relació de les donacions rebudes, amb la informació que preveuen els apartats 6 i 7.

El Tribunal de Comptes farà públics al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, durant l'any posterior a la celebració de les eleccions, els llistats amb dita informació.

Article 45. Subvencions electorals

L'Estat subvenciona les despeses ocasionades a les candidatures que concorrin a les eleccions generals i comunals, d'acord amb les regles establertes al present capítol. La subvenció no serà superior, en cap cas, a la xifra de despeses electorals declarades i

justificades pel Tribunal de Comptes en exercici de la seva funció fiscalitzadora.

Article 46. Imports subvencionables

1. L'Estat subvenciona les despeses que originin les activitats electorals a les eleccions generals d'acord amb les següents regles:

a) 150 euros per cada escó del Consell General obtingut.

b) 5 euros per cada vot aconseguit per cada candidatura, ja sigui en circumscripció nacional o parroquial.

2. L'Estat subvenciona les despeses originades a les eleccions comunals d'acord amb els següents criteris:

a) 30 euros per cada lloc de conseller obtingut.

b) 5 euros per cada vot aconseguit per cada candidatura.

3. Els crèdits del pressupost del Govern, corresponents a les subvencions que s'hagin d'atorgar a les candidatures que concorrin a les eleccions generals o comunals, tenen el caràcter d'ampliables, fins a una suma igual a l'import de les obligacions que calgui comprometre.

Article 47. Bestretes per subvencions electorals

1. L'Estat concedeix bestretes de les subvencions mencionades a l'article anterior a les candidatures que haguessin obtingut representants a les darreres eleccions generals o comunals. La quantitat avançada no pot excedir del 30% de la subvenció percebuda per les candidatures a les darreres eleccions generals o comunals.

2. Els administradors poden sol·licitar les bestretes al Govern entre els dies quinze i vintè posteriors a la convocatòria. Deu dies després de la sol·licitud, l'Estat posa a disposició dels administradors les indicades bestretes. Aquestes quantitats es retornaran, després de les eleccions, en la quantia que superin l'import de la subvenció que finalment correspongui a cada candidatura.

Secció tercera. Les despeses electorals

Article 48. Despeses electorals

1. Es consideren despeses electorals les que realitzin les candidatures des del dia de la convocatòria fins al de la proclamació d'electes pels següents conceptes:

a) Propaganda i publicitat directament o indirectament dirigida a promoure el vot a les candidatures, qualsevol que sigui la forma i el mitjà que s'utilitzi.

b) Lloguer de locals per a la celebració d'actes de campanya electoral.

c) Remuneracions o gratificacions al personal no permanent que presti els seus serveis a les candidatures.

d) Mitjans de transport i despeses de desplaçament dels candidats, dels dirigents dels partits o coalicions i del personal al servei de la candidatura.

e) Telecomunicacions i correspondència.

f) Interessos dels crèdits rebuts per a la campanya electoral, produïts fins a la data de percepció de la subvenció pública corresponent.

g) Tots els que siguin necessaris per a l'organització i funcionament de les oficines i serveis precisos per a les eleccions.

2. Les candidatures electorals podran realitzar despeses electorals per una quantia màxima que es determinarà per la suma de 200.000 euros a 30.000 euros, segons que es tracti, respectivament, d'una banda d'eleccions al Consell General en la llista nacional o d'altra banda d'eleccions al Consell General en les llistes parroquials o d'eleccions comunals, més 0,30 euros per cada persona inscrita en el cens electoral de la circumscripció corresponent. Les infraccions d'aquests límits per part de les candidatures seran sancionades segons el que preveu l'apartat 1 de l'article 38.

Secció quarta. El control de la Junta Electoral i la fiscalització del Tribunal de Comptes

Article 49. Estat dels comptes electorals

1. Des de la data de la convocatòria fins al cinquantè dia posterior a les eleccions, la Junta Electoral vetlla per l'acompliment de la normativa de finançament electoral.

2. Amb aquesta finalitat podrà reclamar en tot moment de les entitats bancàries l'estat dels comptes electorals, dades d'identificació dels impositors i els extrems que estimi precisos per a l'acompliment de la funció fiscalitzadora.

3. A més obtindrà dels administradors electorals les informacions comptables que consideri necessàries i aquests hauran de resoldre per escrit les preguntes que la Junta Electoral els plantegi.

4. Si de les seves investigacions resultessin indicis de conductes constitutives de delictes electorals, la Junta Electoral ho comunicarà al Ministeri Fiscal en el termini d'un mes, sense perjudici del termini de prescripció del delictes.

5. La Junta Electoral informa al Tribunal de Comptes dels resultats de la seva activitat fiscalitzadora en el termini de dos mesos des de la celebració dels comicis electorals.

Article 50. Presentació de la comptabilitat electoral

1. Entre els seixanta i els vuitanta dies posteriors a les eleccions, les candidatures que acomplissin els requisits exigits per a rebre subvencions estatals o que haguessin sol·licitat bestretes amb càrrec a les mateixes, presenten, davant del Tribunal de Comptes, una comptabilitat detallada i documentada dels seus respectius ingressos i despeses electorals.

2. La presentació es realitzarà pels administradors generals i els administradors electorals.

3. En el mateix termini, les entitats financeres que haguessin concedit crèdits a les candidatures enviaran al Tribunal de Comptes notícia detallada dels mateixos, dins del termini referit en el paràgraf primer del present article. Les persones físiques i jurídiques que hagessin facturat a les candidatures serveis relatius a despeses electorals superiors als 10.000 euros remetran al mateix Tribunal una relació succinta d'aquestes actuacions

4. Dintre dels sis mesos posteriors a les eleccions, el Tribunal de Comptes emet, en exercici de la seva funció fiscalitzadora, un informe preliminar sobre la regularitat de les comptabilitats electorals, que serà notificat a les candidatures respectives i comunicat al Consell General.

Per elaborar aquest informe preliminar, el Tribunal de Comptes pot reclamar a les candidatures els aclariments i els documents que estimi pertinents.

Les candidatures, en el termini de quinze dies, poden formular les al·legacions que creguin convenients.

El Tribunal emetrà l'informe definitiu de fiscalització en el termini d'un mes. Si observés falta de justificació en les despeses, irregularitats en la comptabilitat o violacions de les restriccions establertes en matèria d'ingressos i despeses electorals, ordenarà la no adjudicació o la reducció de la subvenció estatal a la candidatura.

Si advertís infraccions de les obligacions de les candidatures i, en el seu cas, dels partits polítics en matèria de finançament, el Tribunal de Comptes iniciarà el procediment que estableix l'article 39.

Són d'aplicació a les candidatures electorals les infraccions i les sancions previstes als articles 37 i 38, en la mesura que afectin obligacions que els imposi aquesta Llei. Les infraccions previstes a l'apartat f) de l'article 37 s'estenen també a les altres infraccions de les obligacions de les candidatures que preveu aquesta Llei qualificada, i seran sancionades d'acord amb l'apartat 3 de l'article 38.

Si advertís a més indicis de conductes constitutives de delictes, ho comunicarà al Ministeri Fiscal.

5. El Tribunal de Comptes remetrà en el termini de tres dies l'informe definitiu de fiscalització al Consell General i al Govern.

6. El Govern, d'acord amb l'informe del Tribunal de Comptes, dins del termini d'un mes a comptar de la data de recepció, ordenarà el pagament de les subvencions a les candidatures.

Si l'informe preliminar de fiscalització del Tribunal de Comptes no adverteix indicis d'irregularitats i si els partits o les candidatures afectades no formulen al·legacions, el Govern ordenarà, dins del termini d'un mes des de la seva recepció, el pagament de les subvencions a les candidatures, d'acord amb el dit informe preliminar del Tribunal de Comptes i sense perjudici del que correspongui segons l'informe definitiu. Les quantitats rebudes s'ajustaran, en el seu cas, a les que corresponguin segons l'informe definitiu.

Disposicions transitòries

Primera. Inscripció de partits al Registre de partits polítics

Les formacions polítiques existents al Principat en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei - qualsevulla que sigui la seva forma jurídica - disposaran d'un termini d'un any per sol·licitar la inscripció al Registre de partits polítics, després d'haver adaptat, si escau, els seus estatuts a aquesta Llei.

Mentrestant, i fins que es produeixi, en el seu cas, la seva inscripció o aquesta es denegui definitivament, els hi seran d'aplicació els capítols tercer, quart i cinquè d'aquesta Llei.

Transcorregut aquest termini sense que s'hagi produït la sol·licitud d'inscripció, el partit polític perdrà la seva denominació i deixarà de ser-ho a efectes d'aquesta Llei.

En tot cas, a les associacions i, en general, agrupacions de persones, inscrites o no en el Registre d'associacions, que es presentin a les eleccions els hi seran d'aplicació en la mesura que correspongui els capítols segon, tercer, quart i cinquè d'aquesta Llei.

Segona. Finançament públic

Les subvencions públiques de representació i electoral que preveuen els articles 32 i 46 s'inclouran en el Pressupost General.

Tercera. Modalitats i indicacions sobre la comptabilitat dels partits polítics

El Tribunal de Comptes aprovarà, en el termini de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, els models, criteris i indicacions sobre la comptabilitat dels partits polítics que preveu l'article 34.

Disposició Derogatòria

Queden derogades la Llei qualificada de finançament electoral, i la Llei 5/2005, del 21 de febrer, qualificada de modificació de l'article 1 i de l'article 11 de la Llei qualificada de finançament electoral.

Disposicions finals

Primera. Modificació del Codi penal

1. Es modifica l'article 38.1 del Codi penal, introduint un nou tercer paràgraf, que queda redactat en els termes següents:

"En els delictes majors el tribunal imposarà la pena complementària de privació del dret de sufragi passiu, pel temps que duri la condemna."

2. Es modifica la penalitat prevista al primer apartat de l'article 380 del Codi penal, que queda redactat en els termes següents:

"amb pena de presó de tres mesos a tres anys."

3. Es modifica la penalitat prevista al segon apartat de l'article 380 del Codi penal, que queda redactat en els termes següents:

"amb pena de presó de fins a dos anys."

4. Es modifica la penalitat prevista al primer apartat de l'article 381 del Codi penal, que queda redactat en els termes següents:

"amb pena de presó de dos a quatre anys."

5. Es modifica la penalitat prevista al segon apartat de l'article 381 del Codi penal, que queda redactat en els termes següents:

"amb pena de presó de fins a tres anys."

6. Es modifica l'article 383.1 del Codi penal, que queda redactat en els termes següents:

"1. El batlle o el magistrat que, amb profit propi o d'un tercer, demani o rebi, personalment o per persona interposada, avantatges indeguts o accepti oferiment o promesa per realitzar o ometre un acte propi del seu càrrec ha de ser castigat amb pena de presó de tres mesos a tres anys i inhabilitació per a l'exercici de càrrec públic per un període mínim de sis anys."

7. Es modifiquen les penalitats previstes a l'article 385 del Codi penal, que queda redactat amb el següent text:

"amb pena de presó de fins a un any, en el supòsit de l'article 383 i de presó fins a dos anys, en el supòsit de l'article 384."

8. Es modifica l'article 387 del Codi penal, que queda redactat en els termes següents:

"Article 387. Finançament il·legal de partits polítics

1. Qui rebi finançament per a un partit polític o per a una candidatura electoral contravenint greument

els deures i les condicions imposades a la Llei qualificada de partits polítics i finançament electoral ha de ser castigat amb pena de presó de tres mesos a tres anys i multa fins el triple de l'import rebut.

2. Qui realitzi donacions a un partit polític o a una candidatura electoral contravenint greument els límits i les condicions imposades a la Llei qualificada de partits polítics i finançament electoral ha de ser castigat amb pena de presó de tres mesos a tres anys i multa fins el triple de l'import donat.

3. L'administrador general d'un partit polític que tingués a la seva disposició béns, fons o qualsevol element patrimonial no declarat, tant al Principat com fora d'ell, l'adquisició del qual no s'hagi justificat degudament en virtut del règim legal de finançament vigent, ni amb la comptabilitat formulada i presentada al control del Tribunal de Comptes, serà castigat amb la pena de presó de tres mesos a tres anys, i multa fins el triple del valor.

4. Aquest delictes es castigarà fins i tot quan els béns, fons o el patrimoni no declarat tinguessin un titular formal aliè al partit polític, sempre que es pogués acreditar que aquests béns, fons o patrimoni estaven a la disposició del partit o de persones del mateix que estiguessin en posicions directives o executives.

5. Els béns, fons, o el patrimoni no declarat s'ha de considerar l'instrument del delictes als efectes del que disposa l'article 70."

Segona. Modificació de la Llei del Tribunal de Comptes

1. S'afegeix un nou paràgraf a l'apartat primer de l'article 1 de la Llei del Tribunal de Comptes:

"Així mateix correspon al Tribunal de Comptes la fiscalització de l'activitat econòmica financera dels partits polítics inscrits en el Registre de partits polítics, així com a les entitats vinculades o dependents d'ells, de les coalicions electorals i de les candidatures electorals."

2. Es dóna una nova redacció a la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 2 de la Llei del Tribunal de Comptes:

"a) Fiscalitzar l'activitat econòmica financera de l'Administració pública, dels partits polítics, així com de les entitats vinculades o dependents d'ells, de les coalicions electorals i de les candidatures electorals, vetllant perquè s'ajustin a l'ordenament jurídic."

3. S'afegeix una lletra h) a l'apartat 1 de l'article 2 de la Llei del Tribunal de Comptes, del tenor següent:

"h) Fiscalitzar els comptes anuals dels partits polítics i de les agrupacions de representants, en els termes que estableix la Llei qualificada de partits polítics i finançament electoral."

4. S'afegeix un apartat 3 a l'article 2 de la Llei del Tribunal de Comptes, del tenor següent:

"3. Potestat sancionadora

Incoar, tramitar i resoldre els expedients sancionadors a partits polítics, candidatures electorals i agrupacions de representants en aplicació del règim sancionador que preveu la Llei qualificada de partits polítics i finançament electoral."

5. Es dóna una nova redacció a l'apartat 1 de l'article 3 de la Llei del Tribunal de Comptes:

"1. El Tribunal de Comptes compleix la seva funció mitjançant l'elaboració d'informes, memòries i estudis que, una vegada aprovats pel Ple juntament amb les al·legacions i les justificacions que hagin presentat els ens fiscalitzats i les recomanacions proposades per tal de millorar la seva gestió, han d'ésser exposats com a part d'una memòria que el Tribunal ha de remetre anualment al Consell General."

6. S'afegeix una lletra f) a l'apartat 2 de l'article 3 de la Llei del Tribunal de Comptes:

"f) La fiscalització dels comptes i de l'activitat econòmica financera dels partits polítics, coalicions i, quan correspongui, de les candidatures electorals."

7. Es modifica l'apartat 4 de l'article 3 de la Llei del Tribunal de Comptes, que queda redactat en els termes següents:

"4. El Tribunal de Comptes ha d'elaborar anualment un informe de fiscalització del finançament de cada partit polític i de les agrupacions de representants que rebin subvencions públiques, en els termes que disposa la Llei qualificada de partits polítics i finançament electoral; i un informe de fiscalització de les despeses i subvencions electorals de les candidatures en cada procés electoral, en els termes que disposa el capítol cinquè de la Llei qualificada de partits polítics i finançament electoral."

8. S'afegeix una lletra g) a l'apartat 1 de l'article 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, del tenor següent:

"g) Les candidatures electorals, els partits polítics i les agrupacions de representants que rebin subvencions públiques."

9. S'afegeix una lletra h) a l'apartat 1 de l'article 8 de la Llei del Tribunal de Comptes:

"h) Els partits polítics o coalicions i les candidatures electorals."

10. La lletra g) de l'apartat 1 de l'article 8 de la Llei del Tribunal de Comptes passa a numerar-se com a lletra i).

Tercera. Registre de partits polítics

1. El Govern elaborarà les normes reglamentàries que siguin precises per l'aplicació de les normes

relatives al Registre de partits polítics que estableix aquesta Llei.

2. El Reglament del Registre d'associacions serà d'aplicació supletòria al Registre de partits en tot allò que resulti compatible.

Quarta. *Habilitació a la Llei del pressupost per actualitzar quanties d'acord amb l'IPC*

La Llei del pressupost podrà actualitzar d'acord amb l'IPC anual les quanties que preveu aquesta Llei als articles 26, 32, 38, 44 i 46.

Cinquena. *Caràcter de llei qualificada*

Aquesta Llei, llevat de la disposició final segona, té caràcter de Llei qualificada, en virtut de l'article 40 de la Constitució en relació al seu article 26.

Sisena. *Entrada en vigor*

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

En els termes precedents es formula l'informe de la Comissió Legislativa d'Interior que, d'acord amb l'article 100.1 del Reglament del Consell General, es tramet al M. I. Sr. Síndic General, als efectes escaients.

Sofia Garrallà Tomàs
Vicepresidenta de la Comissió Legislativa d'Interior

Sílvia Riva González
Presidenta de la Comissió Legislativa d'Interior